

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı

30 Ekim 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- *Dijital Hizmet Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin (2/2312) Komisyonunda görüşülme usul ve esasları hakkında görüşme*

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-*Dijital Hizmet Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2312)*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

5'inci Toplantı

30 Ekim 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 14.40'ta açılarak iki oturum yaptı.

Dijital Hizmet Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin (2/2312) Komisyonunda görüşülme usul ve esasları hakkında görüşme yapıldı.

Dijital Hizmet Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin (2/2312) tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.19'da toplantıya son verildi.

30 Ekim 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.40

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, teklif sahibi çok değerli milletvekillerimiz, kıymetli bakan yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 5’inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (2/2312) esas numaralı İstanbul Milletvekili Vedat Demiröz ve 97 Milletvekilinin Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Şimdi, sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi olan İstanbul Milletvekili Sayın Vedat Demiröz’e söz veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN – Söz vermeden önce, usul açısından bir söz talebi var.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Dijital Hizmet Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin (2/2312) Komisyonunda görüşülme usul ve esasları hakkında görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; alışık torba kanunlara, torba kanun olmasından dolayı çok eleştirmeyeceğim. Ayrıca, normalde yeni Anayasa'mıza göre, biliyorsunuz, teklif olması gerekiyor, görünürde bir teklif ama kamudan geldiği, yürütme erkinden geldiği çok açık. Dolayısıyla Anayasa'ya aykırılığı da çok net olan bir teklif bu. Bu dönem bütün kanunlarda olduğu gibi aynı sıkıntı yine söz konusu.

Fakat Sayın Başkanım, size yöneltceğim eleştiri şu: Vergiyle ilgili düzenleme yapıyoruz, yine etki analizi yok. Kanuna göre yapılması gereken bir iş bu. Hani, diğerlerinde olmamasını bir nebze anlıyorum ama vergi gibi paraya müteallik bir konuda ne getirdiğini ne götürdüğünü, mevcut durumun ne olduğunu bilmemiz lazım. Dolayısıyla Maliye Bakanlığının böyle bir çalışma öncesi bu tür rakamları bize vermesi gerekirdi. Ayrıca, böyle bir çalışma yapılıyorsa, yeni bir vergi ihdas ediliyorsa yeni bir verginin ihdası sırasında da ilgili bakanlıkların, kamu kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının görüşlerinin de yazılı olarak alınması gerekirdi, onlarla beraber bu işlemin yapılması lazımdı. Bakın, Komisyonumuza -dışarıda da kalanlar vardır tahmin ediyorum, gelemeyenler vardır- ne kadar büyük bir ilgi var. Yeni bir vergi ihdas ediliyor, yeni bir vergi çıkarılmaya çalışılıyor, bununla ilgili, böyle bir

kriz ortamında, ekonomik kriz ortamında neler etkileniyor, bir şeyler kazanılmaya çalışılırken neler kaybediliyor bunları görmemiz lazımdı, konuşmamız lazımdı. Bu yönlerden eksik kalmıştır, bunları hatırlatmak ve tutanaklara geçirmek istedim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, sosyal adaleti sağlamak Meclisin çok önemli bir görevi. Bu kadar gelir ve servet eşitsizliğinin olduğu bir ülkede vergiyi tartışmak da çok önemli çünkü vergi politikaları gelir ve servet eşitsizliğindeki dengesizlikleri gidermek için çok önemli bir araçtır ve yıllardır biz burada, Mecliste gelir vergisi reformu, kurumlar vergisi reformu çağırısı yapıyoruz. Yıllardır -kaç bakan eskittik- sürekli gelir vergisi reformunu getiriyoruz, kurumlar vergisi reformunu getiriyoruz ve “Reform yapacağız.” dediler. Geçen dönem bizlerin de yaptığı baskılarla iki yıl kadar önce buraya gelir vergisi reformu tasarısı sunuldu. Tamam, bir reform değildi belki içeriği ama tartışılıyorsa bir reform hâline gelebilirdi. Böyle, yaklaşık 500-600 sayfalık bir teklif sunuldu buraya. Ancak o teklif alt komisyona havale edildi, Mecliste alt komisyona havale edilen tasarılar ne olursa akıbeti de maalesef o oldu, alt komisyona havale edilmesiyle iki yıldır kaldı o reform.

Değerli arkadaşlar, yeni dönemde de sürekli reform çağırısı yapıyoruz, hem gelir vergisi reformu hem kurumlar vergisi reformu hem de sosyal adaleti etkileyen bütün konularda reform yapalım diyoruz; tarımda reform yapalım, her konuda reform yapalım diyoruz ama maalesef, önümüze gelen, iktidar tarafından gönderilen hep palyatif tedbirler ve torba tasarılar. Değerli arkadaşlar, bu teklifte herhangi bir reform maddesi gören var mı? Bence yok. Tamamen günübürlük, konjonktürel, palyatif tedbirlerle karşı karşıyayız ve maalesef, reform olmadığı şuradan belli, Bülent Bey de söyledi: Ne getiriyor ne götürüyor, bunu dahi ortaya koyamayan, etki analizini ortaya koyamayan bir teklifle karşı karşıyayız.

Arkadaşlar, diğer mesele şu: Sayın Başkan, bu teklifte alt komisyonları ilgilendiren maddeler de var, bunu siz de biliyorsunuz. Bununla ilgili ben bir yazı görmedim yani alt komisyonlara bu havale edildi mi, ettiniz mi? Siz mi ediyorsunuz bilmiyorum onu da Meclis Başkanlığı mı ediyor, edildi mi? Alt komisyonlar yine “Yoğunluğumuzdan dolayı toplanamıyoruz.” gibi âdetten yazılar mı yazdılar? Bu gerçekten büyük bir yara. Bu tekliflerin daha da olgunlaşması için alt komisyonlarda görüşülmesine ihtiyaç var ama Sayın Başkan, benim önerim...

BAŞKAN – Sizin alt komisyondan kastınız, tali komisyonlar anladığım kadarıyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pardon, özür dilerim, yanlış söyledim, tali komisyonlar.

Sayın Başkan, iki mesele var, alt komisyonda bekleyen gelir vergisi reformu nerede? Arşive mi kaldırıldı? Bunu size sormak istiyorum. Neden bunu gündemimize almıyoruz da böyle torba yasalarla, günübürlük, gelir vergisi ve kurumlar vergisi yasalarını değiştirmeye çalışıyoruz?

Diğer bir mesele: Etki analizi neden önümüzde yok?

Üçüncü mesele de: Tali komisyonlarda bu teklifin görüşülmesini neden sağlayamıyoruz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tathoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri ve saygıdeğer bürokratlar; hepinizi partim ve şahsım adına selamlıyorum.

Ben bir konuyu, bütçede vurguladığım konuyu tekrar etmek istiyorum: Bu denetim meselesi hakikaten uzun süredir, belki bir on-on iki yıldır oldukça savsaklanmış durumda. Tabii, teknoloji de ilerliyor, artık bugün şirketlerin yönetim kurulu toplantıları bile doğrudan hissedarlara canlı yayınlanıyor. Biz de bu milletin Parlamentosuyuz ve burada milletin kaynaklarını kullanıyoruz. Bu kaynak kullanımındaki görüşlerimizi ve değerlendirmelerimizi milletimizle paylaşmamız çok yerinde olacaktır hem etkin kaynak kullanımını sağlamak açısından hem de kamuoyunun denetimi açısından. Özellikle Komisyon çalışmalarının, bizatihi Komisyon çalışmalarının -ben tekrar ediyorum- canlı olarak yayınlanmasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bakan yardımcılarım, bürokratlar, basın mensupları; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Usul üzerine söz aldım arkadaşlar söz alınca. Tabii, evet, bir vergi ihdası söz konusu ama bu iş böyle oluyor, usulde bir eksiklik görmüyorum. Elbette tali komisyonlarda tartışılabilir ama dört yıldır buradayım ve bu kanunlar böyle geliyor. Yeni bir usul ihdas edene kadar, İç Tüzük geliştirene kadar bununla yetinmek zorundayız. Dolayısıyla usulde bir eksiklik görmüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, birinci husus, yine Komisyon üyelerimiz tarafından gündeme getirilen, Anayasa'ya aykırılık konusu. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı tarafından da incelenen ve bize gönderilen teklifte Anayasa'ya böyle bir aykırılık söz konusu olduğuna dair bir ifade bulunmamakta; bu birincisi. Maddelere baktığımızda da Komisyonumuzca Anayasa'ya aykırı bir durum söz konusu değil.

İkinci husus, etki analizi konusu. Bunu özellikle, Hazine ve Maliye Bakanlığımız başta olmak üzere ilgili bakanlıklarla yapmış olduğumuz görüşmelerde arkadaşlarımızın birtakım milletvekillerimize önerileri söz konusu ise bu önerilerde etki analizi çalışmalarının yapılması gerektiği hususunu sık sık, ısrarla vurguluyoruz ve vurgulamaya da devam ediyoruz. Yine, bu vergi paketiyle ilgili hususlarda da hem teklif sahibi Sayın Demiröz hem de Bakanlıktan katılan ilgili bakan yardımcımız ve ilgili kamu yöneticilerimiz de maddelere ilişkin, bütçeye ne kadarlık bir ilave kaynak söz konusu olacak veya herhangi bir azalma söz konusu olacak mı, bununla ilgili bilgileri verecekler. Yani maddelerin görüşülmesi esnasında da bu bilgiler verilecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütünü üzerinde görüşme yapacağız şimdi.

BAŞKAN – Elbette bütünü üzerinde görüşme yapacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl yapacağız? Neye göre?

BAŞKAN – Teklif sahibi Sayın Demiröz'ü dinleyeceğiz. Sayın Demiröz herhâlde bir şeyler anlatacak bizlere ve dinleyeceğiz kendisini.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlatmazsa Başkanım?

BAŞKAN – Yine Sayın Paylan tarafından dile getirilen diğer bir husus, tali komisyonlarda bu teklifin görüşülmesi hususu. Bununla ilgili olarak biz Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna yazımızı yazdık ve kendi komisyonlarında görüşülmeyeceğini ifade eden bir yazıyı da bize gönderdiler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarım Komisyonu?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi, sunuşlarını yapmak üzere Sayın Demiröz’e söz veriyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, gelir vergisi reformumuz nerede, onu da sormuştum.

BAŞKAN – Ha, onu söyleyeyim: Biliyorsunuz, bu, daha önce alt komisyona havale edilmiş idi. Alt komisyonda da aslında birkaç görüşme yapıldı, gerçekleştirildi. Bu, 24’üncü Dönemdeydi. Seçimden sonra bu tekrar yenilendi, şu anda herhangi bir şekilde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 26’ncı Dönem...

BAŞKAN – 26 mı, 24 mü? Evet, Bütçe Başkanımızdan aldığım bilgiye göre söylüyorum: 25’inci Dönemde bu yenilenmiş, şu anda herhangi bir yenilenme söz konusu değil.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – 26’ncı Dönemde de alt komisyonda görüştük.

BAŞKAN – 26’da alt komisyonda da görüştünüz, demek ki Başkan Bey yanlış hatırlıyor. Bunun detaylı bilgilerini size verelim efendim, şimdi benim hafızamda yok açıkçası ama bu bilgileri, gelir vergisi kanun -tasarıydı o zaman- tasarısıyla ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alt komisyonda olan, dönem değişince düşmüş mü oluyor?

BAŞKAN – Düşmüş oluyor, evet, kadük oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yenilenmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Evet, yenilenmesi gerekiyor ama detaylı bilgiyi ben size kronolojik olarak toplantı sonrası vereyim.

Evet, çok teşekkür ediyoruz Komisyon üyesi arkadaşlarımıza.

Şimdi, söz sırası, teklif sahiplerinden biri olan, ilk imza sahibi Sayın Demiröz’e ait...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, maddeler çok, bir de bize yazılı döküm verseler verecekleri bilgileri, kaçırabiliriz bilgileri, madde çok.

BAŞKAN – Olur, memnuniyetle.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tutanaklardan, tutanaklardan...

BAŞKAN – Bu arada şunu da ifade edeyim: Değerli arkadaşlar, 22 kamu kurum ve kuruluşu, 35 sivil toplum örgütü bu toplantıya davet edildi.

Evet, Sayın Demiröz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, kimler var bir tanıyabilir miyiz hiç olmazsa kamuyu?

BAŞKAN – Bürokratları, o zaman, hemen...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bizim canlı yayın teklifiyle ilgili bir şey söylemeyecek misiniz?

BAŞKAN – Canlı yayımla ilgili olarak -tabii, bunu daha önce sizlerle de konuştuk, bu konuda ben açıkçası bir önceki toplantıda da ifade etmiştim- Meclis Başkanımızla görüştüm sizin dile getirmiş olduğunuz hususları. Sizler, her bir parti sözcüsü, temsilcisi kendi parti grup başkanlıklarına bu

hususları aktaracak ve daha sonra grup başkan vekilleri Meclis Başkanımızla bu hususu görüşecek idi. Dolayısıyla, ben sizlerin mesajını Meclis Başkanımıza aktardım, Meclis Başkanımız da grup başkan vekillerimizle bu hususu görüşeceğini ifade etti.

İsterseniz şöyle yapalım: Sayın Kuşoğlu'nun bir talebi var. Belki bakan yardımcılarımızı tanıyorsunuz, tanımadığınız var mı bilmiyorum ama bürokrat arkadaşlarımız da çok kısa, ismen kendilerini tanıtırırlarsa memnun olurum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2312)(x)*

BAŞKAN – Evet, şimdi, sunuşlarını yapmak üzere, teklifin ilk imza sahibi Sayın Demiröz'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Demiröz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; ben de 2011 ve 2015 arası bu Komisyonunda, Divanda görev yaptım. Sizin yükünüzün, gayretinizin ne olduğunu çok iyi biliyorum. Önümüzdeki günlerde -geçen hafta hep beraber dinledik- 2020 yılının bütçesini inşallah görüşmelere başlıyorsunuz. Sizi çok fazla yormadan kısa bir sunum yapacağız.

Bu teklifi hazırlarken tabii bakanlıklarla istişarede bulunmadık değil, bulunmak zorundayız. Bakanlıkların işleyişinde, günlük olaylarda karşılaştıkları eksikleri tamamlayan bir kısım, 9-10 madde daha bu vergi yasasının arkasından teklife ilave ettik. Bu teklifi bu Komisyonunda hep beraber sizlerin de katkısıyla -ister iktidar ister muhalefet bütün arkadaşlarımızın- görüşeceğiz. Komisyondaki bütün arkadaşlarımızın tüm yapıcı veya tenkit edici eleştirilerine açığız çünkü hep beraber yaptığımız zaman çok daha sağlıklı bir kanun ortaya çıkacağına eminim. Teklif içerisinde dijital hizmet vergisinin yanında, konaklama vergisi ve değerli konut vergisi gibi yeni ihdas edilen 3 müessese var ama onun dışında Vergi Usul Kanunu'nda, Gelir Vergisi Kanunu'nda çok düzenleyici ve piyasanın önünü açan maddelerimiz de var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşçilerin önünü açan ne var?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Her şey var. Siz her geldiğimde diyorsunuz ki “direkt vergi, direkt vergi”. Al sana direkt vergi işte, onun için desteğinizi alacağımı biliyorum. “Bir de çok kazananın alalım.” diyorsunuz, alalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kurumlar vergisini düşürüyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yok düşürmüyoruz, kurumlar vergisi düşmüyor. Teklifte öyle bir şey yok, tam bakamadınız herhâlde.

BAŞKAN – Kurumlar vergisi yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Dolaylı vergiler azaltılıyor ya.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ben her türlü katkınızı alacağımıza inanıyorum, buna inancım tam. *

(*) (2/2312) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama hedeflerimiz içerisinde var.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kanun çıktığı zaman inşallah el birliğiyle “Bu kanun ülkemize hayırlı olsun.” diyecek şekilde getireceğiz.

Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi. Amacımız ne? Amacımız, uluslararası uygulamaları bulunan bazı vergilerin ülkemizde de ihdası, vergiye gönüllü uyumun artırılması ve kayıt dışılıkla mücadele, beyannameli mükellefiyetin artırılması, yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi alınması, istisnaların azaltılması ve vergilendirme kapasitesinin artırılması, uygulamada yaşanan sorunların çözümlenmesi ve yetki alınması, Kamu İhale Kanunu’yla muhtelif bazı kanunlarda düzenleme yapılması. Diyeceksiniz ki “Kamu İhale Kanunu’nda her şeyde düzenleme...” Evet, bunda da ufak bir düzenlememiz var ama olumlu yönde.

Türkiye’de dijital ortamda sunulan her türlü reklam hizmetleri, içerik satışları -bunlar oyun, müzik, video, uygulama için satışlar gibi- sosyal medya sitelerinde verilen ücretli hizmetler, mal ve hizmet satışında aracılık yapan “web” sitelerinde sunulan aracılık hizmetlerinden elde edilen hasılat üzerinden vergi alınmasını temin etmek amacıyla “dijital hizmet vergisi” adıyla yeni bir vergi ihdas edilmektedir.

Dünya genelindeki toplam hasılatı 750 milyon avro ve Türkiye’den elde edilen hasılatı 20 milyon Türk lirasını aşan dijital hizmet sunan firmalar verginin mükellefi olacaktır. Bu iki kıstası birlikte arıyoruz; Türkiye’de 20 milyon, uluslararası arenada da 750 milyon avroyu geçen kurumlar veya kişiler. Vergi oranı, teklifimizde yüzde 7,5 olarak öngörülmektedir. Dünya ülkelerinde bu sisteme geçen, bu vergiyi ihdas eden veya edip de henüz uygulamaya başlamayanlar var, oranı üzerinde tartışacağız.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – “İkisi bir arada”yı anlayamadım ben.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani Türkiye’de 20 milyonu aşacak, aynı zamanda da bütün dünya uygulamalarında 750 milyon avronun üstünde hasılat yapacak.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – İkisinden biri mi Başkanım?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – İkisinden biri değil.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – “Veya” olması lazım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Biz “ve” diye düşündük. İkisinden biri olursa muaf oluyor işte yani her ikisini geçerse mükellef olacak.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Veya” olması lazım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Herhangi birisini geçerse vergi mükellefi olmuyor, teklif öyle, değiştirilirse...

BAŞKAN – İki koşulu birden sağlaması gerekiyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – İki koşulu birden sağlamak gerekiyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Geçmezse istisna, olmayacak. Tamam, aynı şeyleri söylüyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yani yurt içinde 20 milyonun altında kalanlar –yurt içi firmaları da dâhil- bunlar vergi dışında kalıyorlar, yurt dışı firmaları global anlamda geliri 750 milyon liranın altındaysa onlar da muaf oluyorlar.

BAŞKAN – Buradaki amaç şu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Her ikisi birden değil yani.

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, buradaki amaç şu: Hem 750 milyon euro hem de 20 milyon TL'nin ikisini birden karşılayan firmalar bu yükümlülük altına girecek. Diyelim ki yurt dışında faaliyeti yok, 50 milyon liralık burada bir faaliyeti var, hasılatı var, bu kapsam dışı.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kapsam dışında, öyle. Teklif olarak öyle yapıyoruz, tartışacağız.

BAŞKAN – Neyse, eğer yanlış bir şey varsa da düzeltiriz yani buradaki hedef o.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teklifin anlamı öyle değil.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yok, yok, teklifin anlamı, eğer yurt içinde 50 milyonluk ciro yapmış, yurt dışındaki bütün cirosu toplamı 750 milyon avronun altındaysa gene istisna, muaf yani veya yurt dışında 1 trilyon avro cirosu var, Türkiye’de 10 milyon lira iş yaptı, o da istisna. Cümle olarak şeyse “veya” olarak değiştiririz.

Dijital hizmet vergisinin aylık beyan edilmesi ve ödenmesi öngörülmüştür. Teklifte özel iletişim vergisine tabi hizmetler, Telgraf ve Telefon Kanunu kapsamında üzerinden hazine payı ödenen hizmetler, Bankacılık Kanunu kapsamında sunulan hizmetler, elektronik para kuruluşlarının tabi olduğu kanun kapsamında sunulan ödeme hizmetleri, AR-GE merkezlerinde geliştirilen ürünlerin satışı ile bu ürünler üzerinde sunulan hizmetler vergiden istisna edilmektedir. Verginin mükellefi olduğu hâlde vergisel yükümlülüklerini yerine getirmeyen mükelleflerin belirli şartlarla faaliyetlerinin durdurulması öngörülmektedir. Bununla ilgili daha geniş maddelerde daha geniş bilgi vereceğiz efendim.

İkinci müessesemiz, konaklama vergisi. Otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart, misafirhane ve “camping” gibi konaklama tesislerinde verilen hizmetlerden yeni bir vergi alınması amacıyla konaklama vergisi ihdas edilmektedir. Düzenleme Gider Vergileri Kanunu’na 1 madde eklenmek suretiyle yapılmaktadır. Verginin mükellefi, konaklama hizmetlerini sunanlardır. Verginin matrahı, geceleme ve diğer hizmetlerin toplam bedelidir. Vergi oranı, yüzde 2 olarak öngörülmüştür. 2020 yılında bu oranın yüzde 1 olarak uygulanması teklif edilmektedir. Yürürlük tarihini de 1 Nisan 2020 diye düşündük, teklifte o şekilde var, tartışılabilir. Vergi, aylık dönemler itibarıyla beyan edilip ödenecektir. Verginin konusuna giren hizmetlerden kamu misafirhanelerinde verilen hizmetler, öğrenci yurtları ve kamplarında verilen hizmetler, diplomatik temsilciler, konsoloslar ile uluslararası kuruluşların mensuplarına verilen hizmetler bu vergiden istisna edilmiştir. Burada konaklama önemli. Herhangi bir otelde bir toplantı yapılabilir, orada yapılan ücretler konaklama vergisine tabi değil. Konaklama olması şart. Diyelim ki bir seminer verilecek, bununla ilgili bir otelin salonu kiralandı üç saat, beş saat, ona ödenen ücretler konaklama vergisinden istisna.

Vergiye gönüllü uyumun artırılması ve kayıt dışılıkla mücadele. Uyumlu mükelleflere sağlanan gelir ve kurumlar vergisi indiriminden daha fazla mükellefin yararlanması, vergilendirme sürecinin her aşamasında mükellefin vergiye uyumunun teşvik edilmesi, bu konuda vergi cezalarında indirim müessesesinin etkinleştirilmesi, uzlaşılabilir vergi ve cezaların süresinde ödenmesi hâlinde ayrıca ceza indirimi sağlanması, yargılama aşamasında sulh imkânı sağlanması ama yargılama aşaması Danıştaya gittiğinde yok, değil mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Evet.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tamam.

İzaha davet uygulamasından daha fazla mükellefin yararlanmasının sağlanması amacıyla kapsamın genişletilmesi ve kolaylaştırılması. Sahte belge düzenlemeyle mücadele kapsamında yapılan analiz ve değerlendirme sonucuna göre mükellefiyetin sonlandırılması. Beyannameli mükellefiyetin artırılması konusunda da 500 bin liranın üzerinde ücret geliri elde eden gerçek kişilerin beyanname vermesi. Bunlar; tek işverenden elde edilen ücret gelirleri, sporcu ücretleri, hakem ücretleri dâhil,

500 bin liranın ve üzerinde istisna kapsamındaki serbest meslek kazancı elde eden gerçek kişilerin beyanname vermesi amaçlanıyor. Daha önce toplama esası vardı gelir toplanmasıyla ilgili, oradaki ücretlerde birinci dilimdekini dışarıda tutuyorduk, diğerleri ikinci dilimi aşarsa beyanname veriyordu, ihtiyari toplama diyorduk, onlar da dâhil ücretlerin hepsinin toplamı 500 bini geçiyorsa şimdi tek bir şeyle beyanname verebilecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tek bir geliri de olsa?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tek bir geliri de olsa, evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tek işverenden aldığı gelir de olsa beyan edecek?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tek işverenden de olsa beyan edilecek, evet.

Yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi alınması.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Demiröz, kusura bakmayın, tek kişinin beyanname vermesindeki amaç birtakım indirimlerin beyanname üzerinden yapılmasını sağlamak mıdır?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – O da, o da var; varsa sağlık hizmetleri giderleri, varsa sigorta giderleri, varsa eğitim giderleri düşürülebilir o anlamda.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Başka bir amaç var mı burada?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Başka bir amaç da yüksek alandan yüksek vergi almak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Tek işverenden aldığı için yüksek oranda oranlı zaten vergi veriyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Evet, beyanname verme, kayıt altına alma, beyanname sayısını yükseltmek amaç.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Zaten kaçak yok, tarifeden vergilendiriliyor da yani ne gibi bir şeyi var bunun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Belki avantaj sağlayacak.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Beyanname sayısını artırma bakımından faydası var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İndirim imkânı sağlamak o zaman.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır, sadece o değil; tabii, o da hukuki hakkı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yüksek gelir grubuna indirim imkânı hakkı sağlamak.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır, hayır, o da hukuki hakkı. Yani gerekirse -dediğim gibi- belli bir limit var, sağlık hizmetlerinden...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu ihtiyari beyanları bütün ücretlilere verseniz uygun olmaz mı?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Olmaz.

BAŞKAN – Aslında, burada, anladığım kadarıyla, mükellefin vergiye uyumunu artırma, beyanname verme alışkanlığını oluşturma gibi hususlar var.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Beyanname vermeyi alıştırma, evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizinden hiç bahsetmiyorsunuz, sonunda mı bahsedeceksiniz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Maddelerde bahsedeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama, hayır, tümü üzerinde görüşme yapacağız, Başkan öyle demedi size.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani, şimdi, tabii, bizim bugüne kadar 500 binin üzerindeki kişi sayısı 100 bin küsur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç bin kişi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 100 bini aşıyor veya 43 bin; 43 bin mi, 46 mıydı o?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – 46 bin.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 46 bin kişilik bir şey var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vallahi, billahi yasa yapacağız ya.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ya, canım, yani...

BAŞKAN – Yok, maddeler üzerinde bunların detayını verecekler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın ya, bütünü üzerinde konuşuyoruz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sayın Paylan, birebir sayıyı nasıl vereceksin? Bakın, yürürlük tarihine bakacağız. Kaç kişinin geçtiğini nereden bileceğiz? Geçmişe göre bakıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama şimdi, teklifimize göre vermeniz lazım, en azından...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 43 ile 46 bin arasında bir şey var şu anda ama daha üstünde, bunun ileride 100 binleri bulmasını bekliyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – O zaman enflasyon artacak, öyle mi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tartışırız, niye enflasyon artsın?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – 500 binin üzerinde...

BAŞKAN – Evet, Sayın Demiröz, hadi, siz devam edin lütfen.

Buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan vergi tarifesine yeni bir dilim ekliyoruz ve bu dilime girenler yüzde 40 oranında vergilendirilecek. Mevcut tarifenin ilk dört dilimi korunmak suretiyle 500 bin lirayı aşan gelir eden grupların vergi yüklerinde herhangi bir değişiklik yapılmamaktadır. Yani 500 bin liraya kadar ücret alanların veya gelir elde edenlerin vergilerinde herhangi bir değişiklik olmayacak, 500 binden fazla olanların yüzde 35'lik dilimi, 500 binin üstündekiler için yüzde 40 olarak uygulanacak.

Yeni vergi müessesemiz de, değerli konut vergisi. Değeri yüksek meskenlerden yeni bir vergi alınmasını teminen değerli konut vergisi ihdas edilmektedir. Düzenleme, Emlak Vergisi Kanunu'nda yeni bir bölüm açılmak suretiyle yapılmaktadır. Verginin konusuna, değeri 5 milyonu aşan meskenler girmektedir. Vergi oranı konutun değeri 5 milyon ile 7,5 milyon lira arasında olanlar için binde 3, değeri 7,5 milyon ile 10 milyon arasında olanlar için binde 6, konutun değeri 10 milyon lirayı aşıyorsa binde 10 yani yüzde 1 olarak öngörülmüştür. Uygulamanın 2020 yılının Şubat ayında verilecek beyanlarla başlaması ve verginin şubat ile ağustos ayında 2 eşit taksitte ödenmesi düzenlenmiştir. Verginin konusuna giren meskenlerle ilgili muafiyet düzenlemeleri de yapılmıştır. Kamu meskenleri, diplomatik mensupların meskenleri, hiçbir geliri olmayan veya sadece emekli maaşı olanların tek meskenleri, bina inşa işiyle uğraşanların ticari mal niteliğindeki meskenleri muaf tutulacaktır.

Hükümetçe açıklanan Ekonomik Program'da öngörülen şekilde istisnaların azaltılması hedefine uygun olarak spor hakemlerinin ücretleri istisna kapsamından çıkarılarak vergilendirilmesi öngörülmektedir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Başkanım, hangi spor hakemleri, amatörler de mi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bütün spor hakemlerinin şeylerinden, 500 binin üzerine geçenlerden de beyanname alınacak, amatör hakemlerden de. Yani orada herhangi bir spor hakem, şu veya bu, futbol diye ayrımı yok.

Gelir Vergisi Kanunu'nda düzenlenen serbest meslek kazanç istisnası kapsamında bulunan kazançların 500 bin lirayı aşması hâlinde beyan edilerek vergilendirilmesi sağlanmaktadır. Lig usulüne tabi spor dallarında en üst ligde faaliyette bulunan sporcu ücretlerinden yapılacak tevkifat oranı yüzde 15'ten yüzde 20'ye çıkarılmaktadır. Ayrıca bu gelirlerin 500 bin lirayı aşması hâlinde beyan edilerek vergilendirilmesi sağlanmaktadır.

Ticari kazanç ve serbest meslek kazancının tespitinde binek otomobillerle ilgili olarak gider kısıtlamaları getirilmektedir. Buna göre, kiralama yoluyla edinilen binek otomobillerin her birine ilişkin aylık kira bedelinin 5.500 liraya kadarlık kısmı, binek otomobillerin iktisabına ilişkin özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi toplamının en fazla 115 bin TL'ye kadarlık kısmı, binek otomobillere ilişkin yakıt, kasko, bakım onarım ve bunun gibi giderlerin en fazla yüzde 70'i, binek otomobillerin özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç ilk iktisap bedeli olan 135 bin TL'yi aşmayan kısma isabet eden amortismanları gider olarak kabul edilmesi düzenlenmektedir. Kirada KDV hariç tabii, 5.500 artı KDV.

Hizmet erbabına bir günlük ulaşım bedeli 10 lirayı aşmayacak şekilde kart ve bilet temini suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisna edilmektedir. Günlük 10 lira.

Avukatlara yapılan vekâlet ücreti ödemelerinde tevkifat yapılmakla yükümlü olanlar netleştirilmektedir. Gayrimenkul devir işlemlerinde Tapu Genel Müdürlüğünce belirlenecek taşınmaz değerlerinin de esas alınmak suretiyle gerçek bedel üzerinden tapu harcının ödenmesi sağlanmaktadır. Yabancı para cinsinden menkul kıymetler ile döviz hesaplarından elde edilen gelirlerde tevkifat oranının artırılmasına yönelik yetki alınmaktadır. Kambiyo satışları üzerinden alınan banka sigorta muamele vergisinin oranı binde 2'ye çıkarılmakta, ayrıca bu oranın artırılabilmesi hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir; şu anda binde 1.

Vergi dışında, diğer kurumlarla ilgili önerilere dair maddelerimiz var teklif içerisinde. Bunlar: Faaliyet ve görev alanı kapsamında yer alan tarımsal ürünlerle ilgili olmak üzere üretimin yetersiz olması nedeniyle ürün fiyatlarında meydana gelebilecek olağanüstü dalgalanmalar gibi acil durumların önlenmesi veya ürünlerdeki fiyat istikrarının sağlanması amacıyla ilgili bakan onayı ve Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulunun görevlendirmesiyle Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün ithalat yoluyla yapacağı tarımsal ürün alımları ile buna ilişkin hizmet alımlarının ceza ve ihalelerden yasaklanma hükümleri hariç 4734 sayılı Kanun'a tabi olmaması öngörülmektedir.

Devlet Malzeme Ofisinin idareler adına gerçekleştireceği taşıt alımları, taşıt kiralaması, akaryakıt alımı ile ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (g) bendinde yer alan parasal limitin uygulanmaması öngörülmektedir. Burada 13 milyonluk bir limit var. Tabii, bu 13 milyona kadar alımlar olunca çok fazla indirim, iskonto alınmıyordu. Bu limit kaldırıldığı zaman alınacak taşıt veya diğer sağlıkla ilgili cihazların alımında daha fazla bir iskonto alımı mümkün. Bunu önümüzdeki günlerde uygulamada da sizlere aksettiririz.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının Yönetim Kuruluna seyahat acentesi işletme belgesi sahiplerini temsilen görevlendirilecek üyenin üç yılda bir seçilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Geçtiğimiz günlerde bu Ajansın kanunu siz değerli üyelerin kabulüyle geçmişti.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Oradaki seçim sistemini değiştiriyorsunuz yalnız.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 2020-2022 Yeni Ekonomi Programı'nda yer alan bütçe büyüklükleri ve bütçe dengesi çerçevesinde oluşan finansman ihtiyacının karşılanması ve Hazine nakit rezerv düzeyinin artırılması amacıyla sene başında yılı bütçe kanunuyla belirlenen net borç kullanım tutarının 70 milyar TL artırılması öngörülmektedir.

Şehit yakınları ve gaziler ile başarılı sporculara yapılan yersiz ödemelerin terkininin sağlanması öngörülmektedir. Bu da başka bir maddede.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile diğer düzenleyici ve denetleyici kurumlardaki uygulamalarla farklılık yaratmayacak şekilde, başta personelin mali hakları olmak üzere, kanunla yapılması zorunlu olan hususların düzenlenmesi bir başka maddede öngörülmektedir.

Vergi kaçakçılığıyla etkin mücadele ve vergi incelemelerinde sektörel ve fonksiyonel uzmanlaşma sağlanması amacıyla vergi müfettişi istihdamına ilişkin madde yeniden düzenlenmektedir.

Diğer bir madde de pay sahibi sayısı nedeniyle payları halka arz olmuş sayılan ortaklıklardan 31/12/2014 tarihine kadar gerekli yasal yeterlilikleri yerine getirmek suretiyle Sermaye Piyasası Kurulundan izin alarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yani Borsa İstanbul Anonim Şirketine işlem görmeye başlayan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla işlem görmeye devam eden ortaklıklar tarafından ihraç edilen paylar hakkında tüm ortakların mülkiyet hakkını eşit bir şekilde korumak, ülkemiz için ekonomik ve stratejik öneme sahip üretimlerin varlığını ve devamını sağlamak, bu şirketlerin sermayesine güvenerek ticari ilişkiye giren üçüncü şahısların haklarını korumak, istihdamı artırmak amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Evet, kısaca teklifimizdeki maddeler bundan ibaret. Ben şimdiden, peşinen, bu teklifle ilgili yapacağımız bütün katkıları, eleştirileri saygıyla karşılayacağımızı, yapılacak ilaveler, düzeltmelerle ilgili görüşlerinizi bu kanuna yansıtacağımızı şimdiden beyan ediyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, benim sunumum bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Demiröz'e çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli üyeler, teklifin geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir kayıt düşeyim, etki analizi verilmedi bizlere.

BAŞKAN – Tamam, dile getirin yani bu hususu maddeler üzerinde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama siz açıklamışsınız yani sizin dile getirmeniz lazım.

BAŞKAN - Maddelerde bununla ilgili açıklamaları Sayın Demiröz açıklayacağını ifade etti.

Buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Efendim, bu teklif Hazineye kaynak sağlamak amacıyla yapılmamıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne için yapılmıştır?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani burada gelecek rakamımız, belki 6-7 milyar lirayı geçmez ama düzenleyici maddeler esas olan, önemli olan. Gerçekten, içinde Vergi Usul Kanunu'ndaki uzlaşma, her safhadaki, yargı safhasındaki alacakların yeniden düzenlenmesi, izaha davet; bu konularda çok yapıcı maddelerimiz var. Esas amaç gelir değil, adaleti sağlamak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Çok kazandıktan çok vergi alacağız.” diye on beş gündür bakanlar konuşuyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Rakam bu, amaç illa vergi değil.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Geneli üzerindeki görüşmelere...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, usulle ilgili bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Hem söyleyin hem de...

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkanım, ben usulle ilgili müsaade ederseniz bir söz almak istiyorum.

Şimdi, etki analizi gelmedi; kamu kurumlarının ve meslek kuruluşlarının görüşleri de öncesinde gelmedi. Onun için geneli üzerine görüşmeye geçmeden önce, müsaade ederseniz, kamu kuruluşlarının ve meslek kuruluşlarının, hiç olmazsa ana kuruluşların, Maliye Bakanlığının, TÜRMOB'un, Turizm Bakanlığının ve yine meslek kuruluşlarının konuyla ilgili görüşlerini alalım, ondan sonra da geneline geçelim çünkü çok teknik bir konu. Söz verebilerseniz memnun oluruz, daha geniş kapsamlı görmüş oluruz.

BAŞKAN – Hazine ve Maliye Bakanlığımızdan Osman Bey, Bülent Bey kimden başlayalım?

Osman Bey, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın Başkanım, uygun görürseniz, Gelir İdaresinden başlayalım.

BAŞKAN – Gelir İdaresi Başkanı peki.

Sayın Başkan, Bekir Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Zaten tasarının geneliyle alakalı Sayın Vekilimiz sunum yaptı. Ben, Gelir İdaresini ilgilendiren maddelerle alakalı açıklama yapmak istiyorum. Tabii, teklif sahibi vekilimizin dediği gibi, burada vergi uygulamalarını kolaylaştıran ve bizim, uygulamada, vatandaşla, mükellefle sıkıntı yaşadığımız alanlarda bazı düzenlemelerimiz var. Ama diğer taraftan da ağırlıklı olarak çok uzun yıllardır yapılmaya çalışılan, uluslararası alanda mevcut olup da Türkiye’de olmayan bazı düzenlemeler de getirildi; mesela dijital hizmet vergisi. Bu, zaten hepimizin Türkiye olarak sıkıntısını da çektiğimiz... Çünkü bu uluslararası firmalar veya çok büyük çapta bu işlemleri yapan firmalar dünyanın her tarafında bu işlemleri yaparak belli bir merkezden dünyanın her tarafına hizmet sunuyorlar. Bunların Türkiye’ye de sunmuş olduğu hizmetler vardı ve bu yeni bir gelir alanı olarak ortaya çıkmıştı. Biz de bu gelir kavramına yönelik olarak bu dijital hizmet vergisini uygulamaya koyuyoruz. Bunu Fransa yaptı, uygulama aşamasında, İtalya yaptı, Hindistan yani çeşit çeşit ülkeler hem OECD kriterlerine göre hem Avrupa Birliği normlarına göre bu vergiyi...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yani henüz yapılmadı. Fransa yaptı, sadece Fransa var, OECD’de sadece Fransa var, diğerleri 2020’yi bekliyorlar, OECD’nin çalışması...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Düzenlemesini yaptı, belki onaylanma süreci...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yok, yok, sadece Fransa var, Fransa koydu. Bu işi OECD yürütüyor, OECD rapor hazırlayacak, biz de OECD çerçevesinde çalışmalarımızı takip ediyoruz. Fransa içeride 20 milyon avro, yurt dışında 750 milyon avro, bizim yaptığımız da “kesyapıştır.” 20 milyon avroyu 20 milyon TL, 750 milyon avroyu da 750 milyon TL şeklinde “kesyapıştır” modeli. Bu konuda avroyu biz TL’ye çevirdik yani.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - TL'yi avro...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Efendim, aynı şey, 750 orada avro, bizde TL yani rakamlar aynı.

BAŞKAN – Bekir Bey, siz buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Özür dilerim. Sadece Fransa’da bu kanun var, bütün Avrupa, bütün OECD ülkelerin de bu kanunun tamamlanmasını bekliyor. Bunları itiraz ettiğimiz için söyleyemiyorum, sadece uygulamada yok, sadece bilgi eksikliği olmasın diye söylüyorum. Bir itirazımız yok yani bu kanuna.

BAŞKAN – Daha sonra maddelere geçtiğimizde hangi ülkelerde yürürlükte.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hangi ülkelerde yürürlükte bilgi verebilirim, Sayın Başkan, arzu edilirse.

BAŞKAN – Hangi ülkelerde, o Başkanda da var, bizde de var, bence maddelere geçince onlara değineceğiz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Hepsi var da çok uzun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerek yok şu anda, şu aşamada gerek yok ama maddelere geçtiğimiz zaman bunları konuşabiliriz, daha detaylı konuşabiliriz.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yine, diğer taraftan, işte konaklama vergisi getiriliyor. Yine, dünya ülkelerinde “city tax” diye adlandırılan, bazı yerlerde yerel yönetimler tarafından alınan, bazı yerlerde işte genel bütçeye gelir kaydedilen, dünya uygulamasında olan, konaklama üzerinden alınan bir vergi var. Yine, biz de onu paralel olarak Türkiye’ye getiriyoruz bu düzenlemelerle; dijital hizmet, konaklama vergisi.

İşte, Vergi Usul Kanunu’nda, dediğim gibi, mükellefin işlemlerini kolaylaştırmaya yönelik bazı düzenlemeler var.

Yine, daha önce uyumlu mükellefle alakalı bir indirim vardı, yüzde 5, onun uygulamasından kaynaklanan bazı sıkıntılar vardı. O uygulamayı da daha genişletiyoruz, daha bir mükellefin bu hizmetten faydalanmasına yönelik olarak bir düzenleme getiriyoruz. Diğer taraftan, münferit olarak beyanname verecek mükelleflerin sayısını biraz daha artırmaya yönelik, bir taraftan da -beyanname veren mükellef sayısı artsın- hem bunların beyanname vererek vergi bilincinin yaygınlaşmasına hem de beyanname verdiğinde gider belgelerini alma, onları giderleştirme, bu şekilde beyanname vererek vergi bilincinin gelişmesine de katkı sunacak bazı düzenlemelerimiz var. İşte, sporcuları, hakemlerdi; diğer taraftan, sanatçılar dediklerimizle yani telif hakkı elde edenlerle alakalı bazı düzenlemeler var.

Dolayısıyla paketimiz dört beş kalemde, bu şekilde getirilmiştir Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcılarımızdan söz almak isteyen?

Osman Bey, buyurunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın Başkanım, Gelir İdaresi Başkanımızın özetlediği gibi, bu vergi paketindeki kalemlerin bir kısmı kayıt dışını önlemeye yönelik adımların ilk başlangıcı. Örneğin, beyanname sistemini zamanla oturttukça alt dilimlere de yaymayı planlıyoruz çünkü orada hepimiz biliyoruz, belli ücretlerde kayıt dışı ödemeler var ve bunlar ücretlilerin iradesi dışında yapıyor. Beyannameyle burada doğru beyan yapılmasını sağlamayı ileride

hedefliyoruz, şu an hemen gelmesi tabii ki pratik olarak kolay değil çünkü burada beyanname vermesi söz konusu olabilecek yaklaşık 25 milyon küsurdan bahsediyorsunuz. Ama şu aşamada üst dilimden başlayarak bunu alt dilimlere zaman içerisinde yaymayı planlıyoruz. Bunu burada belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, milletvekillerimizden gelen esas soruyu aslında kısmen siz cevaplandırdınız.

Biz bu paketle neyi amaçlıyoruz, ne yapmak istiyoruz? Sayın Kuşoğlu, esas öğrenmek istediğiniz husus bu, değil mi? Bir tanesi, vergi sistematığının oluşturulması, yaygınlaştırılması, üst kademelerden başlayarak bunun aşağı doğru inmesi.

Buyurun Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız Sayın Aksu.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI BÜLENT AKSU – Sağ olun Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, buradaki önemli kanunlardan bir tanesi Dijital Hizmet Vergisi Kanunu. Tüm dünyada dijital işlemlerle alakalı, özellikle de OECD’de ve G20’de dijital işlemlerin vergilendirilmesiyle ilgili bir çalışma var ancak bu çalışmalar maalesef OECD nezdinde sonuçlandırılmadı, her yıl bu konu tartışılıyor ve ülkelerin bireysel kendi uygulamalarına geçmesi konusunda özellikle dijital işlemler konusunda vergi kaybı yaşayan ülkelerin genel bir talebi var. Fransa, İtalya, İngiltere bu konuda bazı çalışmalar yaptı. Fransa bunu yasalaştırdı, İngiltere ve İtalya’da taslak hâlinde. Hatta İngiltere’nin taslağı birçok basın organında da yayınlandı. OECD bir düzenleme yapacak ama düzenlemenin ne zaman yapılacağıyla alakalı bir netlik yok.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hayır, bir süre var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI BÜLENT AKSU – Çalışmalara baktığımızda -biz de katılıyoruz çalışmalara- maalesef belli bir olgunluğa ulaşmış değil. Tabii, dijital işlemler, mevcut ülkelerin vergilerini aşındıran, uzun vadede de vergi kaybına neden olabilecek düzenlemeler olduğu için biz biraz daha önden davranıp bu düzenlemelerle aslında uzun vadede ülkemizin vergi kaybının önüne geçmeyi hedefliyoruz. Kısa vadede vergi geliri çok yüksek gözükmesine de orta ve uzun vadede aslında önemli bir adımı da atmış bulunuyoruz.

Onun dışında, tabii, burada -gelir seviyesi yüksek kesimle alakalı- özellikle gelir vergisi tarafında bir dilim artışı söz konusu. Değerli konutu olan üst gelir seviyesine ek bir gelir vergisi, daha doğrusu bir vergi uygulanmak durumunda ve bunlar da tabii ki bütçeye bir gelir sağlayacak. Vedat Bey “6 milyar TL civarında” dedi. Başlangıç olarak böyle ama orta ve uzun vadede daha yüksek bir gelir bekliyoruz. Bu da bütçe gelirlerine önemli bir katkı sağlayacaktır orta vadede ama 2020 için 6 milyar TL civarında bir kaynak sağlanması hedefleniyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yalnızca yüzde 40’a çıkarmakla...

BAŞKAN – Hayır.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI BÜLENT AKSU – Yok, paketin tamamıyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamamıyla?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI BÜLENT AKSU – Tamamıyla, evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Madde madde veremiyorsunuz yani şu anda?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI BÜLENT AKSU – Madde madde... Gelir İdareimizin çalışması şu an hazır mı, bilmiyorum ama mutlaka...

BAŞKAN – Maddelere geçtiğimizde bence onları konuşalım çünkü bazı maddeler var; mesela, orada da belki çok cüzi bir miktar -bu beyanname vermeden dolayı- aynı seviyede kalma veya çok cüzi bir düşüş söz konusu olabilir ama geneliyle, geneline yönelik bir değerlendirme yapıldığında bizim de tespitimiz o civarda, 6 milyar lira civarında.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz tespit ettiniz yani?

BAŞKAN – Çalıştım tabii ben de, ödevimi yaptım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bize de söyleyin Sayın Başkan, saklamayın.

BAŞKAN – Sakladığım bir şey yok, ben de sizin gibi çalışıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz tecrübeli bir üyesiniz yani, bizimle de paylaşın çalışmalarınızı.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI BÜLENT AKSU – Teşekkürler.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Buyurun Hocam.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli hazırun; bize söz verdiğiniz için öncelikle teşekkür ediyoruz. Bu vergi yasa teklifiyle ilgili bazı çalışmalarımız oldu, kısaca onlar üzerinde durmak istiyoruz.

Bir tanesi bu dijital hizmet vergisiyle ilgili. Bu vergiyi olumlu olarak değerlendiriyoruz ama diğer taraftan birçok ülke bu uygulamaya daha yeni geçiyor, 1 Ocak 2020’den sonra birçok ülke başlayacak. Avrupa Birliği bu vergiye başlamak istedi, bir direktif çıkarmak istedi ancak bazı ülkelerin itirazı dolayısıyla bu gerçekleşmedi.

Ben geçen hafta Brüksel’deydim. Bir toplantıya katıldığımda, Türkiye’deki bu dijital işlem vergisinin uygulanacağını söylediğimde Fransız delege diğer taraftan bana şöyle bir açıklama yaptı toplantıda: “Fransa devleti olarak amazon.comu vergilendirmek istedik ve yaklaşık 1 milyar avro bir vergi çıkardık. Amazon şöyle bir yanıt verdi bize: ‘Bunu ben ödeyebilirim, benim için bir mahzuru yok çünkü bu vergiyi ödeyecek olan benim Fransa’daki müşterilerim.’” dedi. Dolayısıyla bu vergi esas itibarıyla hani Türkiye’deki kişiler üzerinde uygulanacak bir vergi olacak.

Şimdi, bu vergiyle ilgili bir konu, Gelir İdaresi Başkanlığına, internet sitelerine erişimi engelleme yetkisi veriliyor. Bu çok tehlikeli bir madde. Bu maddenin hâkim kararıyla düzenlenmesi daha yerinde olur. Daha öncesinde Gelir İdaresinin (Gelirler Genel Müdürlüğü) 1990’lı yıllarda “iş yeri kapatma cezası” diye bir uygulaması vardı. Bu müteşebbislerin çalışma hayatına sadece idarenin kararıyla bir engel dolayısıyla bunun için hâkim kararının olmasının doğru olacağını değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Var mı başka?

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Bir konu daha var değerli konut vergisiyle ilgili.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Bu vergi de olumlu olmakla birlikte, burada vergi matrahının nasıl hesaplanacağına ilişkin bir bilgi bulunmuyor. Değerli konut vergisiyle ilgili vergi matrahının nasıl belirleneceğine ilişkin bir düzenleme yok.

BAŞKAN – Söylediniz bunu.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Ve burada TÜRMOB olarak artan oranlı bir emlak vergisi öneriyoruz, emlak vergisine benzer bir vergi. Gayrimenkullerin emlak vergisi esas alınarak bir mükellefin birden fazla konutu varsa ya da belirli bir değeri aşıyorsa artan oranlı bir emlak vergisinin idare tarafından toplanması daha uygun olur.

BAŞKAN – Anladım “Konut sayısına da bakılsın.” diyorsunuz yani “Eğer 3, 5, 10, 15 konutu varsa ona göre bir değerlendirme yapılınsın.” diyorsunuz.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Benzer durum tapu harcı sistemi için de geçerli. Gene, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından vergi matrahı belirleniyor. Burada bir kriter yok. Yarın böyle bir konu mükellefler tarafından vergi mahkemesine götürülürse hâkim neye göre karar verir, bunun bir ölçütü yok. Sonucunda hukuki güvenlik ilkesi gereği burada ölçütlerin olması gerekir diye değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Bir öneriniz var mı?

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Burada da örneğin, ilk kez konut alan birisi için düşük oranlı bir vergi uygulanabilir. Eğer bir kişinin çok sayıda gayrimenkulü varsa, eğer ikinci, üçüncü konutunu alıyorsa örneğin, artan oranlı bir vergi uygulanabilir, daha adil bir sistem olabilir

BAŞKAN – Hayır, tapuya yönelik soruyorum.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ PROF. DR. SEMİH ÖZ – Bu, tapu harcı için de geçerli.

Konaklama vergisiyle ilgili de: Bu vergi esas itibarıyla belediyeler tarafından toplanan bir vergi çünkü zaten merkezî idare katma değer vergisi topluyor. Dolayısıyla yerel idarelere bırakılması dünya standartlarında daha uygun olur diye değerlendiriyoruz. Burada da bir belirsizlik var yine. Vergi matrahı nelerden oluşuyor? “Bütün otel ücreti.” diyor ama burada bazı konuların çok belirli olmadığını değerlendiriyoruz.

Yine, serbest meslek kazançlarında da çok sert bir geçiş var “500 bin liranın üstünde gelir elde edenler tamamı üzerinden vergilendirilir.” diye. Dolayısıyla bir kişi 499 bin lira gelir elde ederse istisna kapsamında olurken 501 bin lira elde ederse istisna kapsamı dışında kalacak.

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşlar, burada çok sayıda sivil toplum kuruluşu var, maddeler üzerinde elbette sivil toplum kuruluşlarına da söz vereceğim. Geneli üzerinde söyleyeceğiniz hususlar var mı dedik ama siz maddelere geçtiniz.

Çok teşekkür ediyorum.

Maddeler üzerinde de görüşleriniz olursa yine söz vereceğim, diğer ilgili sivil toplum kuruluşlarına da söz vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Turizm Bakanlığının ve Belediyeler Birliğinin de görüşlerini alabilirsek geneli üzerinde, ona göre konuşacağız.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, tek bir madde... Bakın, Turizm Bakanlığına girsem Tarım Bakanlığına gireceğim, diğerlerine gireceğim. Burada çok sayıda sivil toplum kuruluşu var. Dolayısıyla bir madde ama çok ısrar ediyorsanız ben söz vereyim sadece Turizm Bakanlığına.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bir de Belediyeler Birliği olursa... Başka gerek yok. Sonra maddelere geçeriz.

BAŞKAN – Tamam, bir de Belediyeler Birliği Başkanına söz vereceğim, sonra geneli üzerindeki görüşmelere başlayacağız ama STK'lere maddeler üzerinde söz talep etmeleri hâlinde söz vereceğim.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KONTROLÖRLER KURULU BAŞKANI RAMAZAN ALKAN – Sayın Başkanım, bizim, konaklama vergisiyle ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığıyla mutabık kaldığımız metnimiz var, onu teklif edeceğiz. Buradaki verginin maktu olmasını öneriyoruz.

BAŞKAN – Maktu olmasını öneriyorsunuz?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KONTROLÖRLER KURULU BAŞKANI RAMAZAN ALKAN – Evet.

Burada da konaklama tesislerinin türlerine göre miktarları önereceğiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Belediyeler Birliğinden kim var? Kimse yok.

BAŞKAN - Arkadaşlar, geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, sivil toplum ve meslek kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli Bakan Yardımcılarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Sayın Başkanım, vergi kanunu ihdas ediyoruz, çok önemli. Burada çok önemli maddeler var. Vergi, vatandaşla ilgili, toplumla ilgili bir konu, sadece cebinden para almıyorsunuz, vergiyle birlikte toplumsal, sosyal bazı düzenlemeler yapıyoruz. Yani sadece ekonomik değil konu, ekonomiyle ilgili değil, çok yönlü bir konu vergi konusu, maalesef çok basit yaklaşılmış.

Bütçe sunumu yapıldı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı bütçeyi sundu. Bütçe dönemine girdik. Böyle bir dönemde bu kadar önemli, toplumu bu kadar ilgilendiren bir kanunu çıkarmaya çalışıyoruz çok kısa bir süre içerisinde. Muhakkak yine yanlışlıklar, sıkıntılar söz konusu olacak. Yani bir vergi kanunu böyle çıkarılmaz, hakikaten böyle olmaz. Demin İsmail Bey buradaydı, bir doktor olarak bile çok teknik bir konuya işaret etti. O kadar apar topar getirilmiş ki birçok yanlışlığı içeriyor maddeler, çok bariz yanlışlıkları içeriyor gerçekten. Üzülmemek mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, bir vergi ihdas ediliyorsa, dijital alanda, teknolojik alanda özellikle bir vergi ihdas ediliyorsa bunun çok iyi tartışılması lazım. Geçen hafta, biliyorsunuz, para vasıtalarıyla ilgili, mevcut düzenlemenin tümünün yetkilerinin Merkez Bankasına aktarılmasıyla ilgili bir kanun geldi, orada da bu konuyla ilgili olarak ne kadar önemli eksiklikler olduğunu gördük. “Nedir eksiklik? Mevcut -BDDK’ye verilen düzenleme Merkez Bankasına aktarılıyor- durumda ne sıkıntı var?” dedik, cevap verilemedi. “Herhangi bir sıkıntı yok ama bu, dünyada da böyle olduğu için bunu böyle yapıyoruz.” Dünyada da böyle olduğu için böyle bir düzenleme yapılmaz aslında. Bir sıkıntı, sorun varsa, o sorun tespit edilmişse ona yönelik bir düzenleme yapılır. “Sorun, sıkıntı yok, mevcut durum iyi gidiyor ama biz böyle değiştiriyoruz.” Böyle bir düzenleme olmaz.

Hâlbuki dijitalle ilgili sıkıntılar da vardı. Orada özellikle elektronik parayı kapsayabiliyorduk, kavrayabiliyorduk ama kripto paraları kavrayamıyorduk. Öyle bir eksiklik vardı, yine o eksiklik devam ediyor ama biz burada da dijitalle ilgili bir vergi getiriyoruz, muhtemelen yine aynı kavramıyla ilgili, kapsamıyla ilgili sorun devam edecek, sıkıntı devam edecek. Böyle bir vergi geliyorken çok iyi düşünülmesi gerekir. Bir kere kavrama zorluğu var dijitalin, dijital sektörün kavranmasıyla ilgili büyük bir zorluk var. Bunu gelişmiş ülkeler bile kolay kolay yapamıyorlar, kolay kolay değil de tam olarak yapabilmeyenler yok. Uluslararası bir vergi bu alanda artık tartışılıyor, uluslararası bir düzenleme yapılması isteniyor. Vergiciler OECD’de ve benzeri platformlarda bununla ilgili görüş zikrediyorlar. Biz bunları bıraktık, kendi başımıza bu alanı vergilendiriyoruz güya. Bunu yaparken acaba Türkiye’ye yönelik teknolojik yatırımcıları küstürüyor muyuz, kaçırıyor muyuz, onları bile bilmiyoruz. Ne olduğunu bilmeden, sektörü tanımadan bir düzenleme yapıyoruz, anlamadan bir düzenleme yapıyoruz, vergi getiriyoruz. Hakikaten bu şekilde vergi getirilmez.

Biraz önce söyledim, mesela -Belediyeler Birliği de yoktu- bir vergi getirilirken ilgili kamu kuruluşları otururlar, beraber çalışırlar, görüşleri yazılı olarak alınır, buraya gelir, biz de biliriz sorun, sıkıntı nedir, bir etki analizi yapılır, bu vergi ne getiriyor ne götürüyor bilinir, o yönleriyle hangi toplum

kesimlerini etkilediği, hangi yatırımcıları, hangi ekonomik alanları etkilediği görülür, ne getirdiği görülür, ne götürdüğü görülür, ondan sonra düzenleme yapılır. Maalesef, böyle bir şey söz konusu değil. Kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış, meslek kuruluşlarının görüşleri alınmamış, sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmamış. Birdenbire bir vergi... Vedat Bey'in tabii başka bir şey söylemesi mümkün değil "Bu bir gelir kaynağı olarak görülüp getirilmemiştir." diyor ama tabii ki aynen öyle getirildi. Vergi zaten gelir elde edilsin diye getirilir, ayıp değildir ama gerçek anlamda bir gelir elde edilmesiyle ilgili çalışma yapılır, öyle getirilir. Biz buradan ne kadar vergi geleceğini tam olarak bilmiyoruz.

Vedat Bey, bilmiyorum, arkadaşlar bu 6 milyarın ayrıntısını getirebilir mi?

Bir de tabii "Anayasa'ya aykırılıklar yok." dendi ama daha onlara da gireceğiz. Genel kurallara aykırı durumlar var. 2019 için de getiriliyor. Yani geriye yönelik, maalesef, kanun geriye yürütülerek düzenleme yapıyoruz. Bunlar da ayrı bir sıkıntı.

Etki analizleri yapılmadı ama ben size, elimizde 2018'in rakamları var, Maliye Bakanlığının bazı açıklamaları var, onlara dayanarak vergideki durumumuzu kısaca bir anlatmaya çalışayım değerli arkadaşlar.

Bakın, 2018 yılında genel bütçe vergi gelirlerinin bütçe tahmini 667 milyarmış, 667 milyar tahminde bulunulmuş. Bütçe yapılırken bizim şöyle bir şeyimiz var: Maliye Bakanlığı bütçe yaparken -bu yıldan itibaren Maliye Bakanlığı yapmıyor, onu da belirtiyim- vergi gelirlerini çok düşük tahmin eder, düşük yazar ama onun üstünde gerçekleşir dolayısıyla da vergi tahsilatında hep başarılı oluruz, hiç altta kalmayız. Ama 2019'da buna rağmen vergide tahminlerin altında bir durum var. Ama 2018'le ilgili olarak şöyle söyleyeyim: Bütçe tahmini 667 milyar, yıl sonunda tahakkuk tutarı 906 küsur milyar -tabii, 667 tahmin edip 906 olması da bir başarısızlık ama- olmuş yıl sonunda, asgari geçim indirimi dâhil brüt tahsilat tutarı 738 milyar, asgari geçim indirimi hariç brüt tahsilat tutarı ise 705 milyar olmuş. Yani 906 milyarlık bir tahakkuk var, asgari geçim indirimi hariç brüt tahsilat tutarı 705 milyar. Bir de bunda ret ve iadeler var, onlara girmiyorum. Tahakkuk/tahsilat oranı bir kere çok düşük; bakın, buna rağmen tahakkuk/tahsilat oranı çok düşük, tahsilat yapamıyoruz. Bakın, vergi çok fazla görünüyor, 705 milyar; 906 milyar vergi tahakkuk ettiriliyor, 705 milyar tahsilat gerçekleşiyor. Ama gelir ve kazanç üzerinden alınan vergilerin bütçe tahmini ne kadar biliyor musunuz? 197 milyar. Bakın, 197 milyar tahmin ediliyor, yıl sonunda tahakkuk tutarı 322 milyar. Asgari geçim indirimi dâhil brüt tahsilat tutarı 259 milyar, asgari geçim indirimi hariç brüt tahsilat tutarı 227 milyar. 322 milyar tahakkuk ediliyor, 227 milyar tahsil edilebiliyor. Böyle anormal bir durum var, vergi alamıyoruz, tekrar söylüyorum. Bir de gelir vergisi, 127 milyar lira 2018 için tahmin edilmiş bütçede, yıl sonunda tahakkuk tutarı 215 milyar olmuş. Bakın, tahminin 2 misli çıkıyor. 215 milyar lira tahakkuk ediyor, asgari geçim indirimi dâhil brüt tahsilat tutarı 175 milyar, asgari geçim indirimi hariç brüt tahsilat tutarı 142 milyar; 215 milyar tahakkuk, 142 milyar tahsilat. Beyana dayanan gelir vergisine bakın, bunlar tabii tevkifatları da içeriyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bülent Bey, hangi yıl bunlar?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2018. En son elimizde 2018 var zaten.

Beyana dayanan gelir vergisi bütçe tahmini 7,625 milyar olarak öngörülmüş, yıl sonunda tahakkuk tutarı 18,9 milyar olmuş ama tahsilat tutarı 8,2 milyar; 19 milyar tahakkuk ediyor; 8,2 tahsil ediliyor, beyana dayanan kısmı bu. Öbürleri beyana dayanmıyor, kazanç üzerinden alınmıyor. Kurumlar vergisi için de aynı şekilde. Bakın, beyana dayanan kurumlar vergisi bütçe tahmini 3,4 milyar, yıl sonunda

tahakkuk tutarı 24 milyar -ne kadar kötü bir tahmin var, rezalettir aslında, skandaldır- tahsilat tutarı 6,7; 24 milyar tahakkuk ediyor; 6,7 tahsil ediliyor. Kurumlar vergisi de alamıyoruz, beyana dayanan gelir vergisini de alamıyoruz. Ondan sonra da getiriyoruz böyle uydurma vergilerle...

Ne alıyoruz, tahsil ettiğimiz vergiler neler? Bakın, onu da söyleyeyim: Dâhilde alınan katma değer vergisi. Neler? Özel tüketim vergisi. Özel tüketim vergisi bütçe tahmini 147 milyar olarak öngörölmüş 2018’de, tahakkuk tutarı 147 milyar, tahsilat tutarı da 135 milyar olmuş. Bakın, bunu doğru tahmin etmişiz, tahsilat tutarı 135 milyar, tahakkuk tutarında da doğru tahmin etmişiz. Nelerden? Mesela, alkollü içeceklerden 10 milyar tahmin etmişiz, 13 milyar tahakkuk etmiş, 12 milyar küsur da tahsil etmişiz, buradan alıyoruz. Tütün mamullerinden alıyoruz, sigaradan 37 milyar tahmin etmişiz, 43 milyar tahakkuk etmiş, 42 milyar vergi almışız. Dayanaklı tüketimden vesaire bunlardan alıyoruz ama beyana dayanan bir vergi alamıyoruz, kazanç üzerinden vergi alamıyoruz. Ondan sonra da getiriyoruz bu düzenlemeleri yapıyoruz. Bunlar yanlış işler değerli arkadaşlar, bunlar toplumu olumsuz olarak etkileyecek işler. Aldığımız verginin yüzde 10’unu bile beyana dayanan kısım oluşturmuyor, kazanç üzerinden gerçek anlamda vergi almıyoruz demektir bunlar. Bunlar 2018’in reel rakamları.

Şimdi, bir vergi düzenlemesi yapılırken dikkat edilmesi gereken konular var. Mali yapının bozulmaması lazım, vergi mantığının değişmemesi lazım. Gerçi bizim mali yapımız da vergi mantığımız da yanlış, bunların da değişmesi gerekiyor esasında ama temelli bir değişiklik yapmamız gerekiyor, bir reform yapmamız gerekiyor; böyle, önüne geldiği gibi bir değişiklik değil. Maalesef burada bunu yapıyoruz. Şimdi, emlak vergileri... Belediyeler emlak vergisi alıyor, doğru; tutuyoruz bir vergi daha alıyoruz. Bu, normalde belediyelerin alması gereken bir vergi çünkü onlara hizmet veren belediyelerdir, ilave bir vergi alınacaksa onların paraya ihtiyacı varken yapılması gereken odur. İlave vergi alacaksa onların belediyeler tarafından alınması gerekir. “Konaklama vergisi” dediniz, dünyada da var. Var ama konaklama vergisi yerel yönetimlerin aldığı bir vergidir çünkü hizmeti onlar veriyor. Konaklama vergisini yerel yönetimler alır, merkezî idare almaz, merkezî idare -biraz önce arkadaşım söyledi- zaten KDV alıyor onlardan. Para almak değilse amacı niye merkezî idare alıyor? Birkaç sene önce sporcularla ilgili -geçen sene mi yaptık, evvelki sene mi- düzenleme yaptık, muafiyet sağladık hepsine, şimdi vergi getiriyoruz. Nasıl oluyor bu? Yani bir öyle bir böyle; vallahi sporcular da şaşırıyorlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar yani futbol kulüpleri de sıkıntı da. Tümüyle bir muafiyet getirdik -daha bir buçuk yıl oldu herhâlde, hatırlıyorum, bir yıl oldu değil mi- şimdi değiştiriyoruz. Niye bunu yapıyoruz? Ne oldu? Yani gerekçesi nedir? Bunları anlamak mümkün değil hakikaten. Yani böyle zikzaklarla devlet yönetilmez, devlet yönetim anlayışı bu değildir yani bırakın vergiciliği, devlet yönetilmez.

Sayın Bakan Yardımcımız Osman Bey’in dediğinden, verginin beyana dayandırılmasını, vergi tevkifatının beyana dayanmasını yani ücret gelirin sahip olanların da zaman içerisinde gelir vergisi beyanında bulunmasını arzu ettiklerini anladım, değil mi? Bu güzel bir şey, eleştirmiyorum. Zaman içerisinde beyana dayanan gelir vergisi mükellefiyetinin artması, doğrusu odur, böyle olması lazım. Fakat Sayın Bakan Yardımcım, daha üç ay önce -Sayın Başkanım, siz de biliyorsunuz- buraya “gelir ve kurumlar vergisi dâhil bütün mükelleflerin hasılat üzerinden vergilendirilmesi” diye bir teklif geldi, biliyor musunuz? Zor çıkarttırdık bunu. “Bu, Türkiye’ye ayıptır, bu yüzyılda böyle bir verginin gelmesi ayıptır, yazıktır.” dedik de zor çıkarttırdık. Şimdi böyle olmasından mutluluk duyduk, böyle bir amaç varsa mutluluk duyarım. Ama birkaç ay önce “Hasılat üzerinden belli bir oranda, yüzde 10 üzerinden vergi alalım.” diye bir teklif geldi buraya Maliye Bakanlığından. Bu nasıl bir politikadır, nasıl bir anlayıştır? Niye bu kadar kafalar karışık, anlayamıyorum. Biz vergi konusunda Osmanlı’dan beri tecrübesi olan, birikimi olan bir ülkeyiz, öyle dünkü ülkeler gibi değiliz. Bütün bunları silip attık, yeni bir düzenleme yapacaktık neredeyse, zor kurtardık. Şimdi böyle bir düşüncede olmanızdan mutluluk duyuyorum.

Vergi Teftiş Kurulu... Sayın Demiröz, sizin günahınız değil ama biz Osmanlı'dan gelen yüz elli yıllık Maliye Teftiş Kurulunu kaldırdık, cumhuriyetin en güzide kurumlarından Hesap Uzmanları Kurulunu kaldırdık dört beş sene önce; şimdi denetim yok, Maliye Bakanlığının hem bürokrasisi hem de denetim durumu rezalet vaziyette, şimdi yeniden bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Bunlarla olmaz. O yanlışlar yapıldı burada itiraz edilmedi, her şeyi söyledik. Bunu yapanlar, o kurulları kaldıranlar, Maliye Bakanlığını altüst edenler günahkârdır, gerçekten günahkârdır. Ondan sonra da bu düzenlemeler geliyor, bunlar da doğru değil. Böyle bir şey olamaz yani nasıl altüst ederiz! Her devlette seçkin, özellikle yetiştirilmiş -Osmanlı'da da öyleydi, enderunu vardı- devlet adamı yetiştiren yerler vardır, ocaklar vardır, okullar vardır, ekoller vardır. Böyle bir rezalet olur mu!

Yani ben bu teklife bakıyorum, bunu Vedat Demiröz getirseydi ben ayıplardım, Vedat Demiröz'ün teklifi olmadığını biliyorum altında imzası olmakla beraber ama bu kamudan gelmiş. Aıştık artık kamudan böyle tekliflerin gelmesine maalesef. Üzülüyorum, kamunun bu durumda olmasına üzülüyorum. Hiçbir şekilde doğru dürüst hiçbir hazırlık yapılmadan getirilmiş bir teklif. Maddelere geçildiğinde epey eleştirimiz olacak, epey yanlışını birlikte göreceğiz, inşallah düzeltelimiz ama inanın, ben de eski bir vergici olarak bu durumda, böyle gelmesinden utanıyorum değerli arkadaşlarım. İnşallah hep beraber düzeltiriz sıkıntılarını. Devlete gelir gerekiyorsa da yapılır, bununla ilgili düzenleme yapılır, yapalım hep beraber ama böyle olmaz hakikaten. Bu şekilde, bu anlayışla, bu tarzla, bu metinlerle bu işi yapmamız, altından kalkmamız mümkün değil.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, vicdansız ve adaletsiz bir vergi düzenimiz var. Bu vicdansız ve adaletsiz vergi düzeni AKP iktidarları döneminde de devam etti ve hem gelir adaletini yok etti hem servet adaletini yok etti. Her iki anlamda da hem gelir eşitliği yok hem de servet konusunda ciddi uçurumlar var arkadaşlar. Bakın, bizim vergi dairelerimiz, arkadaşlar, nerede biliyor musunuz? Hani, sayın Maliye diyor ki: “Ben çok güzel bir vergi idaresi kurmuşum.” Değil. Bizim vergi idarelerimiz benzin istasyonları, TEKEL bayileri, AVM’ler, marketler, araba bayileri ve beyaz eşya bayilerinden oluşur arkadaşlar, devlet bunlardan vergi toplar. Geri kalan –size söyleyeyim- yani beyannameyle toplanan vergi o kadar cüzi ki arkadaşlar, sanıyorum 4 milyon 600 bin kişi beyanname veriyor; bu, toplam vergi gelirlerimiz içinde o kadar cüzi ki. Hani dedi ya “Çok önemli değil, 6 milyar lira artacak.” diye, gerçekten de o kadar komik bir rakama tekabül ediyor beyannameyle alınan vergi. Yani “Çok kazananan çok alacağız, az kazananan az alacağız.” hikâye durumdaydı ve maalesef bir hayal kırıklığına daha uğradım teklif sahibimizin söylediğiyle “Biz buradan gelir elde etmeyeceğiz.” dedi. Oysa sayın bakanlarımız iki haftadır üç haftadır diyor ki: “Vergiyle ilgili bir teklif gelecek; bu teklifle çok kazananan çok, az kazananan az vergi alacağız.” Herkes de merakla bekliyordu büyük bir reform geliyor herhâlde diye. Çok kazananan çok alacak, az kazananan az alacak; meğerse öyle bir şey yokmuş arkadaşlar torbada. Torba geldi ama torbanın içinde herhangi bir reform yokmuş. Oysa yapmamız gereken -yıllardır söylüyoruz- bir reform yapmaktı; gerçekten çok kazananan çok alan, az kazananan az alan bir reform yapmaktı.

Bakın, size 2 rakam vereceğim, çarpıcı. Nüfusun yüzde 5'i, arkadaşlar, en zengin yüzde 5'i en yoksul yüzde 50'sinden daha fazla gelire sahip; hadi buyurun. Yani en zengin yüzde 5, hani Mercedeslerle geziyorlar ya, lüks yatlarla geziyorlar, villalarda yaşıyorlar; yaşasınlar, itiraz yok ama en yoksul yüzde 50'nin gelirinden daha fazla gelire sahip. Bu, yıllardır devam ediyor. AKP de on sekiz yıldır iktidarda. On sekiz yılda bunun sonucu ne oldu biliyor musunuz? Hep daha fazla gelire sahip olursanız ne olur? Bakın, şu sonuç oldu: AKP iktidara geldiğinde nüfusun yüzde 1'i toplam servetin yüzde 38'ine sahipti arkadaşlar. AKP iktidara geldiğinde nüfusun yüzde 1'i -han hamam, arsa, hisse senedi, bankadaki para, konutlar, her şeyi katın, bütün bu servetimizin- toplam ulusal servetin toplamının yüzde 38'ine sahipti. İşte bu adaletsiz ve vicdansız vergi politikaları sonucu ve diğer başka politikalar sonucu tabii ki bu yüzde 1 -Credit Suisse'in rakamlarına göre- şimdi servetin yüzde 55'ine sahip arkadaşlar. Yani yüzde 38'den yüzde 55'e çıkmış ve düşünebiliyor musunuz, nüfusun yüzde 1'i geri kalan yüzde 99'undan daha fazla servete sahip. Ya, böyle bir adaletsizlik olabilir mi! Biz bu adaletsizlikle OECD rekoruna sahibiz arkadaşlar. Bu, servet ve gelir adaletsizliğinde OECD rekoru bizim elimizde.

Bakın, dünyada bir hareketlenme var. Niye? Şimdi, Lübnan'da bir hareketlenme var, Irak'ta hareketlenme var, Arjantin'de, Şili'de, Ekvador'da bir hareketlenme var; niye? Neoliberal politikalar bütün dünyada yüzde 1'i çok daha fazla zenginleştirdi, geriye kalan büyük toplumsal kesimleri yoksullaştırdı arkadaşlar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ya, Garo Bey, her şeyde bunları söylüyorsunuz ama bunların kaynağını söylemiyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaynak, AKP.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, verileri nereden alıyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Credit Suisse.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bırak şimdi ya! Kendinden menkul şeyler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Credit Suisse. Ya, kaynak, sokağa çıkın görürsünüz arkadaşlar yani şey değil.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Konuşmanızı delillendirmeniz lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Credit Suisse ya, kaynak, bak, sen de bak.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Credit Suisse bir şey değildir ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, dünyada bir hareketlenme var. Niye? Çünkü yoksul kesimler, bakın, işsizler var, işsizler ordusu var ve bunların belli kesimleri artık iş bulma umudunu da kaybetmiş durumdadır. Yani milyonlarca vatandaşımız iş bulma umudunu da kaybetmiş durumda. İşsizler var, bir de asgari ücretliler var mesela, açlık sınırının altında gelire sahipler. Bir yandan da bakıyorsunuz, arkadaşlar, belli kesimler bir lokantaya gidiyor, 2 kişi, 3 kişi, bir oturuşta 1 asgari ücretlinin maaşını yiyor. Bir oturuşta ya, bir öğünde, bakın, 1 asgari ücretlinin maaşını ödüyor. Altındaki arabaya bir bakıyorsunuz, 10 milyon lira değerinde araba. Ya, olsun ama bunlar vergilendi mi acaba? Bunlar etkin bir şekilde vergilendi mi? Değil.

Bakın arkadaşlar, yıllarca dedik ki -Sayın Zekeriya Temizel'in kulakları çınlasın- zamanında dedik ki: “Ya, arkadaş ‘Nereden buldun?’ diye bir yasa getirmedığın sürece, ‘Nereden buldun?’ diye bir Maliye idaresi soramadığın sürece vergi alamazsın.” Bizim Maliyemiz “Nereden buldun?” diye sorabiliyor mu? Soramıyor. Gelir unsurlarını takip edebiliyor mu? Edemiyor, ciddi bir kayıt dışılık var. Servet unsurlarını takip edebiliyor mu? Asla edemiyor, TÜİK bile bir istatistik ortaya koyamıyor. Neden? Yandaş-candaş ekonomisinde maalesef işte bu servet unsurlarının da peşine idare gidemiyor. Niye?

Özerk bir vergi idaremiz yok, bağımlı bir vergi idaremiz var ve bağımlı vergi idaremiz yandaş servet sahiplerinin üzerine gidemiyor. Bu şekilde reform meform yapamayız, işte teklif sahibi vekilimizin itiraf ettiği gibi, gelir de elde edemeyiz.

Yapmamız gereken... Arkadaşlar, bakın, dünyada bir kaynama var, bütün dünyada dediğim gibi, Bolıvyada, Lübnan'da, Irak'ta; toplumumuzda da bu kaynama var, herkes "Geçinemiyoruz." diyor. Ya, doğal gaza yüzde 60 zam yaptınız, elektriğe yüzde 60 zam geldi, vatandaş geçinemiyor. Ne yapmamız lazım? Arkadaşlar, gerçekten çok kazananlardan çok ve çok servet sahibinden çok vergi almamız lazım. Bunun için de mali milatla beraber bir nereden buldun yasanını geçirmemiz lazım. Servetleri arttığı zaman -bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi- özerk maliye idaresinin gidip bu servet artışlarının ve gelir artışlarının hesabını sorabileceği bir düzen kurmamız lazım ve bu istisnaları, efendim, gidip pazarlık yapılan teşvikleri, istisnaları minimize etmemiz lazım. Servetin belli ellerde toplanmasının önüne ancak böyle geçebiliriz.

Ya, arkadaşlar, bakın, bir değerli konut vergisi getirmişsiniz, gerçekten hilkat garibesi. Şimdi, düşünün ki benim bir arkadaşına babadan araziler kalmış, dünya kadar arazi. Bu imar çılgınlığının yaşandığı dönemde de -Esenyurt'un herhâlde üçte 1'i buna ait- oralar imara kavuşmuş. Bu kişiden 25 kuruş imar vergisi, rant vergisi alınmamış bakın. Bütün arazileri 10 liraysa bin lira olmuş, 10 bin lira olmuş, dünya kadar arazi, babadan kalmış ve bunları da müteahhitlere vermiş, karşılığında da şu anda 2 bin tane tapusu var; bakın, 2 bin tapusu var, 2 bin tapuya sahip; bakın, 2 bin, 2 bin tapuya sahip. Şimdi, 1 kişinin 2 bin tapusu var, bu evlerin her birisi 500 bin lira etse -eder- 1 milyar TL'lik serveti var, sırf evden -başka, geriye kalan ne olduğunu bilmiyorum- 1 milyar TL serveti var ve tek kuruş vergi vermiyor çünkü rant vergisi getirmediğiniz, imar artış vergisi getirmediğiniz ve servetle ilgili duyarlı bir vergilendirme yapmadınız. Şimdi bir kanun getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Arkadaşım, 1 kişinin babadan kalma diyelim ki 10 milyonluk bir evi varsa ben ondan yüzde 1 vergi alacağım." Her yıl 100 bin lira tek bir evi olan vatandaştan vergi alacaksınız ama bu kişinin 2 bin tane tapusu var, 1 milyar TL de servete sahip -ki daha fazla olan da vardır memlekette, 5 milyar TL gayrimenkulden serveti olan da var- ondan 1 TL'lik vergi alınmayacak, bakın, 1 TL vergi alınmayacak serveti üzerinden ve bu yüzden de ne olacak biliyor musunuz? O kişinin serveti sürekli katlanacak. Bakın, şunu da söyleyeyim: Bir gariban vatandaşımızın 300 bin liralık tek konutu var, o da gidiyor binde 2 vergi veriyor tek tapudan, 2 bin tane konutu olan da binde 2 vergi veriyor ve o kişi kira alıyor, servetine servet katıyor. O vatandaşımız ise sürekli yoksullaşiyor. Bakın, AKP iktidarı o yüzde 1'e hep servet katmıştır arkadaşlar, büyük kesimleri, geniş kesimleri ise yoksullaştırmıştır. Nüfusun yüzde 1'i zenginleşmiştir, geniş kesimler borç altında inim inim inlemektedir. Bütün bunları arkadaşlar, önümüze geniş bir reform tartışmasıyla koymadığımız sürece de işte böyle vekilimiz getirir "Ya, biz bundan zaten gelir de hedeflemiyoruz." der ve maalesef arkadaşlar, reform yapıyor gibi yapmış olursunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Önceliğimiz o değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, dijital hizmet vergisi. Ya arkadaşlar, bu uluslararası şirketler var, evet, bunların vergilendirilmesi lazım ama zannediyor musunuz ki siz yüzde 7,5 vergi koyduğunuzda bu şirketler "Aman da ne güzel, ben 100 lira ciro yapıyorum, 7,5 lirasını da devlete vereyim." diyecek. Hayır. 100 lira cirosunu 107,5 liraya çıkaracak, üzerine 10 liraya hizmet satıyorsa 11 lira yapacak, o 1 lirayı da zaten vatandaştan alacak. Ya o şirketi sen vergilendirmiş mi oluyorsun? Hayır. Bu hizmeti tüketen vatandaşlarımızı vergilendirmiş oluyorsun. Nerede kaldı gelire göre vergi? Nerede kaldı küresel şirketleri vergilendirme? Bunu derinlemesine tartışmamız gerekmiyor mu sayın

teklif sahibimiz? Yani düşünün ki adama diyorsun ki “Ciron üzerinden vergi alacağım.” E cirosunu artırır, 10 liralık hizmetini 11 liraya satar, vergi vermemiş olur, vergiyi vatandaş ödemiş olur. Nerede kaldı bu şirketin vergisi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ne yapalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur mu arkadaşlar? Yani şirketler gelir üzerinden vergilendirilir arkadaşlar, bunun yolunu bulalım veya artan oranlı vergilendirilir, başka türlü, cirosu üzerinden buna göre vergilendirilir. Teknoloji şirketleri teşvik edilmek isteniyorsa belli bir oran konulur, daha büyük rakamlarla artan oranlı vergilendirilir. Burada vatandaş vergilendiriyorsunuz. Ve bu şirketler, diyelim ki Netflix “Öznetflix” diye bir şirket kurdu, ne olacak? Nasıl vergilendireceksiniz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hemen aklına başka şeyler geliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle ama. Hani olur ya, Adana Seyahati kapatınca Özadana Seyahati kurar yani onun gibi devam eder. Ne yapacaksınız? Ya arkadaşlar, bunda bin tane soru var.

Diğer bir mesele, bakın, konaklama vergisinde de yüzde 2 vergiyi kim ödeyecek arkadaşlar? Yine vatandaş ödeyecek. Yani ciro üzerinden aldığınız her vergiyi vatandaş ödüyor. Siz kâr üzerinden vergi alacaksınız. Öyle otel var ki inanın jant üstü gidiyor yani hiç geliri yok neredeyse, kafa kafaya gidiyor; doluluğu düşük, eskimiş, bilmem ne ama öyle otel var ki 2 liraya mal ediyor 15 liraya satıyor odasını, inanılmaz bir kâr oranı var. Ya siz çok düşük kâr eden otelle çok yüksek kâr marjı olan oteli aynı yüzde 2 üzerinden vergilendirirseniz olur mu? Önemli olan kârı vergilendirmektir arkadaşlar, geliri vergilendirmektir. Bu tasarıda geliri vergilendirmek üzere herhangi bir şey yok. Bu yüzde 2’yi de...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kurumları unuttuk, kira gelirlerini unuttuk.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, arkadaşlar, bakın, kurumlar vergisinde de önerimiz zaten o, orada da bir artan oranlı sisteme geçmek lazım. Herkese yüzde 20 olmaz yani çok kazandıktan çok, az kazandıktan az ise kurumlar vergisinde de gelir vergisinde de servet vergisinde de artan oranlı düzeneğe geçmediğimiz sürece gelir ve servet eşitsizlikleri giderilmez arkadaşlar ve bu gelirin de diğer ülkelerde olduğu gibi yerel yönetimlere aktarılması lazım. Eğer illa vergi konulacaksa yerel yönetimlerin bu vergiden faydalanması lazım.

Diğer bir mesele arkadaşlar, bakın, yüksek gelirliyle ilgili çok ilginç bir şey oldu. İktidar teklifi açıkladı, dedi ki: “Yüzde 35’ten sonra... Yıllardır bu çağrıyı yapıyordum, bu basamakların yükselmesi lazım, yüzde 50 ve üzerine çıkması lazım dedim. İktidar ilk açıkladığı teklifte 35’in üzerine “39, 43 ve 45” diye 3 basamak getirmişti daha bir hafta önce. Bir anda ne olduysa... Sayın Vekilim, bilmiyorum, ne oldu, siz bir açıklayın.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 4 basamağın birdenbire 7 basamak olması uygun gelmedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Size mi gelmedi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bana gelmedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani siz önce “39, 43, 45” yazdınız...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır öyle yazdım, sonradan görüşmelerimizde ben dedim ki 40 olması daha uygun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Diğerleri yolda Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, bir haftada, kamuoyuna açıklanmış bir teklif yani “reform” diyorsunuz...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Açıklanmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bana geldi, açıklandı, bütün basına düştü, herkes duydu yani tablo bile yaptınız, grafik düzenleme... Sayın Vekilim, sizin teklif grafik düzenleme oldu. Nerede yapıldı bilmiyorum, sizin ekip yapmamıştır herhâlde, böyle “Özel teklif; 39, 43, 45 olacak.” filan diye basamaklar getirildi.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Basın yapmıştır onu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir baktık, bu teklif yüzde 40’a düşürülmüş. Nasıl oldu bilmiyoruz. Arkadaşlar, bakın, pek çok stopaj kesintileri var, istisnalar var, biliyorsunuz. Zaten yüzde 40’a çıkarsanız bile alabileceğiniz verginin ne kadar düşük olduğunu siz söylediniz. Zaten beyannameyle alınan çok düşük bir vergi var. Artmıyor ki yani 40 da yapsan, 45 de yapsan. 45 yapsan belki biraz daha artacak ama gene de kayıtlı olanları vergilendirebileceksin yani nereden buldun yasası yok, servet unsurları kayda geçmemiş oluyor. Bu açıdan, yapmamız gereken önce reformu düşünmek. Basamakları istediğiniz kadar oynatın. Ben size söyleyeyim, ben iş hayatından da gelen bir insanım, işçi de oldum, işveren de oldum, etrafımdaki insanları da gördüm... Açıkça söyleyeyim, benim babam mütevazı bir esnaftı, her yıl bize Maliyeden “İlk 20’ye girdin.” diye teşekkür yazısı gelirdi yani o vergi dairesinden. Biz o vergi dairesinde ilk 10 bine giremezdik onu söyleyeyim ama ilk 20’ye girdiğinde teşekkür yazısı gelirdi. “Biz verelim oğlum.” derdi, millet bize “keriz” derdi.

Bakın, açıkça söyleyeyim, mükellef “Nereden buldun?” diye sorulmadığı sürece, Maliyeden çekinmediği sürece istediği kadar vergi verir, Türkiye’de bu hep böyle olmuştur. Yapmamız gereken, gerçek anlamda bir reform yapıp özerk bir maliye idaresinin bütün gelir ve servet unsurlarının peşine düşebileceği düzen kurmaktır. Kim kazanıyorsa, kim servetini artırıyorsa vergilendirilsin arkadaş. Kent rantları vergilendirilsin, artan servetler vergilendirilsin, geliri artıyorsa vergilendirilsin ve bütün bunlar da...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tam onu yapıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya yapmayın bunu, yapmıyorsunuz, burada böyle bir şey yok.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Son dedikleriniz var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Nereden buldun?” var mı Sayın Vekilim?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Nereden buldun yasası olur mu ya? İnsaf ya! Yapmayın ya, hangi devirde yaşıyoruz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur mu! Bir kişi bir yerde 200 bin dolarlık bir ev alsın, IRS bir hafta geçmeden mektubu yazar “Kaynağını nereden buldun? Senin yıllardır ödediğin vergiler bu şeye tekabül etmiyor, nereden buldun arkadaş?” diye...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Mal bildirimini veriyor işte, mal bildirimini vermiyor mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Fransa’daki vergi idaresi aynı şekilde. Bu anlamda, bunu yapmadığımız sürece bütün bunlar lafûgüzaf.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sayın Paylan’ın mal bildirimine bakacağım, karşılaştıraacağım gideri.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, tabii ki beraber bakalım.

Sayın vekillerim, değerli arkadaşlar; bakın, bütçe açığının geçen sene tutmayacağını net bir şekilde söylemiştik. Maliye Bakanımız buraya geldi “83 milyar TL bütçe açığı vereceğim.” dedi. Ben de dedim ki: Bu açığı tutturamazsınız Sayın Bakan. Güvenlikçi politikalara devam ederseniz ve israf politikalarına devam ederseniz ve yandaş ekonomisini devam ettirseniz bu bütçe açıkları tutmaz. Maalesef hem güvenlikçi politikalar hem savaş politikaları devam etti, bütün kaynaklar silaha ayrıldı,

güvenlikçi politikalara ayrıldı; saraylar inşa edilmeye devam edildi, israf politikalarına devam edildi ve yandaşlara “kamu-özel işbirliği” adı altında milyarlarca lira kaynak transferleri yapıldı. Bunun sonucunda da güven yok oldu, tüketim azaldı ve ne oldu? Yalnızca dolaylı vergilerden vergi aldığımız için çok ciddi bütçe açıkları verdik. Bakanlık Merkez Bankasının yedek akçesine el koymasına rağmen şu anda tahmini olarak 130-140 milyar TL arasında bir bütçe açığıyla karşı karşıya kalacağız. Eğer tek seferlik gelirler de olmasaydı sayın vekilim, bakın, tek seferlik geliri olmasaydı gayri safi yurtiçi hasılanın yüzde 5 veya 6’sı kadar bütçe açığı vermiş olacaktık yani bu yıl için bu açığı verdik. Şimdi diyorsunuz ki: “70 milyar TL daha borç yetkisi alsın bu torbayla.” Siz mi bunu önerdiniz bilmiyorum, 70 milyar TL daha borçlanacak.

Bakın, 2 tane çıpamız var: Para politikasında gevşek politikaya doğru gidiyoruz, para politikasında ciddi anlamda gevşekleşiyoruz, 14’e düştü, bir daha düşürülecek diye beklenti var. Evet, dünyada rüzgâr şu anda o yönde, “risk-on” durumu, FED faizleri düşürüyor, geçici bir bahar havası yaşatabilir ama maliye politikasında da gevşeklik bu hızla devam ederse yani iki çıpa birden gevşerse -korkarım- bir anda oluşabilecek ters bir rüzgârda yağmurda şemsiyesiz yakalanabiliriz. O açıdan, iki politikanın da hem maliye politikasının bu kadar gevşemesi hem para politikasının bu kadar gevşemesi geçici olarak rahatlatılabilir ama bu kadar yetkiyi, borçlanma yetkisini hiçbir meclis -Amerikan Meclisine bakın- bu kadar kolay vermez, hesap sorar yürütmeye “Sen bu parayı nereye harcadın arkadaş? Saraylara mı harcadın, yandaşlara mı aktardın, silah mı aldın yoksa halkın menfaatleri için yoksula mı harcadın, işçiye, emekçiye, çiftçiye mi harcadın?” diye sorar.

Ben buradan çağrı yapıyorum, bu Meclise, bütün milletvekillerine çağrı yapıyorum: Sayın Maliye Bakanı “80 milyar açık vereceğim.” dedi, Merkez Bankasının 40 küsur milyarlık yedek akçesine ekstradan el koymasına rağmen 130-140 milyar açık verecek tek seferlik gelire rağmen. Biz yürütmeye hesap sormalıyız arkadaşlar “Neden bu kadar açık verdi? Ne sebeple verdi? Niye yeniden borçlanma yetkisi veriyor?” diye. Bu açıdan, bu hesabı siz sordunuz mu? Sorduysanız lütfen bize açıklayın derim arkadaşlar. Yani bunun hesabını sormak hepimizin boynumuzun borcudur diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Çok Değerli Plan ve Bütçe Komisyonun üyesi arkadaşlar, Sayın Demiröz, saygıdeğer bürokrat arkadaşlar, sivil toplum kuruluşlarının mensupları ve değerli basın mensupları; Sayın Demiröz ve 93 arkadaşının birlikte verdikleri bu teklifi görüşüyoruz ve genelini görüşüyoruz, maddelerle ilgili görüşmelerde maddelerle ilgili de ayrıca teferruatlı düşüncelerimizi paylaşacağız.

Dolayısıyla genelinde ben önce şunu, bir genel durumu konuşmak istiyorum: Türkiye’nin genel durumuna baktığımızda Türkiye bugün 19’uncu büyük ekonomiye sahip bir ülke; 17’ncilikten 19’unculuğa geriledi son on yıl içerisinde.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Satın alma paritesine göre 13’üncüyüz, onu hiç hesaplamıyorsunuz ama İsmail Bey.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben iktisat hocasıyım Hocam.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben de iktisat hocasıyım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Onu da biliyorum ama ben ekonomi profesörüyüm, bu konularda çok öğrencim oldu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben profesör olmadım ama Dünya Bankasının açıkladığı son açıklama bu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – İtiraz etmiyorum Cemal Bey sizin dediğimize.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Onu da dikkate alın ama.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama fındık ile kestaneyi konuşuyoruz, duyuyor musunuz? Fındık ile kestaneyi konuşuyoruz; ben fındığı sizin kadar bilmem, siz de kestaneyi benim kadar bilmezsiniz. O nedenle, farklı şeyler konuşuyoruz. Satın alma paritesinin ne zaman çıktığını, ne olduğunu, ne demek olduğunu, içeriğinin ne olduğunu...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Temmuz ayında açıklandı diyorum zaten.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Efendim, itiraz etmiyorum dediklerinize, itiraz etmiyorum ama bu doğru değil, benim söylediğime karşı sizin bu çıkışınız son derece yanlış. Yani, bakın, bu...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Niye yanlış olsun ya İsmail Bey?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hadi, buyurun; Erol Bey, buyurun, burada çok kişinin sekiz saatlik iktisada giriş ders ihtiyacı var. Öyle bir şey olur mu?

BAŞKAN – Lütfen, karşılıklı konuşmalıyım.

Sayın Tatlıoğlu, devam edin lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Satın alma paritesine göre sıralama ile normal sıralama bir olur mu? Biz normal sıralamayı konuşuyoruz. Elbette ki satın alma gücü paritesine göre de konuşuruz ve onun altını da doldururuz ama söylemek istediğim şey şu: Bugün 17'nci olabilmemiz için 1 trilyon dolara çıkmamız lazım gelirimizin ve 750 milyar dolardayız şu an, çok büyük açığımız var, "gap" oldu. Satın alma paritesi ayrı bir şey, onun şartları ayrı bir şey. Biz satın alma paritesine göre konuşunca zengin ülke oluyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir vergici olarak da kayıt dışılığı da dikkate alın o zaman.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bakın, efendim, bunların hepsini dikkate alıyorum. Bizim konuşma ihtiyacımız var anladığım kadarıyla. Sayın Bakanım, bakın, bunlar zaten sistem yüzünden oluyor, konuşsak buraları, bunları bir daha konuşmayız. Şimdi, fert başına millî gelirden de 65'ten 86 civarına düştük. Bunu şunun için söylüyorum: Bakın, bugün -kalkınma ve büyüme ihtiyacında olan bir ülkeyiz biz ama- büyüme, kalkınma kavramları ve metodolojisi -Cemal Bey, bakın, beni, şu konuyu dinlerseniz- değişti; bugün artık kalkınma ve büyüme çok ciddi bir kaynak meselesi değil, aslında bilgi ve bilgi üretme meselesi de değil çünkü bilgi çok yaygınlaşıyor. Bugün kalkınma meselesi doğrudan organizasyon meselesidir, doğrudan veri yönetme meselesidir. Dolayısıyla şu Vergi Kanunu'nun buraya gelişine, tartışılışına ve vergi sistemimize baktığımızda, esas beni bunlar üzüyor. Yoksa Türkiye'nin buralara gelmesi, gitmesi, şu problemler üzmüyor ama küçücük bir vergide bile organize olamayan bir siyasi ve bürokratik yapı gerçekten üzücü. Vergiyi bile organize edemiyoruz. İnanın, ben ne AK PARTİ ve MHP olarak -hani iktidar olarak- ne muhalefet olarak ne de burada bürokratlar olarak bir bütünlük içerisinde bunu çözebilmenin süreci içerisinde olduğumuzu hissetmiyoruz, temel sorun bu. Dolayısıyla geneliyle ilgili de buradan başlamak gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, vergi başka bir yasa değil. Vergi vermekle devlet olmak aynı şeydir. Eğer etkin vergi alamıyorsanız etkin devlet değilsiniz. Devlet erki vergi vermekle aynıdır. Bu yüzyıl önce de, beş yüzyıl önce de, bin yıl önce de böyleydi, bugün de böyle. E, ne var? Vergi alamayan bir devlet var.

Bakın, şimdi, bu kanun teklifi niçin buraya geldi? Çok açık, çok açık. Bu kanun teklifinin bir tane nedeni var: Cidden paraya ihtiyacımız var, hazinemizin ve bütçemizin paraya ihtiyacı var. Bütçe açığı ortada, 2019'da 80 milyar civarında bir bütçe açığımız var. 40 milyar lira için, Merkez Bankasının yedek akçesi için kanun çıkardık -el koymaya katılmıyorum ben- bunu da açıkça ilave edersek, 165 milyar liraya tekabül eden bir açıkla karşı karşıyayız. Dünyanın neresinde açığını 2 misline çıkaran bir Maliye Bakanı görevde kalır? Dünyanın neresinde kalır, neresinde kalabilir arkadaşlar? Dünyanın neresinde bu bütçeyi gerçekleştiren bürokratlarla beraber bunlar siyasi bir denetimin içerisine girmez? Hepsini kale alıyoruz, hepsini kale alıyoruz Sayın Demiröz. Sizi cankulağıyla dinledik ve ciddiye aldık; lütfen ciddiye alın, bunlar önemli sözler.

Bunlar neden peki? Konuşmuyoruz, hakikaten konuşmuyoruz, sorunlarımızı konuşmuyoruz. Konuşmuyoruz, alelacele getirmişiz. Bir kere, bakın, kanunu torba yapıyoruz ama usullerimiz aynı. Tümüyle ilgili şimdi bir karar vereceğiz değil mi? Tümüyle ilgili kabul, tümüyle ilgili ret ama bu, torba kanunun içeriğine aykırı çünkü tekdüze bir bütünlük içerisinde olsa kanun, tümünde bir bütünlük olur ama bu kanun öyle değil ki, bu kanunlar öyle değil ki; biri armutla alakalı, biri Erzurum'daki kayakla alakalı, biri Manisa'daki zeytinle alakalı. Bir bütünlük yok ve dolayısıyla kanun yapma kalitemiz daha da düşüyor ve bununla biraz daha düşürüyoruz yani. Bir bütünlük yok. Yani bunları çözmeden hiçbir şey çözemeyiz ve göreceksiniz, hiçbir şeyi de çözemiyoruz zaten. Mesela biz bunu söylerken Sayın Demiröz -buralarda var mıydınız, şimdi söyleyeyim- biz birçok kanununuzun da lehindeyiz, mesela bu dijitalle ilgili teklifin de lehindeyiz yani birçok kanuna da, buradaki teklife de "evet" diyeceğiz çünkü biz uygun bulduğumuz tekliflere "evet" diyen bir siyasi partiyiz, uygun bulmadıklarımıza "hayır" deriz ama genel manzara, gerçekten, bu oturduğumuz koltuklar ne kadar bir sorumluluk içerisinde olduğumuzu bize bunu söylüyor.

Konuşmadığımız için bunları çözemiyoruz ve doğru dürüst bir süreç içerisinde yasalara uyan bir teklif getiremiyoruz. Mesela, bence bu teklifin en önemli özgül ağırlığı 40'ncı madde. 70 milyar lira ilave borçlanma tanıyoruz, değil mi? Mesela borçlanmada nasıl bir düzenimiz var? Bütçede bütçe dengesi, açığı vardır; bunun kadar hazine borçlanabilir. diyoruz, değil mi? Bu yetmezse ilaveten yüzde 5'i kadar borçlanabilir diyoruz. Bu da yetmezse bu açığın yüzde 5'i kadar Cumhurbaşkanının kararıyla borçlanabiliriz diyoruz. Yani 2 tane yüzde 5 aşağı yukarı 8 milyar lira ediyor. Biz, Cumhurbaşkanına bir kalemde 70 milyar lira borçlanma yetkisi veriyoruz. Peki, neden o zaman bu düzenlemeler yapıldı? Yani hem Türkiye hem ülke anlamında hem de küresel anlamda borçlanmanın sınırlanması bütün anayasalarda, bütün yasalarda, bütün devletlerde var. Amerika'da Trump'ın en çok uğraştığı meselelerden birisi de bu borç yetkisi. Hiç konuşmuyoruz bunu. Ya, bütçenin tamamı, ödeneğin... Bir de deniliyor ki burada: "Ayrıca hazine bütçe başlangıç ödeneğinin yüzde 3'ü kadar özel tertip borçlanma kâğıdı çıkartabilir." Yani bir sıralama yapmış, kanun yapmış. Burada bizden önce bulunanlar, bizler, sizler yapmışsınız. Birden hepsini aşan bir borçlanma yetkisi veriyoruz. E, o zaman burada verebiliyorsak, bu sınırlara ne gerek var? Niçin veriyoruz, neden veriyoruz, 70 milyar, verelim, o anlamda demiyorum ama bunu bir konuşalım. Hiç mi konuşma gereği hissetmiyorsunuz? Eğer bu sadece Sayın Cumhurbaşkanının, dün Başbakanın elinde olsaydı... Yani bunu Sayın Erdoğan için söyleyemiyorum, sistem açısından konuşuyorum, yanlış anlamayın. O zaman ne gerek var?

Sayın Demiröz, bunu bize açıklamanız lazım. Bakın, bu teklifin 1 tane gerekçeli maddesi var; dijital vergi. Onun dışında hiçbir maddesinin gerekçesi yok. Ya bunu yazmayı unuttunuz ya da vakit yoktu. Bakın, şu kanun teklifinin sadece gerekçeli 1 tane maddesi var, o da dijital vergileme, onun dışında ciddi gerekçeye dayandırılan bir husus yok.

BEKİR KUVVET ERİM (Ayдын) – Hepsinin var, hepsinin.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Peki, nerede bu 40’ncı maddede bu 70 milyar liralık borçlanma? Şimdi, vergi zaten ayrı bir şey olarak geliyor, verginin tabana yayılması falan... Geçenlerde şöyle bir şey vardı: Beldeyi su basmış. Belediye arazi sahiplerine aşırı su kullanımı vergisi koymuş. Biraz buna benziyor.

Şimdi, Mayıs 2003, rahmeti Unakıtan’ın beyanı var: “Vergi gelirlerini artırmak için vergiyi tabana yaymamız gerekiyor.” Dört yıl sonra rahmetli Unakıtan yine “Vergiyi tabana yayacağız.” demiş. Bir yıl sonra Eskişehir’de rahmetli Unakıtan yine “Vergiyi tabana yayan bir kanun çıkaracağız.” demiş. Ölmüş; Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun, Allah günahlarımı affetsin. Mehmet Şimşek gelmiş, 2012 Şubatta “Vergiyi tabana yayacağız.” demiş. Mehmet Şimşek bir sene bir ay sonra “Vergiler artmayacak, tabana yayacağız.” demiş. Yine Mehmet Şimşek, bu sefer iki yıl sonra “Vergileri tabana yayacağız.” demiş. Sayın Naci Ağbal gelmiş, o da 2017’de “Önümüzdeki beş yılda vergileri tabana yayacağız.” demiş. Sayın Ağbal, 2018’de de “Vergileri tabana yaymamız gerekiyor.” demiş. Sayın Albayrak gelmiş “Vergiyi tabana yayıp dolaylı vergileri azaltacağız.” demiş. Albayrak, bir yıl sonra tekrar “Vergiyi tabana yayacağız.” demiş. Siz de şimdi “Vergiyi nasıl tavana yaydığımızı gösteren bir vergi getiriyorsunuz. Yüzde 80’e ulaşıyor arkadaşlar. Bakın, tahakkuk ve tahsilat rakamları önümüzde, bilmiyorum, bu rakamlara bakmışsınızdır mutlaka çünkü bunlara bakmadan bu tür kanunlar düzenlenemez. Dâhilde alınan KDV oranı yüzde 33'lere düşmüş, tahsilat tahakkuk oranı. Bakın, tahakkuk tahsilat oranları 2006’da yüzde 86’daymış gelir vergileriyle ilgili, 2016’da yüzde 64’e düşmüş, katma değer vergisinde on yılda yüzde 80’den yüzde 52’ye düşmüş. Cezaları zaten ödeyen yok çünkü yüzde 58’miş cezaları ödeme oranı 2006’da, 2016’da da yüzde 18 civarına düşmüş. Bu çerçevede, bu teklifin gerçekten... Kaç yıl oldu bilmiyorum vergi reform kurulu olalı. Ne kadar oldu Sayın Demiröz? Siz biliyorsunuzdur muhtemelen. On yıl falan var galiba değil mi, ciddi bir çalışma var. Gerçekten bu sistem, bu teklif hiçbir sorunu çözmek için değil ama bütçe ve nakit açığına, hazine nakit açığına kaynak sağlama amacıyla getirilmiş.

Dijital vergileme, doğrudur, dünyayla beraber bu konu gündeme geliyor. Şuna da katılmıyorum: “Yani buna vergi koyarsanız bu da içerideki müşterilerden alır.” Bunlar tabii ki olur. Bu arz talep meselesidir. Talep şiddetliyse nihayetinde ileriye doğru bir yansıma olacaktır ama bu vergi almamızı gerektirmez.

Ben doğrusu Adalet ve Kalkınma Partisininin 2002’den bugüne kadar, 2018’e kadar tek başına olduğu dönemlerde Türkiye’nin ana sorunlarını çözememesine çok üzülüyorum; bunlardan birisi vergi. Ekonomide bir başka temel sorun, esas sorunumuz şu: “Türkiye büyüdüğü zamanlar cari açık verir, büyüme yavaşlayıp durduğunda bütçe açığı verir.” Bu, kırk yıl önce de böyleydi, otuz yıl önce de böyle, yirmi yıl önce de böyle, on yıl önce de böyle, bugün de böyle. Çünkü vergi sistemimizi ithalata ve tüketime koymuş bir ülkeyiz. O nedenle, büyüme durdu, ciddi anlamda bütçe ve hazine nakit açığı başladı. Bunları böyle tedbirlerle çözmeye imkân ve ihtimalimiz yok. Bu yükü de Türkiye’nin alması gereken yolu gerekli hızla alma imkânı yok. Bu yükü atmamız ve Türkiye’yi hızlı yürütmemiz lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tatlıoğlu.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Değerli Bakan Yardımcılarım, bakanlıklarımızın, kamu kurumlarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Üç yeni vergi ihdasını öngören ve vergi kanunlarında ve diğer bazı kanunlarda değişiklikler içeren bir teklifi görüşüyoruz. Öncelikle, burada her görüştüğümüz teklifle ilgili, daha önce de tasarılarla ilgili getirdiğimiz bir eleştiriyi tekrarlayalım; etki analizi yok ki nüfusumuzun belki büyük bir çoğunluğunu etkileyecek olan böylesi bir düzenlemenin etki analizi hassaten olması gerekir.

Ayrıca, 5018 sayılı Kanun'a da bir hüküm kondu, dendi ki: "Kanun tekliflerinin mali boyutunun teklife eklenmesi amir hüküm olarak yer aldı." Ama bunlara maalesef uymamaya devam ediyoruz. Etki analizi derken sadece mali boyut değil yani sektöre, ait olduğu sektöre etkisi ne olacak? Şimdi, konaklama vergisi getiriyoruz, turizm sektörünü nasıl etkileyecek? Yine araçlarla ilgili gider kaydı konusunda düzenleme yapıyoruz, o alandaki mükellefleri nasıl etkileyecek, sektörü nasıl etkileyecek? Yine, spor kulüpleriyle ilgili düzenleme var, zaten batmış durumda spor kulüpleri, getirdiğimiz bu düzenlemenin onları daha da zor duruma sokacağı aşikâr. O açıdan, etki analizini yaparak düzenlemeleri gerçekleştirmek daha isabetli olur, daha doğru karar almamızı, daha isabetli karar almamızı burada sağlar.

Bir de TÜRMOB temsilcimiz de ifade etti, aslında yeni yeni vergi ihdas etmek yerine, mevcut vergiler içerisinde, mesela değerli konut vergisiyle ilgili emlak vergisi üzerinde belki kademeli bir çalışmayla daha adil bir vergileme sistemi getirilebilir, böyle yeni vergi ihdas etmeye gerek duyulmayabilir. O görüşe ben de katılıyorum.

Bir diğer konumuz, tabii, yine her bütçe döneminde bir vergi reformundan bakanlarımız hep bahsetti ama çok tartışıldı, uzatmayacağım. En son, geçen yıl kabul ettiğimiz kalkınma planında, On Birinci Kalkınma Planı'nda yine vergi reformu yapılacağı, Gelir Vergisi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun tek kanun hâline getirileceği, Vergi Usul Kanunu'nda yine reform yapılacağı yer alıyor, daha geçen yıl kabul ettiğimiz kalkınma planında. Geçen ay kabul edilen orta vadeli programda, yeni ekonomi programında da yine vergi reformundan bahsediliyor ama maalesef bu konuda bir düzenleme yok. Hani basit, sade bir vergi kanunu diyoruz ama yaptığımız her düzenlemeyle vergi kanunlarını daha karmaşık bir hâle getiriyoruz. Bu düzenleme de hâliyle onu getirecek.

Tabii, değerlendirme yaparken ülkemizde vergi sistemi ne durumda, kısaca bir bakmak lazım. Şimdi, herkesin kamu giderlerini karşılamak için mali gücüne göre vergi ödemesi anayasal bir yükümlülük. Yine Anayasa'mız vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını öngörüyor. Ama baktığımız zaman, ülkemizde vergi yükü adaletli değil. Bir defa bunun altını çizelim. Daha ziyade, tüketim ve işlemler üzerinden alınan dolaylı vergilerin ağırlığını hepimiz biliyoruz, yüzde 70'leri şu an geçmiş durumda. Aslında, Türkiye, vergi yükü bakımından OECD ortalamasının altında olan bir ülke. Şöyle ki OECD verilerine göre OECD vergi yükü ortalaması yüzde 34,3 -2016 verilerini yayımlamış Cumhurbaşkanlığı, oradan aldım- Türkiye'de vergi yükü yüzde 25,5. Burada esas sorun, vergi yükünün azlığı tam bir gösterge değil, gelir ve kazanç üzerinden alınan vergilerde çok düşük oranlardayız. Yine, OECD'nin verilerine baktığımız zaman, gelir ve kazanç üzerinden alınan vergi yükü Türkiye'de yüzde 5,4 yani toplanan vergilerin millî gelire oranı açısından yüzde 5,4, OECD ortalaması 11,5 yani OECD ortalamasının yarısının da altında olan gelir ve kazançlar üzerinden vergi toplamamız söz konusu. İlginç olanı 35 ülkede en düşük olan biziz yani bir yandan hani hep "vergi cenneti" diyoruz ya, bu açıdan gelir ve kazançlar üzerinden vergilendirme açısından âdeta bir vergi cenneti konumundayız.

Diğer tarafından, servet vergilerinde de aynı durum söz konusu, servet vergilerinde de OECD ortalamasının altında Türkiye ama mal ve hizmetler üzerinden alınan vergilere baktığımız zaman OECD ortalamasının üzerinde olduğunu görüyoruz. Türkiye'de dolaylı vergilerde, mal ve hizmet üzerinden alınan vergilerde 2016 oranı yüzde 11,1 yani OECD ortalamasının üzerinde.

Dolayısıyla vergi adaletini sağlamaya, gelir ve kazançlar üzerinden alınan vergileri artırmaya dönük çabaları elbette ki destekliyoruz yani bu düzenlemenin altında yatan gerekçelerden birinin bu olduğunu düşünüyorum. Tabii, burada mevcut kayıtlı mükelleflerden daha çok vergi toplamak yerine, vergi alınmayan yerlerden, kayıt dışından daha çok vergi almayı da tercih etmemiz gerekir yani vergi tahakkuk oranını ve tahsilat oranını da mutlaka artırmamız gerekiyor.

Düzenlemelere baktığımız zaman, gelir vergisi tarifesinde yüzde 40'a çıkaran, yeni dilim ekleyen bir düzenleme var. Bu acaba kurumlar vergisi mükellefiyetine yönelmeyi mi sağlar? Çünkü biliyorsunuz, tek kişiyle şirket kurabiliyorsunuz. Böyle olduğu zaman, biz bunu arzularak mı koyuyoruz hakikaten yani şirket kursunlar, kurumlar vergisine tabi olsunlar diye mi düşünüyoruz, yoksa bu konuda ne düşünüyorsunuz, merak ediyorum.

“Çok kazananan çok, az kazananan az vergi” prensibi söyleniyor. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak gelir vergisi tarifesindeki alt dilimin de değiştirilmesi gerektiğini öngörüyoruz, bu konuda vaadimiz de var. Asgari ücretin vergi dışı kalması, çalışanların gelirlerinin de asgari ücret kadar kısmının vergi dışı bırakılması bizim taahhüdümüz. O anlamda, az kazananan az vergi almak, hatta asgari ücretle çalışandan hiç vergi almamak gerektiğini burada da ifade ediyorum.

Tabii, dolaylı vergiler dedik. Bugün sanayicimizin ve çiftçimizin girdilerinden alınan vergiler var, en başta da elektrik. Yani elektrik üzerinden alınan paylar, fonlar, vergiler hakikaten hem çiftçimizin belini büküyor hem sanayicimizin belini büküyor. Çok yüksek bir maliyet unsuru hâline geldi elektrik giderleri. Buralardan da hem çiftçimizin hem sanayicimizin rekabet gücünü artırabiliyoruz için bu tür, bir anlamda vergi olan fonları, payları bir gözden geçirmemiz gerekiyor, buralarda bir indirim yapmamız gerekiyor.

Bu spor kulüpleri konusunu tekrar ifade edeceğim. Süper Lig'dekilerin stopajını 5 puan artırıyoruz ama öbür taraftan da 500 bin lirayı geçeni -gelirleri açısından- beyannameye tabi tutuyoruz. Yani bir anlamda yüzde 40'a varan vergiyi spor kulüplerimiz ödeyecek. Özellikle altını çizerek söylüyorum, spor kulüplerimiz diyorum çünkü yaptıkları sözleşmelerde futbolcular net üzerinden bakıyor olaya; o, parasını alıp gidiyor, gelen yük olduğu gibi kulübe geliyor. Kulüpler-biraz önce de söyledim- hakikaten çok zor durumdadır. Yani bu maddede, en azından, mevcut imzalanmış sözleşmeler açısından, sporcularla imzalanmış sözleşmeler açısından acaba süresini uzatabilir miyiz? Onlarla ilgili kulüplere bir sıkıntı gelmemesi için bunu yapabilir miyiz? Bunu ifade ediyorum.

Bir de malum, stopajların -Bülent Bey de bahsetti- iadesiyle ilgili geçen yıl bir düzenleme yapmıştık, amaç da altyapıyı, futbol altyapısını, diğer spor dallarında altyapı geliştirme amaçlı ama şimdi bunu kaldırıyoruz. Yani buradan istediğimiz sonucu mu alamadık, uygulamada mı sorun var? Bunu kaldırınca kulüplere bir de buradan darbe vuruyoruz. Yani spor kulüpleriyle ilgili düzenlemeleri bu boyutuyla madde üzerinde görüşürken değerlendirmemiz lazım. Temsilcilerimiz de var burada, arkadaşlarımızın görüşlerini de alırız. Yapacaksa bir düzenleme, hakikaten kırıp dökmeden amacımız neyse ona hizmet edecek şekilde bir düzenleme yapmalıyız.

Bu kiralık araçların işte 5.500 lirasının gider yazılması, satın alınmış araçların ÖTV, KDV, 115 bin lira meselesi. Burada, esas gaye, işletmeye alınan ama özel kullanılan, istismar edilen uygulamayı acaba bir zapturapt altına alabilir miyiz diye bir amaç. Aslında bunun birinci yolu denetim olmalı yani denetimde eğer eşine, hiç işletmeyle ilgisi olmayan çocuğuna ya da başka birine aldığı bir araç kullandığı tespit edilirse -bu, trafik yoluyla olur, Maliye yoluyla olur- ona göre ağır bir cezalandırma getirelim. Yani bu şekil bir düzenlemede, bilmiyorum, istediğimiz amaca ulaşabilecek miyiz, bunu madde gelince de tartışalım diye şimdiden ifade ediyorum.

Şu an için bir de şu konuyu söyleyeyim ki: Geçen ay açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nda da çok açık bir şekilde yer almıştı, daha önce 2016 yılında da vadedilmişti bu emlak üzerinden, rant üzerinden vergi alınması meselesi. Geçen ay yayımlanan Yeni Ekonomi Programı'nda diyor ki: "İmar değişikliklerinden kaynaklanan değer artışlarının vergilendirilmesine ilişkin mevzuat ve uygulama güçlendirilecektir." Bu konuda niye bir düzenleme yapmıyoruz? Sürekli de Plan ve Bütçe Komisyonunda arkadaşlarımızın da hep dile getirdiği bir konu. Yani bu imar rantını vergilendirme konusunda -ki önemli de bir gelir aslında Maliyeye sağlanacak bir alan- niye bir düzenlemeye gitmiyoruz, 3 tane yeni vergi getirirken bunu yine göz ardı ediyoruz, açıkçası merak ediyorum.

Tabii, vergi dışında maddeler de var. Şu espiyle sözümü bitireyim: "Kambersiz düşün olmaz." diyoruz, maalesef, Kamu İhale Kanunu'nun istisnasıyla ilgili bu torbada da düzenleme var.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kalaycı.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, değerli Bakan Yardımcıları, sevgili bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (2/2312) esas numaralı Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerine genel görüşmede görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Dijital hizmet sektöründe yaşanan hızlı gelişmeler global anlamda yeni imkânlar sağlarken yeni ihtiyaçları da doğurmuştur. Dijital hizmet sağlayan bu işletmeler hayatı kolaylaştırırken beraberinde yeni alışkanlıkları da getirmektedir. Çok büyük ölçekli hasılat ve kâr elde eden dijital sektör vergi verme konusunda büyüklükleriyle orantılı vergi vermemektedir, faaliyet gösterdikleri ülkelerin kamu gelirlerine adil bir katkı sağlamaları gerektiği hâlde henüz dünyada bu konuda ortak bir vergi sistemi kurulamadığı için yeterince adil bir vergi verdiklerini söyleyemeyiz. Bu da bir haksız kazançta yol açmaktadır. Birçok ülkenin dijital hizmet sektörüne vergi koyma çalışmalarının olduğunu hepimiz görüyoruz. Türkiye'nin de bu alanda dijital hizmet sektöründe yeni vergi koyması bu işletmelerin kamu gelirlerine katkı sağlaması için yasal düzenleme yapması gerekiyordu. Nitekim, Sayın Vedat Demiröz ve 93 arkadaşının getirdiği kanun teklifinin ilk 7 maddesinde bu dijital hizmet vergisi kanunuyla ilgili teklifler var.

Yeni ihdas edilen 3 tane vergiyi bugün görüşüyoruz. Anayasa'nın 73'üncü maddesi ne diyor? "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür." Yine aynı maddenin üçüncü fıkrasında da "Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." hükmü yer alıyor. Tabii, devlet, giderlerini karşılamak üzere vergi alır. Bu, devletin görevidir, Millet Meclisi de vergi kanunlarını ve diğer kanunları koyar.

Değerli Komisyon üyeleri, tabii, bugün biz burada 45 maddelik sadece vergi kanunlarıyla ilgili değil, diğer kanun hükmünde kararnamele ilgili de bir teklifi görüşüyoruz. Elbette gönül istiyor ki Türkiye'de gelir vergisinin, kurumlar vergisinin ayrı ayrı olmadığı, hepsinin bir arada olduğu, vergi tekniği açısından da modern bir vergi sistemimiz kurulsun. Bunu yıllardır tartışıyoruz. Ben dört yıldır milletvekilliği yapıyorum ve bu Komisyonun üyesiyim. Daha önce de gündeme gelmişti, hatta biz bir alt komisyonda da 2016 yılında bunu tartışmaya başlamıştık ama bu tür kanunlar sadece hükümetin partisi, bugünkü anlamıyla hükümet partisiyle ilgili değil, bütün partilerin katkı vereceği bir konsensüsle yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Biraz önce, başta, Garo Paylan bir karşılıklı münazaraya da neden olan bir bilgi paylaştı ama ben istedim.

Değerli arkadaşlar, arkadaşların bana getirdiği TÜİK verilerine göre ki “Credit Suisse’in verilerine göre” dedi. Ben TÜİK’e itibar etmek isterim, 2018 verileri elimde. Burada eş değer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 5’lik gruplar itibarıyla yıllık eş değer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımını 2006 ila 2018 yılını kapsayan veriler elimde. Bu verilere göre, siz “Yüzde 50’nin üzerinde.” dediniz yani “Yüzde 5’lik en zengin grup...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, demedim. En zengin yüzde 5 en yoksul yüzde 50’den daha fazla gelire sahip dedim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, bendeki veri şöyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En zengin yüzde 5 en yoksul yüzde 50’den daha fazla gelire sahip.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “En yoksul”dan kastınızın ne olduğunu bilmiyorum ama şunu düzeltmek istiyorum: Tabii ki biz, TÜİK verilerine itibar etmek zorundayız, ona göre bu son yüzde 5’lik yani en zengin yüzde 5’lik grup gelirin yüzde 22,4’ünü alıyor yani yüzde 50’sini değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, en zengin yüzde 5 yüzde 50’sini demedim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kayıtlarda var, ben öyle anladım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En zengin yüzde 5 en yoksul yüzde 50’den daha fazla gelire sahip dedim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu da vuzuha kavuşturalım o zaman.

Bir diğer konu, Sayın Tatlıoğlu bana çok...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Servete itirazınız yok galiba.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Servete itirazım” derken kayıtlar burada yani veriler ne ise o. Ben bunu değiştirme hakkına sahip değilim, siz de değilsiniz ama siz, Credit Suisse’in rakamlarına itibar ediyorsunuz, ben, TÜİK’in rakamlarını söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben, gelirle ilgili TÜİK rakamlarını söyledim, servetle ilgili Credit Suisse’i söyledim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sizin dediğiniz doğru, Garo Bey’in dediği farklı bir şey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Siz de “Türkiye millî gelir olarak 19’uncu ülke.” dediniz, ben de satın alma paritesi gücünü de değerlendirin diye ifade etmek istedim. Söylemek istediğim bu. Yani nedense tribüne hep tersinden bakmayı alışkanlık hâline getirmiş bir anlayış var. İyi şeyler de olduğunu söyleyelim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Cemal Bey, özür dilerim.

Siz de IMF’in, ben de IMF’in bilgilerini sundum. Yani ikisi farklı şeyler. Sizin söylediğinize itiraz etmiyorum ben.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dünya Bankası da temmuz ayında bu verileri açıkladı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sizin dediğiniz doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gini kat sayısı nereye gitti? Gini kat sayısına bakalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Satın alma gücü paritesine göre Türkiye –o veriler de elimde, onu da paylaşayım sizinle- dünyanın 13’üncü en büyük ekonomisi olmayı sürdürüyor, 2017’de de 13’tük.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha önce de 90’larda da 13’tük.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Vaktimin de sonuna geldiğimi görüyorum ama satın alma gücü paritesine göre Türkiye, 2018 yılında 28.815 dolarlık kişi başı geliriyle dünyanın 13'üncü büyük ülkesi. Bu, Dünya Bankasının verdiği rapor. Onu da kayıtlara geçirmek için söylüyorum. Bir önceki sene, 2017 yılında ise bu, 27.878 dolar idi, yaklaşık bin dolarlık artış var satın alma gücü paritesine göre. Bu, Türkiye'de kayıt dışılığın çok yaygın olduğunu, bunun önüne geçmek gerektiğini söylerseniz bunu anlarım ama demek ki böyle bir eksikimiz var Türkiye'de. Kayıt dışılığı kayıt altına almamız lazım ki o zaman sizin 19'unculuk yine 13'üncülüğe gelir.

Ben geneli üzerinde bu kadarla yetiniyorum, maddelere geçildiğinde görüşlerimi sizlerle paylaşacağım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.00

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.07****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 5’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sivil toplum kuruluşlarının, basının değerli mensupları, değerli bürokratlar; önümüzde bir paket var, kamuoyunda bu bir “vergi paketi” diye tartışılıyor ama bir vergi paketi olarak görülmesi de çok sağlıklı değil. Aslında bakarsanız, bu Hükümet ekonomiyi yönetmeyi bilmiyor, yanlış yönetiyor ve yanlış yönettiği ekonomi bugün dibe vurmuş vaziyettedir. Ülkede büyük bir kriz var, bu krizin bir numaralı sorumlusu, ülkenin genel ekonomik gidişatını göremeyen, görmek istemeyen, gerekli tedbirleri vaktinde ve etkin bir biçimde alamayan bu mevcut Hükümettir. Herkesin bir çıkış, bir kurtuluş aradığı bir ortamda böylesine dağılık, düzensiz, amacı karışık bir paketin Meclise gelmiş olması bile kamuoyunda ve krizden mağdur olan kişiler arasında bir umutsuzluk kaynağı olabilecek niteliktedir. Öncelikle, iktidarın piyasaya güven vermesi lazım, güven sağlaması lazım. Tüketicilere ve üreticilere güven vermeyen ekonomik karar birimlerinin güvensizlik hissetmesi ve Hükümetin ciddi hiçbir önlem almaması, önlem diye sürdüğü paketlerin, konuşmaların işe yaramadığını görmesi krizi daha fazla derinleştirecek bir hadisedir. Bu paketler nasıl hazırlanıyor gerçekten merak ediyorum.

Ama öncelikle şunu belirtmek isterim ki: Şu yaşanan kriz bir borç krizidir, özellikle döviz borçlarından kaynaklanan bir krizdir ve bunun çözümüyle ilgili şu ana kadar Hükümet ciddi hiçbir adım atmamıştır; aksine, sürekli derinleştirmektedir, sürekli kısa vadeli ötelemelerle gelecekte, önümüzdeki yıl tekrar bir dip yapma ihtimali olan bir süreci tetiklemektedir. Bakın, borçtan kaynaklanan bir krizle baş başayız. Bakıyoruz, Ocak 2019’da Hazinesin projeksiyonuna göre 2020 yılında 164 milyar iç borç ödemesi var ama daha sonra Eylül 2019’da bu projeksiyonu yeniledi, 2020 yılında çevrilecek 232 milyar Türk lirası iç borç var, 140 milyar da bütçe açığı var, Meclise gelen bütçe bunu gösteriyor. Hâlbuki yeni ekonomik programda bu 87 milyar olarak tahmin edilmişti. Yani bir türlü tahmin edemeyen, rakamları göremeyen, sürekli söylediği bir rakamı 2-3 katı fazlasıyla kamuoyunun önüne sergileyen bir Hükümetten, bir iktidardan söz ediyorum. Diğer taraftan, dış borçlara bakıyoruz, 2020 yılında 16,1 milyar dolarlık dış borç anapara ve faiz ödemesi var, şu andaki kurun değişmediğini varsaysanız 5,80’den bu demektir ki 2020 yılında 93 milyar Türk lirası da dış borç anapara ve faiz ödemesi var. Yani 2020’de bu Hükümetin çevirmesi gereken para miktarı 465 milyar liradır. Türkiye’nin dış borç stoku 1 trilyon 248 milyar olduğuna göre, yüzde 35’ten daha fazla bir miktarının önümüzdeki yılda döndürülmesi lazım. İç borç stokunsa yüzde 45’inin çevrilmesi lazım. Bunu nasıl yapacaksınız? Nasıl gerçekleştireceksiniz? Bununla ilgili bir tedbir var mı? Yok.

Her metinde, planda, bütçede veya Cumhurbaşkanının söylemlerinde. Hazine ve Maliye Bakanının ikide bir söylediği, vergi paketi, vergi reformu; sürekli insanların kafasını bu “vergi reformu” laftıyla ütülemek suretiyle ortaya bir gelir kaynağı çıkacağı gibi bir izlenim verdiler. Sonra, ortaya gelen pakete bakıyoruz, tamamen karışık, dağılık, hiçbir derde deva olamayacak ve üstelik her şeyi daha karışık hâle getirecek bir paket.

Bir kere, gelirler giderlere bağlıdır. Siz bütçeyi delik deşik hâle getirdikten sonra, ülkedeki bütün denetim mekanizmalarını tahrir ettikten sonra, kontrolsüz bir şekilde kamu harcamalarını artırdığınız sürece gelir reformu diye bir şey yapamazsınız. Gelirlere bakıyoruz, zaten gelirleri tahsil edemiyorsunuz. Tahsil edemediğiniz vergileri şimdi ne olacak da bu getirdiğiniz paketle tahsil edeceksiniz? Önce tahsilatı düzgün yapmayı öğreneceksiniz, düzgün bir vergi sistemi içerisinde tahsil mekanizmalarını geliştireceksiniz, piyasaya güven vereceksiniz, umut vereceksiniz; bu daralmadan bir çıkış olduğu izlenimini vereceksiniz; bunu veremiyorsunuz, vatandaş vergi ödemiyor, vergi tahsil edemiyorsunuz ve önümüze de rastgele bir paket getiriyorsunuz, bununla bir şey çözülecek intibası vermeye çalışıyorsunuz.

Sayın Demiröz'ü merak ediyorum, bunu nasıl hazırladı? Böyle, rastgele hazırlanmaz. Veya bürokrasinin eline verdiği metin rastgele buraya getiriliyorsa olmaz bu. Konu ciddidir, ekonomik sıkıntılar çok ciddidir ve çok ciddi çalışılması gereken bir konu bu. Herkes bakıyor ya “Vergi paketinde ne var?” diye. Ne var? Emekçiler şikâyetçi, yüksek gelir gruplarında olanlar da şikâyetçi; hiç kimse bu paketten memnun değil, hiç kimseyi tatmin etmiş değil. Hazineye sağlayacağı bir gelir de yoktur. Bomboş, boş, bizi niye oyalıyor bilmiyorum. Eğer bu konularda bir teklif hazırlamayı düşünüyorsanız önce Mecliste arkadaşlarınızla, Komisyon üyelerinizle tartışacaksınız, konuşacaksınız; sonra Hükümetten, bürokrasiden gerekli bilgiyi alacaksınız; bu yetmez, piyasadaki, sivil kuruluşlardan görüşlerini, düşüncelerini alacaksınız. Neler yapılması, nasıl maddeler düzenlenmesi gerektiğiyle ilgili geniş bir araştırmayla ortaya çıkaracağınız bir metni Hükümetin de görüşünü almak üzere sunarsınız. Bunu da Ekonomik ve Sosyal Konseyde bir tartışmanız “Böyle bir paket hazırladım, bunu bir değerlendirerseniz.” demeniz lazım. Ama Hükümet zaten Ekonomik ve Sosyal Konseyi toplamıyor ve siz rastgele, bir yerden sıkıştırılmış bir metni pakettir diye getiriyorsunuz. Olmaz; bu, Meclisin saygınlığına zarardır ve bu kriz ortamında vatandaşın Meclise duyduğu güveni tahrir ediyorsunuz.

Ne var burada? Vay efendim “Yeni şeyler var.” diyor. Bir kere, bu bir vergi reform paketi değil, bu bir vergi paketi dahi değil, onu bile yakalayamamışsınız. “Olur mu efendim, dijital hizmet vergisi var, konaklama vergisi var, değerli konut vergisi var.” diyeceksiniz, bunların hiçbirini yok burada.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Reform demedik.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – E, ne zaman yapacaksınız? Hiçbir kriz bu kadar uzun sürmedi, hiçbir kriz. Zaten on yedi senedir bir vergi reform paketi hazırlayamamış bir iktidarsınız. Böyle bir durum olmaz ya, ben hiç ömrümde duymadım, görmedim. Dünya değişiyor, dünyanın altı üstüne gelmiş, siz on yedi yıldır uyuyorsunuz, hiçbir vergi düzenlemeniz yok. Sonunda getirdiğiniz vergi düzenlemeleri de ya torba kanunlar içerisinde saçma sapan maddeler veya burada getirdiğiniz gibi, sanki hepsi vergiyle ilgiliymiş gibi darmadağın bir metin.

Ben sizin yerinizde olsam bunu çekerim, tekrar dediğim usulle geniş bir araştırma yapar, üç ay sonra Meclise getiririm. Böylesi zayıf metinlerle gelmek Meclise de Komisyona da hakarettir, size de yazıktır Sayın Milletvekilim. Yasama faaliyeti çok ciddi bir iş.

Dijital hizmet vergisi... Kardeşim, buradan bir vergi beklemiyorsunuz zaten, uluslararası dijital hizmet sunan kuruluşlardan vergi alacağınızla ilgili hiçbir umudunuz yok zaten. Bu paket, doğrudan doğruya cambaza bak pakettir. Cambaza bak paketinde cambazın ilk gösterdiği, salladığı şey de burada bu. Tahsil edemeyeceğinize inandığımız için, maddelere bakıyorum, maddelerin arasına sıkıştırılmış ifadeler var: “Dijital hizmet sunan şirketlerden vergileri tahsil edilemediği takdirde bu verginin vergiye tabi işlemlere taraf olanlar tarafından ödenmesi...” diyor. Vergi mükellefiyeti ve vergi sorumluluğu birden bu hizmetlere Türkiye’de taraf olan Türk vatandaşlarına... Yani sonunda, yabancı, uluslararası

dijital hizmet sunan şirketleri vergilendireceğim derken paketin içerisine koyduğunuz maddeyle biz aslında bizim vatandaşın gırtlığına çökeceğiz demek istiyorsunuz. Açıklaması bu. Bu kadar da değil, hemen arkasına bir madde daha sıkıştırmışsınız, bakın: Dijital hizmet vergisi...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yapmayın Allah aşkına ya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Arkasına bir madde daha sıkıştırmışsınız. Bakın, dijital hizmet vergisi. Diyor ki...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hizmeti kime sunuyor?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir dakika...

Bakın, bu daha önemli. Ayrıca diyorsunuz ki: “Ayrıca uluslararası şirketlerden vergi alınmadığı takdirde Hükümet nihai olarak bu hizmetlere erişimi engelleyecektir.” Asıl amacınız bu zaten, vergi almak değil. Bu bir vergi maddesi değil, bir vergi düzenlemesi değil bu. Asıl amacınız, önce vatandaşın gırtlığına çökeceksiniz “Şu yabancıların vergisini bir ödeyin bakayım.” diye, o da ödemeyecek, hemen dijital hizmetlerin erişimini engelleyeceksiniz. Niye? Bütün yazılı, görsel medyayı gasbettiniz, ele geçirdiniz, vatandaşın doğru bilgilenme hakkını gasbettiniz, sosyal medyadan memnun değilsiniz, rahatsızsınız; bu sefer sosyal medyayı da susturacaksınız. Bu “dijital vergi” dediğiniz düzenleme doğrudan doğruya sosyal medyayı tasfiye etme düzenlemesidir.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bununla onun ne ilgisi var? Okumamışsınız Sayın Vekil, lütfen okuyun ya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Göreceğiz.

Wikipedia, üç senedir kapatmışsınız kardeşim. Ne vardı Wikipedia’da? 2 tane madde varmış rahatsız oldukları. O 2 maddeye erişimi engelleyin, bütün hepsini niye kapatıyorsunuz?

Bilmem, konaklama vergisi, hatta değerli konut vergisi... Kardeşim, bunlar merkezî yönetimin vergileri olamaz. Bu vergiler doğrudan doğruya yerel yönetimlerin alacağı vergilerdir. Konutlarla ilgili imardı vesaireydi, bilmem, konutun ihtiyacı, bütün sorumluluk belediyelerde. Konaklama da öyle, Batı’da belediye vergisidir, yerel yönetimlerin tahsil ettiği vergidir. Bunu merkezî hükümetin vergisi diye buraya nasıl getiriyorsunuz? Burada korkunç bir çelişki var.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Vergi alınmasına karşı değilsiniz de verginin gideceği yere karşısınız

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Korkunç bir çelişki var.

Bir de diyor ki: “Değerli konut -bilmem- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü değer tespit edecek...” Ya, kardeşim, bir taraftan değerli konuttan emlak vergisi alacaksınız, matrahı başka; bir taraftan Tapu Kadastro yeni bir değer tespit edecek, aynı gayrimenkul üzerindeki değerli konut vergisi matrahı başka. Aynı konu üzerinde matrah farklı olur mu ya? Böyle bir şey olmaz. Bir sistematik yok, bir düzen yok, bir uyuşma yok. Sonra da “Bütün yargı yolu kapalıdır.” diye kanun maddesi yazıyor yani yargıyla dahi itiraz edemiyorsun “İtiraz hakkın yoktur, ben ne dersem o olacak.” Anayasa diyor ki: “İdarenin her türlü eylem ve işlemi yargı yoluna açıktır.” Sayın Demiröz de diyor ki: “Ben bir vergi teklifi getiririm, arkadaşlarım beni destekler ‘full’ oy verirler. ‘Anayasa’ya aykırı olarak yargı yolu kapalıdır.’ derim, bütün arkadaşlar da gözü yumuk el kaldırır.” Böyle bir düzenleme olur mu ya? Olmaz.

Sonra, bu paket, bakın, yüksek gelir gruplarını, uluslararası şirketleri vergilendiren bir paket değildir. Bu paket emekçilerin vergi yükünü artıran, düşük gelir gruplarının vergilerini artıran bir pakettir. Niye? Bakın, şu maddedeki komikliğe bakın, gerçekten: Bir işveren çalışan işçilerine taşıma hizmeti sunuyor, “Bunun günlük 10 lirasından fazlasını matrahına, ücretine eklerim ve vergilendiririm.” diyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Taşıma hizmeti sunmuyor, taşıma hizmeti sunanlar tamamen vergi dışı. Kendisi kart...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Fark etmez. İşçisini taşıttıranın işçisinin taşınması için yaptığı maliyeti ücrete ekleyip vergiliyor musun? Bu dolaylı olarak ücretlinin vergilenmesi demektir.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Onunla onun hiç ilgisi yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ücretliye ilave vergi getiriyorsun.

Bu kadar da değil, bakın arkadaşlar, bu vergi tarifesi var ya, doğrudan doğruya buradaki düzenleme, gelir vergisi tarifesi asgari ücretlilerin ve dar gelirlilerin vergi yükünü artırmaya yönelik bir düzenlemedir. Siz vergi tarifesinde bir beşinci dilim yapıyorsunuz -ortaya bir beşinci dilim çıkarmışsınız- niye ilk tarifeye dokunmadınız? Daha önceki tarifede de birinci dilim 18 bin liraya kadar yüzde 15 vergilendirilirdi, niye o devam ediyor kardeşim? Asgari ücret artıyor, enflasyon yüksek düzeyde seyrediyor, ücretler, dar gelirlilerin ücretleri artıyor. Siz önceki senelerin 18 bin lirasına uyguladığımız yüzde 15'i uyguladığımız takdirde olmaz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Değerlemeye göre artıyor, yılbaşında artacak.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) –Asgari ücret yıllık kaç lira biliyor musunuz Sayın Milletvekilim? Asgari ücret yıllık ne kadar biliyor musunuz? 24 bin liradan fazla. Siz asgari ücretliyi bu sisteme göre...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 22...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “22” diyorsun, bak. Asgari ücretliyi birinci tarifeden de değil, ikinci tarifeden vergilendiriyorsun. Böyle bir mantık olur mu ya? Dünyanın hangi ülkesinde artan oranlı tarifede bir asgari ücretli ikinci tarife içerisinde vergilendirilir ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama ona muafiyet geliyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ne muafiyet gelmesi? Gelmiyor, yok öyle bir muafiyet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dilimi fazla oluyor ya, yıl içerisinde artırıyorlar onu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır, bu sene için 27 bine çıkarılması lazım dilimin ki kurtulabilsin asgari ücretli.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır canım, kurtulacak bir düzenleme yok, eski miktarı koymuş; 18 bin. Dolayısıyla, bu tarife şeyiniz, güya yüksek gelirlileri vergilendiriyormuş gibi göstererek beşinci dilim eklemeniz aslında birinci, ikinci dilimlerden vergilendirilen düşük ve sabit gelirlilere uyguladığımız ağırlaşan vergiyi kamufle etmek için yapılmış bir düzenlemedir. Olmaz böyle bir düzenleme.

Değerli arkadaşlar, peki, ne yapılmak isteniyor? Yapılmak istenen açık, kendileri de itiraf ettiler sayın milletvekili, bu paketten bir şey beklemiyorlarmış, 6-7 milyar lira bekliyorlarmış. Kardeşim, 6-7 milyar lira...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Öncelik vergi amaçlı değil dedim ben.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “6-7 milyar bile etmez.” dediniz. 6-7 milyar bile getirmeyecek bir düzenlemeyi 45 madde hâlinde buraya niye getiriyorsunuz? Vergi sistemini düzenleyen, düzelten, daha sağlıklı işlemlerini sağlayan hiçbir maddeniz yok burada.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Vergi usullerini okudunuz mu?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hepsini okudum, hiçbir maddenizde düzenli bir şey yoktur. Rastgele önünüze vermişler, getirmiş Meclise teslim etmişsiniz. Olmaz. Bu paketin asıl amacı nedir? Bakın, asıl amacı belirgin. Asıl amaç, bu 40'ıncı madde. Ne diyor 40'ıncı madde? Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yapıyor ve “5'inci maddede de düzenlenen net borç kullanımı tutarı 2019 yılı için –sırf 2019'la ilgili düzenleme yapıyor, geçici madde çünkü- 01/01/2019 tarihinden geçerli olmak üzere Bakan ve Cumhurbaşkanlığı tarafından artırılan net borç kullanım tutarına 70 milyar Türk lirası ilave edilerek uygulanır.” diyor. Paketin bütün maddeleri 5-6 milyar gelir tahsili sağlıyormuş -o kadar da yok da- ve bu maddeyle 70 milyar ilave borçlanma getiriyor. Bütçe Kanunu'na ve düzenlemeye göre 80 milyar hazine borçlanabiliyor, yüzde 5 bakan, yüzde 5 Cumhurbaşkanı, o da 90 küsur eder, 70 de buradan, 2019 için 160 milyar borçlanmayı düzenleyen bir madde. Bu paket dolayısıyla bir vergi paketi değil, doğrudan doğruya borçlanma paketi. Ya kardeşim, siz krizi zaten borçlanmayla ilgili böyle rastgele yaptığınız düzenlemeler yüzünden çıkardınız. 2009 veya 2010 yılında döviz geliri olmayanlara dövizle borçlanma hakkı verdiniz, sonra herkesi dövizle borçlanmaya teşvik ettiniz, akın akın bütün şirketler, bireyler, firmalar dövizle borçlanmaya başladılar. Bankalarda mevduat yeterli olmadı, uluslararası piyasalardan sendikasyon kredileri aldılar, onu iç piyasaya borç olarak verdiler. Sonunda sürdüremediğiniz bir açığımız var, bir türlü kapatamadığımız bir açık var. Şu kriz ortamında, sürekli krizi derinleştirecek, yeniden tekrar etmesini sağlayacak düzenlemeler yaptınız ve memleketi mahvettiniz, yine aynı şekilde geliyorsunuz önümüze.

Sayın milletvekilim, bu maddeyi kiminle tartıştın? Talimat üzerine mi yazdın buraya yoksa “Bir milletvekili olarak bu memlekete faydalı bir madde hazırlıyorum.” diye mi getirdiniz? Getirmediniz. Ve ben tekrar ediyorum: Bakın, yapacağınız en iyi şey -diğer maddelerde de söylenecek çok şeyler var- bu teklifi çekmek. Böyle bir vergi düzenlemesi olmaz. Ama “Biz borçlanmayı yapmak zorundayız, talimat öyle geldi.” diyorsanız sırf bu borçlanma maddesini görüşelim ve oyalayalım; geçerse geçer, çakarsa çakar.

Saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sırasıyla Sayın Ök'e, daha sonra Sayın Katırcıoğlu'na, daha sonra Sayın Emecan'a ve daha sonra Sayın Akif Hamzaçebi'ye söz vereceğim.

Sayın Ök, buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkan, çok değerli Plan ve Bütçe üyeleri, çok değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlar; öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, görüşmekte olduğumuz kanun teklifine baktığımız zaman vergi mevzuatının daha adil, etkin ve anlaşılır bir yapıya sahip olmasının, vergi tabanının genişletilmesinin, vergiye gönüllü uyumunun artırılmasının, uyum maliyetinin azaltılmasının ve kayıt dışıyla mücadelenin amaçlandığını net bir şekilde görebiliyoruz.

Söz konusu kanunla “dijital hizmet vergisi” adı altında yeni düzenleme mevcut. Biraz önce herkes bahsetti, ben de bahsetmek istiyorum. Günümüzde kurumlar elde ettikleri kazançlar nedeniyle, esas itibarıyla mukimi oldukları iş merkezlerinin bulunduğu ülkelerde vergilendirilmemektedir. Ancak küresel anlamda hizmet sunan, neredeyse dünya üzerinde her haneye girmiş olan büyük firmalar, bilinen

şirketler gibi adını sayamadığımız daha birçok şirketin sadece kendi ülkelerinde vergilendirilmesi, bu şirketlerin hizmet sunarak gelir elde ettikleri diğer ülkeler için ciddi bir vergi kaybı anlamına gelmektedir. Tabii farklı ülkelerde yaşanan örneklere bakacak olursak Avrupa Birliği ülkelerinin, Amerika Birleşik Devletleri merkezli şirketlerin... Biraz önce Fransa'dan bahsettik. Fransa, biliyorsunuz "GAFA" adı altında bir düzenleme getirdi temmuz ayı içerisinde ve "dijital hizmet vergisi" olarak uygulamasını gerçekleştirmekte. Tabii "Böyle bir şeye niye gerek vardı?" demeyi ben açıkçası uygun bulmuyorum. Niye biz bunun altyapısını hazırlamayalım? Bugün bütün dünya ülkeleri bununla ilgili çalışma yapıyor. Düşünsenize, faal olduğu ülkelerde hemen hemen hiçbir şey ödemedi muazzam bir şekilde servet kazanan, internet üzerinden iş yapan firmalar var, ben de bu firmalara "Hadi bakalım." deyip sesimizi çıkarmamayı uygun bulmuyorum, bence gayet de olumlu bir düzenleme.

Tabii, ülkemizde sunduğu hizmetlerden elde ettikleri hasılat üzerinden yüzde 7,5'luk bir oranla vergilendirilmesini amaçlamaktayız. Bu vergi ülkemizden elde edilen hasılatın 20 milyon Türk lirasından veya dünya genelinde elde edilen hasılatı 750 milyon avrodan veya muadil yabancı para karşılığı Türk lirasından fazla olan şirketlere uygulanacaktır. Kanun taslağından da anlaşıldığı gibi, vergi kapsamına sadece büyük ölçekli işletmelerin alınması amaçlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Kanun Teklifi'nde farklı bir düzenleme olarak da aslında çok daha önce uygulamaya konulması gereken konaklama vergisi de var. Bu, dünya üzerindeki pek çok ülkede uzun yıllardır uygulanmakta olan, Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ülkeleri ve Japonya'da şehir vergisi, turizm vergisi ve otel vergisi gibi farklı isimlerle karşımıza çıkan vergilendirme şekillerinden biridir. Bunu da, ülkemize uygun bir model olarak düzenlemeyi bu teklifle getirmiş bulunmaktayız.

Teklifin yasallaşması hâlinde diğer bir konu da değerli konut vergisi kavramının artık hayatımıza girmiş alacağı. Konutunun değeri 5 milyon ile 7,5 milyon lira arası olanlar yıllık binde 3; 7,5 milyon ile 10 milyon lira arası olanlar yıllık binde 6; 10 milyon lira üzerinde olanlarsa binde 10 yani yüzde 1 oranında değerli konut vergisi ödeyecekler.

Şimdi, burada biraz önce Garo Bey -kendisi de burada yok ama- dedi ki: "Diğer gayrimenkulleri de, birden fazla konutunun olmasını da buna dâhil olsun." Zaten birden fazla gayrimenkulü olanlar gayrimenkul sermaye iradı veriyor. Yani birden fazla konuta sahip olanlar iratlarını aynı zamanda banka üzerinden de yapması gerekiyor. Bununla ilgili Hükümetimizin ve Maliyenin ciddi anlamda kamu anlamında kontrolleri de vardır.

Hepinizin bildiği gibi, şirketlerin kullandığı ve vergiden düşülen lüks araçlar, yatlar, katlar var. Getirdiğimiz bir maddesinde de bu düzenlemeyle araçlara vergi indirimi sınırı getiriyoruz. 250 bin liranın üzerindeki araçların değerinin şahıslar tarafından karşılanmasıyla ilgili bir madde getiriyoruz. Aslında bu vergi düzenlemesiyle sermayeyi lükse değil; işletmeye, istihdama, yeniliklere ve büyümeye kullanın diyoruz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; görüşmekte olduğumuz Kanun Teklifi'nde, Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılacak düzenlemelerden spor karşılaşmalarını yöneten hakemlerin ücretlerine, işletmelere kayıtlı olan araçlara yönelik düzenlemelerden avukatların vekâlet ücretlerine kadar birçok konuda da birçok düzenlememiz mevcut. Kanun teklifinde yer alan düzenlemelerle, doğrudan alınan vergilerin dolaylı yoldan alınan vergilere göre payının artırılarak gelişmiş ülkelerde uygulanan konseptte doğru bir yönelme söz konusu olduğunu görüyoruz. Kanun paketiyle çok önemli miktarda bir vergi tabanı yani şirketler, kurumlar, bireyler daha geniş bir şekilde takip edilebiliyor olacak.

Aslında uygulamada etkinlik sağlanmasıyla ülkemizde toplanan vergilerin daha kaliteli, daha adaletli, daha yaygın toplanacağını düşünüyorum. Gerçek anlamda olumlu bir değişikliğin olacağından hiçbir şüphemiz yoktur.

Biliyorsunuz, günümüzde dünya üzerindeki bütün ülkeler oluşabilecek bir ekonomik durgunluk korkusuyla yüz yüze bulunmaktadır. Pek çok ülke kendi ihtiyaçlarına yönelik yeni finansal ve ekonomik düzenlemeler üzerine çalışıyor. Ülkemiz nasıl siyasi alanda bölgesel ve küresel olarak söz sahibi olmakla ilgili çok ciddi adımlar attıysa finansal ve ekonomik alanda da aynı duruma gelecektir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da söylediği gibi, hedeflerimize uygun yeni strateji ve reformları tüm tehdit ve baskılara rağmen kesintisiz olarak sürdürmek için yolumuza devam ediyoruz. Tabii, en büyük hedefimiz de ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına almak.

Tabii ki şunu da söylemek istiyorum: Konuşmalar içerisindeki “On yedi senedir uyuyan bir Hükümet.” gibi bir söylemi açıkçası doğru bulmuyorum. Geçtiğimiz on yedi yıla baktığımızda Hükümetimiz, ülkemizin sosyal güvenlik sisteminden sağlığa, savunma sanayisinden eğitime kadar birçok alanda çok büyük yenilikler yapmıştır. Düşünsenize, 2002 yılından önce, 1998’de, 2000’li yıllarda bu ülke bürokratlarının, memurlarının maaşını ödeyemiyorduk, maaşları ödeyebilmek için IMF’den kredi kullanmak zorundaydık ve bugünkü gelinen noktaya baktığımızda -ki bizim IMF’yle olan görüşmelerimizi tekrar yenilememiz için böyle dört gözle bekleyenler olmasına rağmen- ülkemiz IMF’yle ilgili bu diyaloglarını kapatmıştır ve gerçekten çok büyük yenilikler, atılımlar yapmıştır.

Tabii, Sevgili Garo Paylan da burada olsaydı Credit Suisse’le de ilgili olarak bir söylemde bulunmak istiyorum, onu duymuş olurdu. Orada, rapora baktığımızda raporun 176’ncı sayfasında diyor ki: “Bu belgede yer alan bilgi ve analizler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan derlenmiş veya bunlardan gelmiş ancak Credit Suisse bunların doğruluğu veya eksikliğiyle ilgili herhangi bir beyanda bulunmamakta ve kullanımından kaynaklanan herhangi bir kayıp için sorumluluk kabul etmemektedir.” Aslında kendisi de raporda bu kaynakların sağlıklı olmadığını göstermektedir.

Ben bu düşüncelerle bu yeni düzenlemenizin ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ök.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın üyeler, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu paketle ilgili olarak konuşmaya başlamadan önce birkaç kanaatimi ve gözlemimi paylaşmak istiyorum. Bir kere, yine bir torba yasayla karşı karşıyayız ve yine bir etki analizi taşımayan bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Oysa, bu Komisyonunda çok değerli üyeler yani yıllardan beri bu Komisyonunda hizmet etmiş olan Bülent Bey gibi, Mustafa Bey gibi insanlar sürekli olarak her yasa gündeme geldiğinde etki analizi konusunu gündeme getirirler ve fakat hiçbir zaman bir cevap alamayız. Yine, aynı şekilde “Yahu, artık bu torba yasadın vazgeçin, doğru dürüst tek çerçeveli yasalar getirin.” diye uyarıda bulunuruz fakat yürütmeyi temsil eden -diyelim- arkadaşlar maalesef bu konularda herhangi bir değişiklik yapmadılar.

Şimdi, buradan giderek ben şöyle düşünmeye başlıyorum. Hakikaten anlaşılması zor bir durum bu. Çünkü eğer etki analizi diye bir mesele varsa ki var, bütün dünyada da var, değil mi? Denetici etki analizleri aslında bugün dünyada bütün yönetimlerin kullandığı bir yöntem. Peki, biz niye bu kadar söylediğimiz hâlde kullanmıyoruz? Bu, bir,

İkincisi, niye bugüne kadar hâlâ torba yasa ısrarında bulunuyoruz? Ben mesela şöyle bir konuşma duymadım Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlardan: “Torba yasa iyidir.” Öyle demediler onlar da. Efendim “Etki analizi olmadan da olur.” demediler. “Etki analizi olsa iyi olur.” diyorlar. Ama bir türlü bu konuda bir adım atamıyoruz. Yani esasında bu bizi nereye getiriyor arkadaşlar? Benim anladığım kadarıyla, bu yasama sürecinin sağlıksız bir süreç olduğunun en azından öncelikli olarak konuşulması gerektiğini söylüyor bana. Ya, böyle yasa yapılmaz arkadaşlar. Yani Allah aşkımıza, hiç mi başka ülkelerde bu süreçleri görmedik, yaşamadık. Yani üstelik de bu vergi kanunuyla esasında bir borçlanma yetkisi alıyor Hükümet ve bu kadar kolay olmaması lazım. Çünkü benim hatırladığım kadarıyla -ben 1990’lı yılları hatırlarım, bu Mecliste danışman olarak bulunuyordum- o zamanla Sümer Oral ile Temizel’in tartışmalarını ve etrafındaki kadroların tartışmalarını yaşamış bir insan olarak bu kadar kolay değildi işler. Şimdi, ben size söyleyeceğim: Bu yasa için sonuçta el kaldırılacak, çoğunluktaki arkadaşlar AK PARTİ ve MHP olduğu için de bu yasa geçecek. Ama geçtiği zaman bizim eleştirilerimiz ne olacak? Sevgili Durmuş Yılmaz olsaydı -buradan dönüp söylüyor- bana şey derdi “Hocam, yine suya yazdınız.” derdi. Evet, suya yazmış olacaktık, hakikaten suya yazıyoruz ve geldiğim günden beri -bilir arkadaşlar- ben de bunu tartışıyorum: Burada benim ne işim var veya burada zamanı önemli olan -herkes gibi- insanlar olarak burada niçin boşuna vakit kaybediyoruz? Böyle bir duygu var çünkü gelen gidiyor, üstelik de herhangi bir ciddi tartışmaya da... Tartışmadan kastettiğim, karşılıklı etkileşimi kastederek söylüyorum yani bir ortak akıl bulma çabasını görmek istiyorum. Ama ben açıkçası zaman zaman bu Komisyon toplantılarında çok sıklıkla söylediğim gibi, burada bir ortak akıl arıyor olduğumuza dair bir izlenim içinde olamadım ve şimdi de aynı şekilde devam ediyor.

Şimdi, işin bu girizgâhı bir bakıma ve yani hakikaten bütün bu toplantılarda içine düştüğüm psikoloji de böyle: Yani konuşsam mı, konuşmasam mı acaba, konuşsam ne olacak, konuşmasam ne olacak, bir katkısı olacak mı konuşmamın? Şimdi, mesela, genel yapısı itibarıyla bu yasayı konuşurken bu yasayla ihdas etmeye çalıştığımız konaklama vergisi, dijital hizmetler vergisi, yeni konut değerlemesiyle ilgili olan vergiler, bütün bunlar aslında dolaysız vergiler ve sizler, hepiniz biliyorsunuz ki dolaysız vergiler yansıtılmaya en müsait vergilerdir. Ne demek bu? Yani vergi yükü geldiği zaman iktisadi aktörler bu vergiyle ortaya çıkan maliyetleri çok rahatlıkla fiyatlarına yansıtabilirler. Kaldı ki Türkiye ekonomisine kim bakarsa baksın, arkadaşlar, her ne kadar Türkiye ekonomisinin bir serbest piyasa ekonomisine bağlı olduğunu söyleyen bir iktidarla on yedi yıldır yaşıyorsak da şunu biliyoruz: Yani Türkiye’de serbest piyasa mekanizması çalışmıyor zaten. Bunun anlamı nedir? Bunun anlamı şudur: Türkiye ekonomisinde esasında iktisadi aktörlerin, şirketlerin, bireylerin piyasa güçleri vardır, pazar güçleri vardır. Bu ne demektir? Bu, artan maliyetleri çok rahatlıkla fiyatlara yansıtılma yeteneklerinin olduğunu söyler. Şimdi, siz vergiyi artırıyorsunuz, dijital hizmetler vergisi, konaklama vergisi... Şunları demin Mustafa Bey de söyledi: Mesela, konaklama vergisinin turizmle bağlantılı etkisi ne olacak, bunu ben merak ediyorum doğrusunu isterseniz. Yani bu piyasanın özellikleri dikkate alınarak bakıldığında, bu vergi artışının nasıl bir sonuç üreteceğine dair bilgilenebiliriz isterim ben şahsen ve bu yasayı hazırlamış olan arkadaşların da bize bu bilgiyi vermiş olmalarını isterdim ama bu yok.

Mesela, banka muamele vergisinin artırılması da aynı şekilde. Nasıl bir bankacılık? Zaten bankacılıkla ilgili olarak sıkıntılı bir yapıımız var. Yani bankacılık, fikriyatı yanlış olarak icra oluyor Türkiye’de. Yani bunları konuşacağımıza, biz, böyle bir vergi paketi içinde bunları konuşmadan “Bir an önce bu işler bitsin gitsin.” diye bakıyoruz.

Bu çerçevede, baktığımızda, yine çeşitli maddelerde oluyor ama bir tanesi 31, 32’nci maddelerde gözüküyor. Bu beyanla ifade edilen gayrimenkullerin değerlendirilmesiyle ilgili düşük harç meselesini aşmak için bir yöntem öneriliyor; Tapu ve Kadastro Müdürlüğünün değerlemeyi kendisinin yapacak olduğunu anlıyorum ben buradan. Bu, bir kere nasıl olacak, doğrusu bu ciddi bir soru. Yani bir devlet kurumu

-tırnak içinde- diyorum, aslında Hükûmet kurumu hâlinde çalışır bütün kurumlarımız biliyorsunuz. Çünkü Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi dediğimiz sistem, esasında bir devlet yönetim sisteminden çok, devleti hükûmete benzeterek oluşmuş olan bir sistem. Yani benim devletten kastettiğim bağımsız davranması gereken, toplumun farklı kesimlerinin çıkarlarını düşünerek davranması gereken devlet kurumlarının bugün artık Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle hükûmet kurumları hâline geldiğini biliyoruz ve dolayısıyla da bir hükûmet kurumu tarafından çeşitli gayrimenkullerin değerlendirilmesi yetkisini vermek bence çok tartışılması gereken bir konu diye düşünüyorum.

İkinci olarak da yine 32'nci maddedeymiş galiba, oranların da ne olacağıyla ilgili olan yetkiyi de doğrudan doğruya Cumhurbaşkanına veriyoruz. Esasında bu benim söylediğimi doğruluyor. Yani 2000 aşağı yukarı... Arkadaşlar, kişi başına millî gelir dağılımı meselesini konuşuyoruz. Bakın, ben size söyleyeyim, Gini katsayıları açık açık söylüyor, 2013, 2014'e kadar Türkiye'de gelir dağılımında bir iyileşme vardır, 2014'ten sonra aşağı inmektedir yani bakarsanız rakamlara, öyle gözüküyor. Efendim, bunlar TÜİK rakamlarıdır ki şaibeli olma ihtimalleri de çok kuvvetlidir ama ona rağmen, gözüken bu. Şimdi, böyle bir ortamda yani ben hakikaten anlamakta zorlanıyorum, kararların merkezi hâle getirilmiş olması, getiriliyor olması, Cumhurbaşkanlığına bağlanıyor olması veya Cumhurbaşkanının atadığı yetkili kurumlara bağlanması... Ki bugün yine bir bilgi vardı gazetelerde veya Twitter'da görmüşsünüzdür; Boğaziçi başkanlığı diye bir şey ihdas edilecek ve bu başkanlığa da Cumhurbaşkanı atama yapacak. Böylelikle de İstanbul boğaz görünümüyle ilgili olarak kararların çoğu, yerel yönetimler değil tamamen Cumhurbaşkanlığı sistemi olarak Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi çerçevesinde yine Cumhurbaşkanı etrafında oluşmuş olan kadro tarafından alınmış olacak.

Şimdi, arkadaşlar, bunlar tümüyle baktığımızda, gerçekten biraz dışarı çıkıp baktığımızda -yani hepimiz bunu yapabiliriz- biraz Türkiye'nin tartışmalarının dışından çıkıp baktığımızda -ki bunu yapmamız çok sağlıklı bir şeydir- bu gidiş, gidiş değildir yani buradan bir şey olmaz, gerçekten olmaz. Ama ben bunu defalarca söylediğim için söylerken de yine söyledim ama hiçbir kıymetiharbiyesi kalmayacak, havada uçup gidecek biliyorum ama böyle bir gidiş olmaz. Yani bir borçlanma yetkisini bir torba yasanın içine bir maddeyle sıkıştırarak geçirmiş olmak kabul edilebilir bir şey değil. Dünyanın her yerinde yönetim tabii ki vergileri istediği gibi kullanmak ister, para politikasını istediği gibi kullanmak ister ama bütün bunları denetleyecek kurumlar vardır. Hiçbir denetleyici kurumun neredeyse kalmadığı, eskiden devlet kurumu dediğimiz bütün kurumların doğrudan doğruya Hükûmet kurumu hâline gelmiş olduğu bir Türkiye'de, dolayısıyla da kararların merkezi olarak alındığı bir Türkiye'de yanlış yapma olasılığımız çok fazla ve yanlış yapıyorsunuz derim ben.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Katırcıoğlu.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, çok değerli bürokratlar, sayın Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcılarımız, Sayın Demiröz, teklif sahibi arkadaşlarımız, değerli basın mensubu arkadaşlar; ilerleyen bu saatte öncelikle hepinizi selamlıyorum.

Şimdi, bu teklifin neden bütçeden önce getirildiğiyle ilgili aslında... Ben buradan girmek istiyorum konuya, yoksa aslında şu an uygulanan usulle ilgili, bu teklifin torba kanun olmasıyla ilgili, milletvekillerimizin imzası olmasına rağmen, Anayasa'da da artık kanun tekliflerini milletvekillerinin hazırlaması gerektiği yazılı olmasına rağmen bunu milletvekillerimizin hazırlamadığını biliyoruz ama bu konuları bir geçelim.

Şimdi, 2019 yılının ilk dokuz ayında 115 milyar TL'lik bir borçlanma yapıldı, Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkan ise 90 milyar lira idi yani 25 milyar TL'lik bir aşım var burada baktığımızda. 2020 yılında 139 milyar bir öngörü var, borçlanma öngörüsü var, aslında bu şimdiden aşılmış durumda. Yani bütçeyle ilgili bir sıkıntı olduğunu, bütçenin yapılamamış olduğunu, iyi yapılamamış olduğunu gösteriyor bu rakamlar.

Şimdi, bir, bu kanun teklifiyle... 40'ncı madde ne diyor? Yasal sınırın üzerine çıkıp bu teklifle beraber 70 milyar lira ilave iç ve dış borç alacak bir yasal düzenleme yapılıyor. Yapılandırmalar, imar afları, bedelli askerlik gibi gelirleri de dâhil ettiğimiz zaman yaklaşık toplam 250 milyarlık bir borçlanmadan aslında söz etmemiz gerekiyor. Yani burada hiç kimseyi kandırmayın.

Sayın Başkanım, size “Neden bu kanun teklifi böyle sıkışık bir zamanda, bütçenin öncesinde geliyor?” diye sorduğumda “Bütçeden önce çıkması gereken maddeler var.” demiştiniz. Sanırım, o madde bu madde; gördükten sonra da anlamış olduk bu madde olduğunu.

Şimdi, zannedirim, önümüzde 250 milyarlık bir borçlanma öngörmemiz gerekiyor -yani biz bunu görüyoruz, biz bunu görebiliyoruz, merak etmeyin- her yıl bütçe açığı, faiz ödemeleri, iç borç katlanarak artıyor; önümüzdeki tablo bu. Şimdi, siz yeni paketler, yeni düzenlemeler getiriyorsunuz. Burada bir kısır döngü var, bir sarmal var. Siz bu paketleri getirdikçe haneler daha fazla borçlanıyor, daha borçlu hâle geliyor, işsizlik artıyor, firmalar işten çıkarmalara başlıyor; bunları da görmek lazım. Bu kısır döngünün aslında kırılması gerekiyor. Bu teklif bu kısır döngüyü kıracak bir teklif mi? Hayır, kesinlikle değil. Bu teklifte bazı yüksek gelir elde eden kesimlerin gelirlerinden, servetlerinden kesilen vergi oranlarının, vergi dilimlerinin artırılması, bundan elde edilecek farkla gelirlerin artacağı öngörüsü var -işte 6 milyar TL'den bahsedildi- ama bu, para toplamak için, evet, hazırlanmış ama yeterli mi, gerekli mi, böyle bir teklife ihtiyaç var mıydı; bunu konuşmak lazım.

Ana başlıklarına baktığımızda sanki dijital hizmet sağlayıcılarına ciddi vergiler getiren bir teklif gibi; konaklama vergisi, değerli konut vergisi, gelir vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, tapu harçları vesaire. Aslında bütün bunlar, yine paketin içindeki bütün bu maddeler vatandaşın sırtına yük olarak gelecek, yine vatandaşın sırtına. Neden bunu söylüyorum? Şimdi bizim vergi sistemimize bir bakmak, bir incelemek gerekiyor. Bizim vergi sistemimiz maalesef sosyal adaletten yoksun bir vergi sistemi. Sürekli bir vergi reformundan bahsediliyor fakat bu vergi reformu bir türlü yapılamıyor; hep palyatif çözümler, işte böyle geçici çözümler üreten paketler önümüze geliyor.

Birincisi, Türk vergi sistemi vatandaşın adaletsiz bir şekilde, düzeyine bakılmaksızın herkesten aynı miktarda alınan dolaylı vergilerden oluşuyor. Bizim sistemimiz bunun üzerine kurulu. Yani aylık geliri 5 milyon olan da 2 bin lira olan da bir buzdolabı aldığında aynı KDV ve ÖTV'yi ödemek zorunda. Biz bir türlü bunları düzeltemiyoruz, bu düzenlemeleri yapamıyoruz.

İkincisi, dolaysız vergiler yani gelir vergisi ve kurumlar vergisi; bunların tahsilatında devlet olarak çok başarısızız. Bunu rakamlarla da konuşmak gerekiyor. Vergiyi adil bir şekilde, gelire ve servete göre, doğru ve sağlıklı bir sistem olmadığı için toplayamıyoruz. Bunun da altını çizmek lazım.

2019 yılı için bütçeye 756 milyar lira vergi geliri hedefi konulmuştu, ilk dokuz aya baktığımızda bu hedefin 485,5 milyar liralık kısmının gerçekleştiğini görüyoruz. Tabii, yıl sonunda tekrar bakmak gerekiyor, 2019 bittikten sonra.

Türkiye'de toplanan her 100 liralık verginin sadece 21 lirası gelir vergisi olarak toplanıyor, bunun da yaklaşık yüzde 14'ünü zaten kim ödüyor? Ücretliler yani çalışanlar gelir vergisinin çoğunluğunu ödüyor. Yani Türkiye'de toplanan verginin yüzde 60-70'ini dolaylı vergiler oluşturuyor. Bizim burada konuştuğumuz şey, tabii bunun içinde değil. Yani gelir vergisinin büyük bir kısmını ödeyen çalışanlar

bir de yüksek dolaylı vergiler aracılığıyla vergiye ezdiriliyor; 2 kere, 3 kere vergi ödemek zorunda kalıyor dar gelirli vatandaş ve çalışanlar. Bu önemli bir sorun. Bu sorunu çözüyor mu bu paket? Hiçbir şekilde çözmüyor; tam tersine, vatandaşın üzerine tekrar yeni vergi yükleri getiriyor.

Tahsilatla ilgili bahsetmiştim. Sayın Kuşoğlu 2018 rakamlarından bahsetmişti. Çok hızlıca ben de 2019'la ilgili bazı rakamlar vermek istiyorum: 2019 yılı tahakkuk eden gelir vergisi 680 milyar 635 milyon, tahsilat 485 milyar 292 milyon yani yaklaşık yüzde 71 oranında bir tahsilat var. Kurumlar vergisinde 806 bine yakın kurumlar vergisi mükellefenden yüzde 60'ının zarar beyan ettiğini görüyoruz. Tahakkuk eden verginin yüzde 16,8'i tahsil edilebilmiş. Mükellefin sadece 6 bini vergisini düzenli ödüyor. Başka bir ilginç durum da kurumlar vergisi ödeyen mükellefler çalıştırdıkları elemanların gelir vergisinden daha az ödeyebiliyorlar. Ocak-eylül ayında KDV tahakkukuna baktığımızda 123,4 milyar TL iken tahsilat üçte 1'i oranında yani 41,2 milyar TL tahsilat yapılmış. Yani vergileri artırdığımız, yapılandırmalara gittiğiniz dönemde 82,2 milyar TL KDV tahsil edememiş devlet.

Şimdi maddelerle ilgili birkaç noktaya değineceğim, tabii bütün maddelere girmeyeceğiz geneli üzerindeki konuşmalarda. Sanırım, yarın maddeler üzerinde görüşmemize devam edeceğiz. Bazı maddelerin düzenlenmesinde prensip olarak çok karşı olmamakla birlikte, örneğin, diyelim ki -madde 1 ile 7 arasında düzenlenen- dijital hizmet sağlayıcılarına yurt içinde 20 milyon TL, yurt dışında 750 milyon avro kazanç limitleri üzerinden yüzde 7,5 vergi koydunuz. Tartışıldı bu, evet, dijital hizmet sağlayıcılarla ilgili dünya üzerinde de Avrupa Birliği ülkelerinde de çalışmalar yapılıyor. Bildiğim kadarıyla, anlayabildiğim kadarıyla daha çıkarana da yok. Şimdi bu vergiyi koyuyorsunuz. Tamam, onlardan alınacak ama bu verginin de vatandaşın üzerine yükü olmayacak mı? Biraz önce de sordum: Kullanıcı kim? Vatandaş kullanacak, yine onlara yansiyacak. Yani daha pahalı dijital hizmet alacak, daha fazla para ödeyecek, artı, dolaylı vergileri zaten ödüyor, yine vatandaşın sırtına yük. Konaklama vergisi kimden? Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kuruldu, biliyorsunuz, hasılattan binde 7,5 alınması söz konusuydu. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı bahsediyorum, binde 7,5. Şimdi onun üzerine bir de yeni bir vergi getiriliyor "konaklama vergisi" diye. Burada hiçbir ayırım yapılmamış. Yani küçük bir otel işleten de 5 yıldızlı oteller zinciri işleten de aynı muameleye tabi tutuluyor. Vatandaş işte olur da para bulur, tatile giderse tatilini yapıyor ama orada da şimdi fiyatlar artacak. Fiyatlara yansımayacak mı bu? Yansiyacak. Orada o zaman yine bu vergi vatandaşın sırtına yük olarak binecek. Bunların altını çizmek gerekiyor. Yani yoksul halkın daha pahalı tatil yapmasına neden olacak.

Gelir vergisi tarife dilimleri 4'ten 5'e çıkarılıyor ve ilk 4 dilimdeki oranlarda değişiklik olmayacak, 500 bin TL'nin üzerindeki kazancın vergi oranı yüzde 40 olacak. Şimdi burada sadece ücret geliri olanlar için ayrı bir tarife mesela neden hazırlanmadı? Biraz önce değinildi, özellikle asgari ücretli çalışanlar üzerinden, asgari ücretli çalışanlar, bu ikinci vergi dilimine zaten bir yıllık ücretleriyle giriyorlar, bunun düzenlenmesi lazım. Bu neden atlandı? Bunun Komisyona gelmeden belki düzenlenmesi gerekirdi. Belki Komisyona gelmeden düzenlenmesi gerekirdi bunun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tarifede var zaten. Ücretliler ayrı, diğer gelirlerle ilgili ayrı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey tarifede görülüyor. Öyle bir tanım yok, onun düzeltilmesi gerekiyor, tekrar bir incelenmesi gerekiyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Var, var, orada mevcutta var. Bu, ücretlilerde daha düşük.

BAŞKAN – Evet, Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi yine bir örnek vereceğim: 2019 Ocak-Eylül, beyan esasına dayanan bir vergi sistemimiz var demiştik. Beyanname yoluyla topladığımız vergiler toplam gelirin -2019 için söylüyorum bu oranı, ocak-eylül ayı için- yüzde 37,7'si, beyana dayanan kurumlar vergisinde de yüzde 16.

Ayrıca, yine düzenlemede, gelir vergisinde yapılacak tarife değişikliğinin 1/1/2019 tarihinden itibaren elde edilecek gelirlere uygulanması, kanunların geriye yürümezliği ilkesine aykırı değil mi? Anayasa'ya aykırılık olmadığını söylediniz. Bu konunun tekrar bir tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Önce bu sorunların çözülmesi lazım, vergi tahsilatının artırılması lazım, vatandaşın üzerindeki dolaylı vergi yüklerinin azaltılması gerekiyor. Bunun adı nedir? Reform, vergi reformu. Aslında AKP iktidarı sürekli bir vergi reformundan bahsediyor ama hep söyleniyor, bir türlü hayata geçirilemiyor bu. İçinden çıkılmayan, ekonomik kriz için acil kaynak yaratmak için yaratılmış bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız.

Bir de “Az kazananan az, çok kazananan çok vergi alacağız.” söylemi var sürekli. Vergi sistemimizde değişiklik yapmadan, dolaylı vergileri azaltmadan, dar gelirli vatandaşın sırtına yüklenen vergileri azaltmadan “Az kazananan az, çok kazananan çok vergi alacağız.” koca bir yalandır, bu yalandır. Böyle bir şey yok, bu teklifin içinde de yok. Bunların altını çizmek istiyorum.

Şimdi, teklifte dikkatimi çeken bir madde var, ona değineceğim. İktidarlar zor duruma düşebilir, çaresiz kalabilir, zor duruma düştükleri zaman çözüm arayabilirler ama çözüm ararken de deneyimli, vizyon sahibi uzman kadrolara ihtiyaçları vardır. Yani kadrolaşmalarda hep liyakatli olunması üzerinde duruyorduk. Bu noktada, teklifin 43'üncü maddesine değinmek istiyorum. Bu çok önemli çünkü vergi müfettişlerinin istihdamıyla ilgili. Hızlıca şöyle bir okumak istiyorum: “Vergi müfettiş yardımcılığına atananlardan giriş sınavındaki başarı sırasına göre en başarılı yüzde 5'i Büyük Ölçekli Mükellefler, Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele ve Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurt Dışı Kazançlar Grup Başkanlıklarında görevlendirilir. Giriş sınavında ilk yüzde 5'e giremeyenler Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler ve Katma Değer Vergisi İfade İnceleme Grup Başkanlıklarında görevlendirilir.” Şimdi bu kaldırılıyor, bunu kaldırılıyorsunuz. Yani kendi yaptığımız yapıyı aslında kendiniz bozuyorsunuz. Gereğesi nedir, bunun açıklanması lazım. Bu birimde görev alan müfettişler daha önce üç aşamalı sınavdan geçip yüksek puanlar alıyorlardı. Gördüğümüz kadarıyla da özel alanlar bu alanlar, uzmanlık isteyen, daha fazla uzmanlık isteyen alanlar. Siz şimdi bunu kaldırılıyorsunuz, bu yüksek puan almış arkadaşları değil de -tek bir sınavda başarılı olmak yeterli- istediğiniz kişiyi o alanlara atayabileceksiniz. Neden bu yapıyı değiştiriliyorsunuz? Yani bu kurumsal yapıya zarar veren bir uygulama, bir madde değil mi? Geleneklerinize aykırı değil mi, özellikle Maliye Bakanlığının? Açıkçası, maddelere geçildiğinde ben bunun açıklanmasını istiyorum, orada da konuşacağımızı düşünüyorum. Burada, o zaman, bu özel alanlarda çalışacak iyi yerlere herkesi, başarılı olan ilk yüzde 5 değil de istediğinizi atayacaksınız. Neden? Yüzde 5'i artırsaydınız. Eğer orada yeterli değilse yüzde 5, oradaki istihdam, yüzde 5 oranını artırsaydınız bu daha kabul edilebilir olurdu gibi düşünüyorum.

Hemen bitireceğim.

Bir de madde 38, Toprak Mahsulleri Ofisine tarım ürünlerinin ithalatıyla ilgili Kamu İhale Kanunu'ndan istisna getiriliyor. Kamu İhale Kanunu'ndan bu kadar çok muafiyet doğru mudur? Yani kaba tabir olacak, çok özür diliyorum ama artık bu Kamu İhale Kanunu'ndan muafiyetler kabak tadı vermeye başladı. Yani bunun da konuşulması lazım. Üreticiyi de etkileyeceğini düşünüyorum ben bu maddede alınan kararın.

Yine, teklif gündeme geldiğinden beri herkesin eleştirdiği bir konut vergisi meselesi var. Değeri 5 milyon TL'nin üzerinde bulunan... Yani bu konunun da maddeler üzerine geçince detayına...

Süremi de aştım sanırım, kusura bakmayın.

Son bir soru sorarak bitirmek istiyorum.

5018 sayılı Kanun'da var "etki analizi" dediğimiz şey, bir türlü gelmiyor kanun tekliflerinin, yapmıyorsunuz. En azından "Getirilen düzenlemelerin rakamsal etkileri nedir?" diye...

Bir de davranışsal iktisat, davranışsal ekonomi alanında da çalışmalar var, bu alanlarda yapılan çalışmalar var. Ben şunu sormak istiyorum: Bakanlık olarak vergi mükellefi olan vatandaşlarımızın değişen vergi uygulamaları üzerindeki karar alma mekanizmalarını hiç araştırıyor musunuz? Böyle bir araştırma var mı? Yani bu yapılan düzenlemelere toplumun tepkisi nasıl oluyor? Bugüne kadar yapılmış var mı? Bu teklifle ilgili var mı?

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Emecan.

Şimdi, Sayın Akif Hamzaçebi'ye söz vereceğim, daha sonra Sayın Arı, Sayın Girgin ve Sayın Zeybek, sıralama da böyle olacak.

Sayın Akif Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bürokrasinin çok değerli temsilcileri; on yedi yıllık iktidarın sonunda deniz bitti, şimdi mesele, hesabı kim ödeyecek? Bu hesabın nasıl ödeneceğine ilişkin ilk adımı konuşuyoruz. On yedi yıllık iktidar döneminde birkaç ek vergi dışında kalıcı hiçbir vergi getirmeyen AK PARTİ iktidarı şimdi 3 tane kalıcı vergiyi vergi sistemine dâhil etmektedir, dijital işlem vergisi -dijital hizmet vergisi- konaklama vergisi ve değerli konut vergisi. Sayın Demiröz "Hep 'dolaysız vergi' demiyor muydunuz, alın size dolaysız vergi." dedi. Bunlar içerisinde dolaysız vergi tanımına net olarak giren sadece değerli konut vergisidir. Konaklama vergisi bir dolaylı vergidir. Dijital hizmet vergisinin de şahsen dolaysız vergi tanımına girdiği kanaatinde değilim, kâr üzerinden, kazanç üzerinden alınmıyor, kişiler arasındaki işlem üzerinden alınan bir vergidir, Avrupa Birliği'ndeki ismi de "digital transactions tax"dir, işlem vergisidir, yansıtılabilme özelliğini de dikkate aldığımızda dolaylı vergi tanımına daha yakındır. Yani bugüne kadar hep söylenen "Dolaysız vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki ağırlığını artıracaktır." söylemi hiçbir zaman uygulamaya intikal etmedi, burada da uygulamaya intikal eden herhangi bir durum yok.

Değerli arkadaşlar, maddelerle ilgili görüşlerimi maddeler sırasında yeri geldikçe, maddeler geldikçe ifade edeceğim ancak bu düzenlemelerle de vergi sisteminin bir nefes alması, bir atılım yapması, reformist bir yapıya kavuşması asla mümkün değildir.

Daha önce sıkı kambiyo rejimi geliyor diye zaman zaman uyarılarda bulunmuştum. 2018 seçimlerinden önce bu uyarıyı yapmıştım, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen bir kanun tasarısı vardı o zaman, benim uyarılarım sonrasında, orada yer alan birtakım önlemler tasarı metninden çıkarıldı ve o şekilde yasalaştı ancak sıkı kambiyo rejimi geliyor iddiam boşuna değildi, onun adımlarını daha önce gördük şimdi bu teklifte de bunun adımlarını görüyoruz. 2019 Mayıs ayında kambiyo muamelelerindeki banka ve sigorta muameleleri vergisi oranı Cumhurbaşkanlığı kararıyla kanuni oranı olan binde 1 oranına yükseltildi ve uygulamaya konuldu. Şimdi, bu oranın binde 2 olarak belirlenmesi ve Cumhurbaşkanına da 10 katına kadar yükseltilmesi konusunda yetki verici bir düzenleme yapılıyor. Yani yüzde 2'ye kadar Cumhurbaşkanlığı bu oranı yükseltme yetkisine sahip olacak. Amaç nedir? Amaç, bankalardaki döviz mevcudunun Türk lirasına çevrilmesini bir şekilde sağlamak, döviz üzerinden yapılan işlemleri azaltmak, dövizin cazibesini azaltmak. Şu anda dolarizasyon AK PARTİ döneminin en yüksek seviyesine gelmiştir. Toplam mevduat içerisindeki yabancı para cinsinden mevduatın oranı

yüzde 51,24'tür, son rakam, AK PARTİ döneminin en yüksek oranıdır ancak ne yaparsanız yapın, başka vergi düzenlemeleri de getirseniz bu mevduatı kolaylıkla TL'ye çevirme imkânına sahip olmayacaksınız çünkü ekonomide Türk lirasına olan güven, ekonominin geleceğine ilişkin güven ortadan kalkmıştır. Bir ulusal paranın iki temel özelliği vardır: Bir, değişim aracıdır, alışveriş ve ticaret ulusal para ile döner. İki, tasarruf aracıdır. Türk lirası tasarruf aracı olmaktan çıkmıştır, bu önlemler Türk lirasını tekrar tasarruf aracı olma niteliğine kavuşturmayacak; tam tersine, Tahtakale o kaybettiği saltanatına yeniden kavuşacaktır. Bunlar önlem değil, hiçbir zaman da önlem olacağını düşünmüyorum.

Değerli arkadaşlar, dijital hizmet vergisiyle ilgili açıklamalar yapıldı, Hatta tüm vergilerle ilgili Sayın Demiröz şöyle bir şey söyledi "Asla bir gelir hedefi gütmüyoruz." dedi. Aklıma Süleyman Demirel'in bir lafı geldi. 1970'li yıllar, MC hükümetleri dönemi. Memura, memur maaşlarına bir zam yapılacak, soruyorlar: "Bunun adı ne olacak?" Demirel cevap verdi "Bunun adı 'para' olacak." dedi. İstedığınız kadar söyleyin, bu vergilerin amacı bütçeye gelir getirmektir, vergi hasılatında artış sağlamaktır. Başka türlü hiçbir iktidar bir vergi kanunu getirmeyi göze alamaz. İşler o kadar kötü ki, gelirler o kadar azaldı ki, bütçe açığı o kadar arttı ki -ona değineceğiz, 40'ıncı maddede bir düzenleme yapıyorsunuz- artık hiç değilse onun bir kısmını buradan telafi ederek "Vergi alacağımı, vergi gelirlerini biraz artıralım." diyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, dijital hizmet vergisi OECD'de 2013 yılından bu yana tartışılan bir vergidir. Bugüne kadar tartışmalar bir sonuca ulaşmamıştır. Hangi çerçevede nasıl bir kural belirlenecek, ülkeler nasıl bir vergi çerçevesi oluşturacak? Maalesef bugüne kadar OECD bu konuda bir iş birliği ortamı yaratmayı başaramamıştır. Bunda dijital şirketlerin gelişmiş ülke ekonomilerinde kâhin olmasının çok büyük rolü vardır. Özellikle bir engelleme söz konusudur. Bu engelleme nedeniyle ülkeler kendi başarılarının çaresine bakmaya çalışmışlar. Fransa 1/1/2019'dan itibaren geçerli olmak üzere kapsamı aşağı yukarı Türkiye'deki verginin benzeri olacak şekilde bir vergi yasasını yürürlüğe koymuştur, oran yüzde 10'dur. Macaristan yine bir vergi yürürlüğe koymuştur. Belçika, İtalya gibi ülkeler yüzde 3 oranındaki vergiyi tartışmakta ve getirip getirmemeyi, yasalaştırıp yasalaştırmamayı konuşmaktadırlar.

Dijital hizmet vergisiyle ilgili elbette şunu söyleyebilirsiniz: "Biz AB'ye, OECD'ye uyum sağlamaya çalışıyoruz." Güzel yani AB'ye uyum sağlamaya çalışmak, bu konuda adım atmak önemli. Henüz AB tam üyeliği ufukta gözüküyor ama bir vergi konusunda AB'ye uyum hassasiyetini gözetmeyi ilginç buluyorum. AB Türkiye'yi zorlamıyor böyle bir vergiyi getirin diye. Zaten bu vergi daha hiçbir AB ülkesinde hemen hemen yok, 2 tanesi hariç, söyledim bunları. AB'ye uyum sağlayalım derken...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Türkiye...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, Türkiye belki bu düzenlemesiyle AB ve OECD ülkelerinde konuşuluyor olacak.

Gelir idaresi yapılanmasında "Avrupa Birliğine, OECD'ye uyum sağlayalım." demiyorsunuz mesela. Berbat oldu gelir idaresi, ilgili maddede konuşacağım. Bu nevi şahsına münhasır bir yapı ortaya çıktı hiçbir şeye benzemeyen, şimdi tamamen daha da allak bullak yapıyorsunuz.

Dijital hizmet vergisinde OECD'nin 2013 yılında benimsediği bir ilkeler topluluğu manzumesi var: BEPS "Base Erosion And Profit Shifting" Matrah Aşınmasının ve Kâr Aktarımının Önlenmesi Projesi. Bu, o çerçevede, evet, bir uyum düzenlemesi olarak değerlendirilebilir ama bu düzenlemeyi yaparken hâlen yüzde 15'lik kurum ve gelir vergisi stopajını kaldırmıyorsunuz, mükerrer bir vergi var. Bunu getiriyorsanız onun yanında bu vergiyi, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi çerçevesinde

Vergi Usul Kanunu'nun 11'inci maddesi uyarınca alınan o stopajı kaldıran bir düzenlemeyi buraya koymamız lazımdı. "Biz onu Cumhurbaşkanı kararıyla sıfırlarız." demeniz yetmez, buraya yasal olarak o stopajı kaldıracak bir hükmü koymak zorundasınız.

Evet, sürem azalıyor, toparlıyorum.

Değerli arkadaşlar, konaklama vergisi kesinlikle yanlış bir vergidir. Kısa bir süre önce turizm sektörüne konaklama tesislerine binde 7,5 oranında Turizm Geliştirme Ajansı payı ödenmesi yükümlülüğünü getiren yasa Meclisten çıktı, binde 7,5.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Burada bir yüzde 2 daha getiriyorsunuz, 2000 yılı için yüzde 1, yüzde 2,75 oluyor. Sektöre durup dururken yüzde 2,75'lik yük getiriyorsunuz. Neye dayanarak getiriyorsunuz? Sektörün haberi yok bundan. "Efendim, bunu tüketici vatandaş ödeyecek." Bakın, o vergiyi, turizm payını getirirken şunu önerdim Genel Kuruldaki konuşmamda: Cumhurbaşkanına bir yetki verin burada, kriz dönemlerinde bunu sığara kadar indirsin, diğer dönemlerde tekrar kanuni seviyesine kadar yükseltebilsin. Dinlemediniz, muhtemelen Kültür ve Turizm Bakanı öyle istedi. O şekliyle olunca o bir haraca dönüşüyor, haraç. Ya, kâr etmemiş adam, bir de Thomas Cook'tan dolayı zarar görmüş birçok işletme. Bastıra bastıra binde 7,5 oranındaki turizm payını ondan alacaksınız. Şimdi de yüzde 2'lik payı alacaksınız. İstedığınız kadar "Bu, tüketiciye, vatandaşa yansıtılacaktır." deyin özellikle küçük işletmelerde, aile işletmelerinde bu yük konaklama tesisinin sahibi üzerinde kalacaktır.

Söyleyeceğim çok şey var tabii ama Sayın Başkana teşekkür ediyorum zaman konusunda beni tolere etti ama şu 2 şeyi söyleyerek çok kısaca, bitireyim.

Teklifin 40'ıncı maddesiyle yapılan düzenleme Anayasa'ya aykırıdır arkadaşlar, kendi çıkardığınız yasalara aykırıdır. Bütçe yasasının nasıl düzenleneceği, nasıl görüşüleceği, nasıl yasalaşacağı Anayasa'yla belirlenmiştir. Anayasa başka hiçbir yasanın görüşülme usulünü düzenlememiş, sadece ve sadece bütçe yasasının nasıl düzenleneceğini belirlemiştir çünkü bütçeler kamu harcamalarının karşılanmasına yönelik olarak halka getirilecek olan vergilere izin veren ve bu vergilerin toplanmasına izin veren ve bu vergilerle yapılacak harcamaların yapılmasına da yetki veren bir belgedir, yasadır. Bu yetkiyi Parlamento, Türkiye Büyük Millet Meclisi halkın temsilcisi olarak yürütme organına verir. Gelirler bellidir, harcamalar bellidir, borçlanma limiti bellidir; bu, basit bir borçlanma meselesi değildir. Borçlanma limitine 70 milyar Türk lirası daha ilave etmek bütçe hedeflerinin tutmayacağını kabul etmek demektir. Ya gelir hedefleri tutmuyor, ya gelir hedefleri tutmakla birlikte harcamalar hedeflenenin çok üzerinde, gelirler onu karşılamaya yetmiyor, ilave borçlanma hesabı yapıyor ya da her iki hedef de tutmuyor, her şartta bir borçlanma ihtiyacı var. O zaman yapılması gereken Türkiye Büyük Millet Meclisine ek bütçe yasası getirmektir. Bu yanlıştır arkadaşlar. Bütçe hakkı milletindir. Bir maddeyle bu hakkı millettten alamazsınız.

Son cümlelerim... Toprak Mahsulleri Ofisine verilen, Kamu İhale Kanunu dışında tarımsal ürün ithalat yetkisidir. Çok güzel gerekçeler yazılmış. Bugüne kadar tarımsal ürünlerde Türkiye sorun yaşamadı mı, üretimde sorun yaşamadı mı? İhaleye çıkar Toprak Mahsulleri Ofisi, ürünü ithal eder. Şimdi niye ihale yöntemini kaldırıyorsunuz? Adrese teslim ihaleler yapılacak.

Arkadaşlar, bu yakışmıyor. Bu, doğru bir şey değil. Türkiye tarım sektöründe sık sık ithalat yapmıştır, Kamu İhale Kanunu'na tabi olarak bu ithalatı yapmıştır, rekabeti buradan çekip çıkarmayı, adrese teslim ihaleler yapmayı kesinlikle doğru bulmuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hamzaçebi.

Sayın Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, bakanlıklarımızın değerli bürokratları, sivil toplum örgütlerimizin, meslek örgütlerimizin değerli temsilcileri; ben de hepimizi saygıyla sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

2020 bütçesinin geçtiğimiz hafta sunumu yapıldı. Bu sunumdan da gördüğümüz şekliyle 912 milyar 524 milyon TL vergilerden toplanması hedeflenen bir para. Yani bütçemizin neredeyse yüzde 80 seviyelerinde gelir kalemi olarak vergi sayılmış. Yani kısacası, bütçemizi ayakta tutan en önemli kısmı gelir. Şimdi Sayın Vekilimiz de bu teklifi anlatırken -biraz önce de ifade edildi- “Gelir hedefi gözetilmemiştir.” şeklinde bir beyan... Şimdi 3 tane yeni düzenleme ve mevcut düzenlemelerde de değişimler getiren bu vergi düzenlemesi eğer gelir hedeflemiyor ise neyi hedeflemektedir? Yani düzenlemeler arasında bir farklılaşma, düzenlemeler arasında ayrık durumlar yaratmayı mı hedeflemektedir bunu merak ediyoruz.

Şimdi, düzenlemelere baktığımızda, yani tekliflere baktığımızda öncelikle yeni hükümler mevcut. Bunlardan en çok dile getirilene dijital hizmet vergisi. Türkiye’de sunulan belirli hizmetler dijital hizmet vergisine tabi tutulmakta. Dijital ortamda sunulan her türlü reklam hizmetleri, sesli, görsel veya dijital herhangi bir içeriğin oynanmasına, elektronik cihazlara kaydedilmesine, cihazlarda kullanılmasına yönelik dijital ortamlarda sunulan hizmetler, kullanıcıların birbiriyle etkileşime geçebilecekleri dijital ortamların sağlanması ve iletilmesi hizmetleri dijital hizmet vergisi kapsamına dâhil edilmiş bulunmaktadır. İlk baktığımızda yabancı firmaların faaliyetlerinin vergilendirilmesi olarak düşünebiliriz ve bu anlamda da belki doğru görebiliriz. Dijital hizmet vergisi oranı da yine yüzde 7,5 olarak ifade edilmiş.

Ancak değerli arkadaşlar, burada belki vergisel anlamda yeni bir düzenlemeyle bir vergi kalemi sağlama imkânı getirilmekle birlikte, bu hizmetlerin yani internet üzerinden bilhassa yapılan bu hizmetlerin eğer vergi sistemiyle ilgili taahhüdünü, yükümlülüğünü yerine getirmediğine dair bir kanaat olduğu takdirde ilgili faaliyetin, yargı kararı olmaksızın, internet sitelerine erişim Gelir İdaresi Başkanlığının iradesiyle engellenebilmekte getirdiğiniz öneride. Vergilendirmeyle ilgili ödevlerin yerine getirilmemesi dolayısıyla müteşebbislerin internet sitelerine erişiminin idari kararlarla engellenmesi yani bir taraftan o işletmelerin -sistemin mülkiyet hakkı yönünden baktığımızda- mülkiyet hakkına haksız müdahale olmasının yanında, çalışma özgürlüğüne yine bir müdahale. Ancak bu hizmetten yararlananlar yönünden de haber alma ve fikir özgürlüğüne yapılmış ciddi bir müdahale durumu yaratacaktır değerli arkadaşlar. Yani burada yayımlanan, daha doğrusu erişimde bulunan faaliyetin, şu anki bu kararı alabilme yetkisine dâhil olan idarenin herhangi bir baskıyla o erişimleri engellemesi mümkün. Böylelikle de daha önce emsali yaşanmış olan birçok yasaklama bu yöntemle uygulanabilir hâle gelecektir, bu da özellikle fikir özgürlüğü ve haberleşme özgürlüğü yönünden ciddi bir tehlike arz edecektir diye ifade etmek istiyorum.

Yine, değerli konut vergisi ihdası. Değerli arkadaşlar, belirli binalara, bina vergi değeri üzerinden 5 milyon TL’yi aşanlara vergi getirilmekte. Şimdi, bu bedeli öncelikle kim takdir etmekte? Bedelin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından takdir edileceği ifade edilmekte. Şimdi, uygulamada,

mevcut Şu anki sistemde tapuyla ilgili yapılan hemen hemen her iŐlemede emlak beyan değeri esas alınır. Emlak beyan değeri de belediyelerimizin ilgili birimlerle birlikte oluŐturduęu bir değer tespitidir. Şimdi, öncelikle bu mevcut önerideki düzenleme, Emlak Vergisi Kanunu'nun genel sistematigiine aykırı bir Şekilde getirilmekte. Çünkü toplanacak olan para Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı vergi dairelerine ödenecek, ancak düzenleme Emlak Vergisi Kanunu kapsamında yapılmakta. Emlak Vergisi Kanunu kapsamında yapılan düzenleme esas itibarıyla yerel yönetimler yani belediyelerin başta olmak üzere yetkisi kapsamındadır. Şimdi, bu durumda bir gayrimenkulle ilgili 2 tane resmî değerin ortaya çıkma ihtimali var; biri bildiğimiz Şekliyle emlak beyan değeri, biri de yine Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından tespit edilmiş bir değer.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bir de gerçek değer var, esas olan o.

CAVİT ARI (Antalya) – Uygulamada bakın, gelecekte ciddi bir sorun yaratacaktır bu durum çünkü bir tarafta emlak beyan değeri üzerinden işlem yapılırken bir taraftan da bu yasa çerçevesinde hazırlanmış bir bedel ortaya çıkacak ve sonuç itibarıyla da hangi bedel üzerinden o iŐlemden bedel alınacağı ileride sorun olarak karşımıza çıkacaktır değerli arkadaşlar. Eğer, biz emlak vergisi üzerinden bakacaksak bu meseleye, bu gelirin de yine belediyelerin, yani yerel yönetimlerin gelirleri kapsamında değerlendirmesi gerekirdi.

Yine, değerli arkadaşlar, konaklama vergisi yeni ihdas edilen 3'üncü düzenleme. Şimdi, değerli arkadaşlar, getirmiş olduğunuz teklifte 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'na ekleme yapılarak bir gelir ihdas etmeye çalışmaktasınız ve bu gelir merkezi idare gelirleri arasına dâhil edilmeye çalışılmakta. Her ne kadar benden önce bu yasa teklifini savunan arkadaşlarımız bu yasanın birçok ülkede de uygulanadığını ifade etse de -yani turizmde, özellikle turist olarak gidenlerin başta verdikleri vergilerin, işte, adına ister "turizm parası" ister "ayakbaŐı parası" ne dersek diyelim uygulandığını ifade ettiler- doğrudur, birçok ülkede bu uygulanmakta, ancak bu uygulama turizmin niteliğinden dolayı turizm hizmet veren, özellikle yerel yönetimlerin yani belediyelerin resmî anlamda nüfuslarının kat kat üzerinde dışarıdan gelen yerli ve yabancı turiste hizmet etmesinden dolayı destek mahiyetinde çıkarılmış olan yasalardır. Yani kısacası konaklama vergisi ve benzeri nitelikteki vergiler genel idareye aktarılan vergiler değildir. Eğer başka ülkelerde uygulanıyor ise bunlar çoğunlukla ilgili belediyelere aktarılan yani oralara kaynak olarak temin edilmeye çalışılan vergi düzenlemeleridir. Bu anlamda konaklama vergisi, Şu anki getirilmeye çalışılan sistem, turizmin mantığına ve özellikle de turizm ağırlıklı faaliyette bulunan belediyelerin mevcut durumuna aykırıdır. Bu konuyla ilgili, ben de bir Antalya Milletvekili olarak ve özellikle Őehrimizin Türkiye'nin turizminin başkenti olan bir Şehir olması nedeniyle başta Antalya olmak üzere, özellikle turizm kentler birliğine dâhil olan büyükŐehirler, iller ve ilçelerin belediyelerinin yararlanabileceği, sadece ve sadece dışarıdan, yurt dışından gelen 13 yaŐından büyük yabancılardan alınmak kaydıyla ve de belirli oranlarda ifade ettiğimiz bir gelirin belediyelere aktarılması Şeklinde bir kanun teklif hazırladım ve sundum. Kanun teklifimiz Plan ve Bütçe Komisyonuna 18 Temmuz 2019 tarihi itibarıyla sevk edilmiş ve Komisyonumuzda beklemektedir. Mantık itibarıyla birbirine yakın olmakla birlikte uygulaması farklılık arz eden bir tekliftir benimki de. Eğer biz belediyeleri düşünüyorsak, turizmi düşünüyorsak ve eğer sizin ifade ettiğiniz gibi genel bütçeye buradan çok bir Şey beklemiyorsak gelin buradaki teklifinizi benim teklifimle birleŐtirelim ve de zaten zor koŐullarda turizmden yararlanmaya çalışan vatandaşlarımızın- yüzde -2, 3, 5; ne olduğu çok önemli değil- üzerlerine yeni bir külfet getirilmesini engelleyelim. Türk vatandaşından yurt içerisinde yapmış olduğu bu turizm faaliyetinden yani konaklamadan bu vergiyi almayalım, belli yaŐ grubundan bu vergiyi almayalım, sadece ve sadece Türkiye'ye gelen yabancı turistlerden alalım ve de belli bir oran çerçevesinde bu gelirleri belediyelerimize aktaralım ki böylelikle de özellikle turizm noktasında faaliyeti yoğun olan belediyelerimize önemli bir gelir sağlayalım.

Bu son 2 madde yönünden baktığımızda aslında bu teklifle getirilmeye çalışılan esas amaç -siz her ne kadar öyle değil deseniz de- burada maalessif ki ekonominin kötüye gittiği ve ciddi anlamda sıkıntıların yaşandığı şu günümüzde ekonomiyi yönetememeden kaynaklanan sıkıntıların giderilmesine katkı sağlayabilme adına getirmeye çalıştığımız bir vergidir. Bunlar yeni getirilmiş vergilerdir ve toplumda insanların zaten sıkıntı yaşadığı bir dönemde yeni vergilerle karşılaşmasına yol açacak düzenlemelerdir.

Bunun yanı sıra, yine mevcut düzenlemelerde birtakım vergisel artışlara da sebebiyet veren düzenlemeler getirdiğinizi zaten gördük, görüyoruz da. Madde madde yeri geldiğinde değerlendirme yapmak üzere genel görüşmemi sadece şu durumu ifade ederek bitirmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, getirilen düzenlemelerden bir tanesinde Avukatlık Kanunu uyarınca karşı tarafa yükletilen vekâlet ücretini -icra ve iflas müdürlüklerine yatırılanlar dâhil- ödemekle yükümlü olanlara, ödemenin avukatın müvekkiline yapılması durumunda ise müvekkile gelir vergisi tevkifatı yükümlülüğü getirilmektedir.

Değerli arkadaşlar, ben fiilen yirmi beş yıl avukatlık yaptım ve bu süre içerisinde de gerek dava yoluyla gerek icra yoluyla vekâlet ücretleri tahsil ettik ve bunların vergi yükümlülüklerini yerine getirdik. Pratikte öncelikle bu sizin getirmeye çalıştığımız düzenlemenin hiçbir sonucu yoktur. “Neden?” dersiniz, bir kere burada şu düzenleme yok: Müvekkilimiz her zaman şirket olmayabilir, stopaj yükümlüsü olmayabilir, vergi yükümlüsü olmayabilir. Benim müvekkilim benim hak etmiş olduğum bir vekâlet ücretini benden habersiz bir şekilde veya benim iradem dışında tahsil etmişse bunun vergisel yükümlülüğünü yerine getiremeyebilir. Böylelikle de mükellefin yerine getiremediği bir vergi yükümlülüğünü siz müvekkile yüklemeye çalışmaktasınız. Kaldı ki Avukatlık Kanunu gereğince değerli arkadaşlar, avukatlık ücretinde “karşı taraf vekâlet ücreti” olarak ifade ettiğimiz yani kazanılan davada karşı tarafın, kaybeden tarafın, kazanan tarafa ödemekle yükümlü olduğu vekâlet ücreti veya bir icra takibinde borçlunun alacaklı tarafa, daha doğrusu alacaklı vekiline ödemekle yükümlü olduğu vekâlet ücreti kanun gereğince avukata aittir. Bununla ilgili daha yeni yaşanmış ve 16 Mayıs 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlanmış olan bir hüküm bulunmaktadır. Bu hükümle karşı taraf vekâlet ücretinin müvekkile ait değil, avukata ait olduğu Anayasa Mahkemesi kararıyla kesinleşmiştir.

Şimdi başa dönersek siz Anayasa Mahkemesi kararıyla da kesinleşmiş olan ve zaten yasa gereği de avukata ait olan bir avukatlık ücretini müvekkile tahsil ettirme yolunu açarsanız hem kanuna hem Anayasa Mahkemesi kararına aykırı davranmış olursunuz. Bizim yıllardır vermiş olduğumuz mücadele yani avukatların, baroların yıllarca vermiş olduğu mücadele sonrasında karşı taraf vekâlet ücretinin avukata ait olduğu hem kanunla hem de ifade ettiğim Anayasa Mahkemesi kararıyla kesinleşmiştir. Şimdi getirilen düzenlemeyle müvekkile karşı taraf vekâlet ücretini tahsil etme yetkisi getirmektesiniz. Bu düzenleme Avukatlık Kanunu’na aykırıdır, bu düzenleme bahsettiğim Anayasa Mahkemesi kararına aykırıdır, bu düzenleme fiiliyatta uygulaması çok zor olan bir düzenlemedir. Vergisel yükümlülüğü olmayan, vergi bağı olmayan bir müvekkile bu vekâlet ücretini tahsil etme yolu açamazsınız. O nedenle sizlerden ricam: Pratikte uygulaması olmayacak, zor olacak olan bu düzenlemeden vazgeçmenizi diliyorum.

Diğer maddeler geldiğinde de madde madde üzerinde konuşmak üzere hepinize şimdilik saygı ve sevgiler sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arı.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dijital Hizmet Vergisi Kanunu'nda değişiklik öngören teklif hakkında genel bir değerlendirme yapmak istiyorum, maddelerde de ayrıca görüşlerimi ifade edeceğim.

Şimdi, Sayın Naci Ağbal 2020 bütçesi için ekonomide dengelenme, disiplin ve değişim yaklaşımına uygun bir bütçe diye söylemişti ve gelir vergisi hedefi olarak 182 milyar, kurumlar vergisi hedefi olarak 89 milyar, özel tüketim vergisi olarak 175 milyar, ithalattan alınan KDV hedefi olarak da 158 milyar lira öngörülmüştü yani hedeflere baktığımızda kurumlar vergisi ÖTV'nin yarısı bile etmiyor. Kasa boş ama diğer yandan vatandaşa hem zam hem vergi garanti bu sistemde. Naci Ağbal'ın dediği eğer dengelenme ise evet, dengelenme var. Nerede var dengelenme? Vatandaş sefalette eşitlemede var dengelenme. İnaniyoruz, vatandaşlarımız da iktidarı en kısa zamanda dengeleyecektir.

Yetmiyor, bu maddelerde 70 milyar lira daha borçlanma hakkı getiriliyor Cumhurbaşkanına. Sonra yetmiyor, tatile gidenlerden bile vergi almaya başlıyorsunuz. On yedi yıldır istisnasız her Maliye Bakanı “Vergiyi tabana yayacağız.” diyor. Şimdi yine aynı laflarla kanun teklifi getiriliyor. Tavanda olanların milyonlarca liralık vergi borçları tek kalemde siliniyor, büyük ölçekli firmaların borçları yapılandırılıyor, bankalarla sorunlu kredileri silinme hakkı getiriliyor ama sonunda fatura yine hep tabana çıkıyor. Bunun Türkçesi şu: Yani tabana kuvvet diyorsunuz.

2019 bütçesindeki açığın artmasının nedenini de işçiye, memura, emekliye verilen zamlara ve yaşlılara verilen yardımlara bağladınız hazırlanan raporda. Emekçiler ve emekliler, asgari ücretliler ve yaşlılar AKP'nin hazırladığı bütçenin kazananı değil, her zaman mağduru olmuşlardır. Bu yılın ilk dokuz ayında 123 milyar lira KDV tahakkuk etmiş ve sadece 41 milyar lira tahsil edilebilmiş. Şurada göstermek isterim. Bakıyor musunuz efendim? Yılın ilk dokuz ayında 123 milyar lira KDV tahakkuk etmiş ama 41 milyar lira alabilmişiz ve KDV'nin tamamı eğer tahsil edilebilmiş olsaydı bütçe açığının önemli bir ölçüde kapanacağını biz söylüyoruz ama bunun yerine yeni vergiler tercih edilmiş ve olan da sonuçta vatandaşa oluyor.

Şimdi, Dünya Eşitlik Veri Tabanı'nın 2016 yılı kayıtlarına göre ülkemizde en çok kazanan yüzde 1'lik kesim ulusal gelirin yüzde 23,4'ünü elde etmektedir. Benzer bir şekilde, tepedeki yüzde 10'luk kesim ulusal gelirden yüzde 54'lük pay almaktadır. Vergi gelirlerinin büyük kısmının tüketim üzerinden elde edildiği durumda alt ve orta sınıfların birikim yapmasının koşulları da ortadan kalkmaktadır. Tüketim malları üst gelir grubunun bütçesinde küçük bir yer tutarken, alt sınıfların büyük çoğunluğunu oluşturur. Küresel Servet Veri Kitabı'na göre de ülkemizdeki yüzde 1'lik dilim 2000 yılında ulusal servetin yüzde 38'ine sahipti, bu oran 2008'de yüzde 44'e, 2018'de yüzde 54'e yükseldi. Bu oranlara bakıldığında, Türkiye, servet eşitsizliğinde neoliberalizmin kalbi sayılan ABD'nin bile çok ötesinde kalmıştır.

Şimdi, bir de yasada 18'inci madde var, özellikle vergi dilimiyle ilgili. Orada da bu yıl için 18 bin lira olan dilimle başlıyor, 2019 için. Biliyorsunuz, asgari ücretli eylül ayından itibaren asgari geçim indirimi olmuş olmasına rağmen -evli ve çocuklular için söylüyorum- kurtaramıyor, vergiye giriyor eylül ve ekim ayı itibarıyla. Buradan şunu sormak istiyorum özellikle: Sizler hiç borç yapılandırmasından, uzlaşmalardan, vergi aflarından yararlanan bordrolu çalışan işçi, memur gördünüz mü? Gerçekten reform yapmak ve özellikle alt gelir grubunun vergi yükünü hafifletmek istiyorsanız örneğin 2020 yılı için 18 binlik olan dilimi gelin 30 bine, 40 bine çekelim veyahut da yoksulluk sınırı olarak aylık ücreti belirleyelim ve yoksulluk dilimi kapsamında asgari ücretliler, yoksulluk sınırında gelir alanlar

vergi muafiyetinden yararlınsın. İşsizlik maaşından kesilen damga vergisi kaldırılınsın, örneğin mutfak tüpünden ÖTV kaldırılınsın. Bu hazırladığınız teklifte de aynı bütçede olduğu gibi çiftçi de yok, esnaf da yok, işçi de yok.

“Ne yapılmalıdır?” dersek. Dönemin Başbakan Yardımcısı, 2015 yılında “İsrafin önünü alsak, sizden vergi toplamamıza gerek kalmaz, karnemiz kırık.” demişti. Dünya Bankası 2016 yılında “Yoksulluğun önündeki en büyük engel yolsuzluktur. İsrafin ve yolsuzluğun önü alınmadıkça vergiler hep artacaktır.” diye rapor yayımlamıştı. Bütçe disiplini için yeni vergi koymak ya da vergi harç oranlarını artırmak yerine başka tedbirler alınmalıdır. Örneğin, halkın parasıyla taşıt saltanatına son verilmelidir, kamudaki israfa el atılmalıdır. 2018 yılı Muhasebat Genel Müdürlüğü verilerine göre, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan ödemeler 3 milyar 79 milyon TL. Kamu kaynaklarının yandaş medya dernek ve vakıflara aktarılmasına son verilmelidir. Kanal İstanbul gibi akla ve bilime aykırı projelerden vazgeçilmelidir. Şehir hastaneleri, köprü ve otoyol geçiş ücretleri ve benzeri garantili ödemeler için sözleşmeler revize edilmeli, ödemeler dolar kuru üzerinden değil, TL üzerinden olmalı. Vatadaşın parasını çarçur eden uygulamalardan vazgeçilmelidir diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Girgin.

Sayın Zeybek, buyurun lütfen.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle ben de Bakanlık çalışanlarımıza yürekten teşekkür ediyorum. Burada sözlerinin dinlenmesi için geç saate kadar bekleyen ve bu yasadan muzdarip olan STK temsilcilerine, meslek örgütlerine ayrı ayrı sevgilerimi sunuyorum. Memnun olanlar gittiler herhâlde, kalanların canı yanıyor, öyle gözüküyor Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, geçtiğimiz aylarda burada turizme teşvik yapılabilmesi amacıyla bir ajans gündemimize gelmişti ve biz turizm sektöründeki sorunları da dikkate alarak öncelikle bu yıl için binde 7,5, daha sonra da yüzde 1'e geçecek olan ajans için turizm işletmelerinden alınacak, bir yerde vergi ama denetim açısından bakıldığı zaman da vergi olmayan, Sayıştay denetiminden uzak bir maddeyi konuşmuştuk. O zaman biz tabii şöyle demiştik: Bütün dünyada, çağdaş ülkelerde bu vergiyi belediyeler alıyor, gidin Avrupa'nın her hangi bir ülkesine, otelin kalitesine ya da standardına göre belli ücretleri belediyeler alıyor çünkü turizmde en çok hizmeti veren yerel yönetimler ve alınması gereken verginin de Bakanlık eliyle değil, belediyeler eliyle alınması gerekir dedik ve bu teklifi sunduk. Biz tabii bu teklifi sunarken arkasından devletin buradan da bir vergi geliri elde edeceğini düşünerek mademki böyle bir konu da var... Buradan 2020 yılı için yüzde 1, sonrasında da yüzde 2'lik ek bir gelir alalım yani 2021 yılında uzatmalarla birlikte turizm işletmelerinden yüzde 3'lük bir gelir almayı hedefliyorsunuz. 2017 ve 2018 yıllarında turizmdeki sayısal artış ve cirodaki yükselmenin Hükümet tarafından çok dikkatli incelendiğini ve buradan bir gelir elde etme hesapladığını görüyoruz. Ama bu yanlış bir hesap. 2015 ve 2016 yıllarında turizm sektörünün yaşadığı sıkıntıları biliyorsanız, hâlâ o firmaların borçlarını ödemek için, banka kredilerini ödemek için zorlandığını biliyorsanız bu teklifinizi yeniden revize etmenizi uygun görürüm.

Şimdi, 12'nci maddede çok dikkat çekici bir düzenleme var, diyor ki: Çalışanların ulaşım bedelleri günlük 10 TL'nin üzerindeyse bunun üzerinden vergi alınır. Arkadaşlar, çalışanların ayda yirmi iki gün çalıştığını düşünürseniz, bu, 220 lira eder. Mesela ben İstanbul Milletvekiliyim, İstanbul'da şu anda 180 biniş kapasiteli bir aylık kartın satış bedeli 208 liradır ve bu kart bedeli tam üç yıldır değişmemektedir yani son bir yıl içinde akaryakıtta gelen yüzde 60'lık zammı da dikkate alırsanız, sürekli olarak iktidarınız zamanında bütün kamu üretim araçlarına da yüksek zamlar geldiğini dikkate aldığımızda, ulaşım hizmetlerine de yerel yönetimler tarafından zam yapılacağını görmek gerekir. Yani, bir işçiye

işvereni diyelim 10 lira değil de günlük 13 lira verdi, yirmi iki günde 3 liradan 66 liralık bir ilave ulaşım bedeli verdi. Ya, bundan ne vergi almayı düşünüyorsunuz? Ya, Maliye bu kadar mı zor durumda, bu kadar mı kötü durumdaki bir işçinin günlük 3 liralık ulaşım ücretine bile göz koymuş durumda?

Başka bir komik şey: Hakemler istisnadan muaf tutulmuştu, hakemlere istisna getirdiniz. Şimdi, teklifi hazırlayan Sayın Vedat Bey, İstanbul’da ve Türkiye’de 4 bin müsabaka yapılıyor haftada. Hakemler kaç lira ücret alıyor biliyor musunuz? Ben size söyleyeyim, 1. kümede görev yapan en yüksek hakemler 90 lira alıyor, yan hakemler de 55 lira alıyor; eğer bu gençler statüsündeyse bu rakamlar daha da düşük, 30-35 lira. Şimdi, bir hakem haftada cumartesi-pazar iki maça çıktı 70 lira aldı, 100 lira aldı. Ayda dört hafta maça çıktı, 400 lira aldı. Ya, siz bir hakemin 400 lirasının yüzde 15 stopajla 60 lirasına mı göz diktiniz ya? Yani, amatör müsabakalara çıkan bir hakemin ayda alacağı 400 lira ücretin stopajına göz diken bir teklif. Bunu yazıyorsanız, o zaman Futbol Federasyonuna söyleyiniz, bu bedelleri Federasyon doğrudan Maliye Bakanlığının bütçesine yollasın; hakem sayısını da biliyor, karşılaşma sayısını da biliyor bütün federasyonlar. Yani akıl alır gibi değil, bir akıl tutulmasıyla karşı karşıyayız. Ya, iktidarınız döneminde Türkiye’nin bütün şehirlerine, aşağı yukarı 30 civarındaki şehre 20 bin kişilik, 30 bin kişilik stadyumlar yaptınız. Bakın, sayın teklif sahibi, dikkatle dinleyiniz beni, yaraya basıyorum, yaraya. Kahramanmaraş’ta 30 bin kişilik stat var, Manisa’da var, her yerde büyük stadyumlar var. Büyük stadyumlar var, bu stadyumlar devletin olanaklarıyla büyük bedeller verilerek 100, 150, 200 milyon TL’lere yapıldı, şimdi Türk futbolunu yerle bir etmek için de olağanüstü tedbirler getiriyorsunuz. Ya, bu statlarda kim oynayacak? Bu statlarda oynayacak olan sporcular eğer bilinen anlamıyla dünya çapında sporcular gelmeyecekse, o zaman sormak istiyorum, son on yıl içinde bu büyüklükteki stadyumları siz niye yaptınız ki? Yani siz amatör maçtaki hakemin 50 lirasına göz dikiyorsunuz, profesyonel spor kulübünün 500 bin liranın üzerinde oynattığı sporcunun sözleşme bedelinin yüzde 15 olan stopajını yüzde 20’ye çıkarıyorsunuz, “500 bin liranın üzerindeki sözleşme bedellerinden yüzde 20 ek vergi alacağım.” diyorsunuz. Ee, bunu yaptığınız anda siz şu an Türkiye 1. Ligi’nde, Süper Lig’de oynayan sporcuların, yabancı sporcuların ya da yerli sporcuların çok büyük bir çoğunluğunun bu sözleşmelerini revize etmeye ve bedellerini kendi üzerine değil, menajerlerinin, yurt dışında yaşayan menajerlerinin üzerinden paraları transfer edeceğini görmeniz gerekir.

Bu, yanlış bir düzenlemedir. Bu yanlış düzenlemeye bir ek düzenleme daha getirdiniz. Ya, daha Mart ayında, 2018 yılının Mart ayında çok da desteklediğimiz bir düzenleme geldi. Profesyonel spor kulüpleri stopaj olarak ödedikleri bedelleri altyapıda kullanırlarsa bunu bedel olarak düşeceklerdi. Böylelikle yıllardır alamadığımız stopaj vergilerini kulüpler yatırmaya ve amatör branşlarının giderlerini karşılamaya başladılar. Buna vergi getiriyorsunuz. Bak, ben size ne olacağını söyleyeyim mi? Burada Malatyaspor Kulübünün temsilcisi vardı, aslında o Malatyaspor değil, o Yeni Malatyaspor, Malatyaspor borçlarını ödeyemediği için battı, Manisaspor da battı, Şanlıurfa da batmaya gidiyor, Diyarbakır da battı, Erzurum battı, ismi “Erzurum Belediye” oldu, Samsun battı, Tokat batıyor, Gaziantepspor battı, Kayseri battı, adını değiştirdi lige çıktı, Uşakspor batıyor, Sakaryaspor batıyor, Eskişehirspor batıyor, Bursaspor batıyor, Osmanlıspor batıyor. Osmanlıspor’un batma sebebi muslukları kesildiği için, o, buna uymuyor.

Şimdi, arkadaşlar, doğru yaptığımız bir şeyden on altı ay geçtiğinde neden vazgeçiyorsunuz? Ya, bir Allah’ın kulu çıksın, spor dünyasından gelen bir kişi desin ki: “Burada şu yanlışlığı gördük. Bize söz verdikleri bedelleri, stopajdan elde ettikleri tasarrufu amatör branşlara ayırmadılar.”

Bakın, bugün büyük takımların amatör spor kulüplerinde bundan kaynaklanan artışı görebiliyorsunuz. Olimpiyatlarda sporcu yarıştıracaksınız, kimi yarıştıracaksınız? 2020 Olimpiyatları bir yıl sonra, siz amatör sporcuları kimin üzerinden yarıştıracaksınız? Artık belediyeler ki maaşları ödemekte zorluk çeken belediyeler artık güreşti, karateydi, judoydu, bütün bu spor branşlarındaki hocalara ve teknik kadrolara bile maaş ödeyemez noktaya geldiler.

Şimdi, sporla ilgili bu torba yasanın içine bunun ilave edilmesini anlamak mümkün değil. Ya, bir tek spor adamı çıksın, “Bu konuyla ilgili benim desteğim var.” derse ben bütün söylediklerini geriye alacağım. Tümüyle yanlış bir uygulama.

Başka bir düzenleme daha var: Tapu harçlarıyla ilgili bir düzenleme getiriyorsunuz ve burada bir değerlendirmeye ilgili herhâlde gayrimenkul ve emlak değerlendirme şirketlerini devreye sokacaksınız. Arkadaşlar, tekrar söylüyorum: Türkiye’de yüzlerce belediye şu anda bütün birimleriyle yan gelip yatıyor. Bir tek ruhsat veren belediye yok, bir tek inşaat projesi geliştiren belediye yok, fen işleri ihalesine çıkan belediye neredeyse yok. İki yıldır Türkiye’de belediyeler asfalt ihalesine çıkamıyorlar, petrol fiyatlarındaki artış nedeniyle belediyeler iki yıldır asfalt ihalesine çıkamıyorlar. Elinizde her ilçede ve her ilde bir belediye var. Zamanında yüzlerce, binlerce kişi işsizlik problemini de azaltmak amacıyla belediyeleri de birer istihdam organı görerek buralara yerleşmiş, çalışan binlerce üniversite mezunu var. Ya, siz belediyeleri kaybettiniz, İstanbul’u, Ankara’yı, Adana’yı, Mersin’i kaybettiniz, ya, “Bu belediyeleri nasıl olur da devreden dışarı çıkarırım, nasıl belediyesiz bir yönetim anlayışını oluşturabilirim?” diye herhâlde size birileri geliyor böyle sivri sivri akıllar veriyor. Yapmayın, bu yanlıştan vazgeçin. Bir düzenleme yapacaksınız... Eğer tapu daireleri gerçek emlak değerleri üzerinden alım satımların yapılmasını ya da bu sizin getirdiğiniz gibi 5 milyon TL’nin üzerindeki gayrimenkullerin yani meskenlerin... Orada benden önce konuşan hatipler yanlışlıkları söyledikleri için oraya girmiyorum. Bir düzenleme yapılacaksa devletin organlarının ve devletin kurumlarının iş birliğini ve eş güdümünü sağlamanız gerekir. Yasada bunu maalesef göremiyoruz.

Yine başka bir durum da şu: Araçlarla ilgili 250 bin lira bir muafiyetten bahsediliyor, orada üst sınır koyuyorsunuz. Şimdi, benim bildiğim, Hükümetimiz geçtiğimiz ay benim de çok hoşuma giden, Manisa milletvekillerimizin iftiharla anlattığı, kendilerinin illeriyle ilgili bir heyecana kapıldılar, Volkswagen gelecekti, Manisa’da bir yatırım yapacaktı.

Şimdi, geçtiğimiz günlerde Çin’e gittim, Çin’de devlete ait olan bütün araçlar elektrikli araçlara dönüşmüş durumda. Peki, biz Türkiye’de yeni yapılacak olan bu fabrikalarda elektrikli ya da hibrit araçları hiç düşünmüyor muyuz? Yani biz Avrupa’da artık gündemden çıkacak olan araçları mı Türkiye’de yaygın olarak kullanılmasını düşünüyoruz ki kendimize biz 250 bin liralık gibi bir üst sınır oluşturduk? Yani elektrikli araçları iktidarınız çevre kirliliğini engellemek açısından artık kamu kurumlarına, belli kamu iktisadi teşebbüslerine önermekten vaz mı geçiyor? Ya da bilmediğimiz yabancı otomobil şirketleri, Türkiye’de artık Avrupa’da satılmayacak olan ürünleri mi daha belli bir dönem Türkiye’de üretip satacaklar, bunu anlamakta zorluk çekiyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayabilir misiniz?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Sözlerimi tamamlarken, tabii, ben de 40’ıncı maddeye vurgu yapmak istiyorum: 40’ıncı madde diyor ki: Aslında biz 2019 yılında 80,6 milyar liralık bir bütçe açığı öngörüydük ama biz 70 milyar lira daha bütçe açığının artırılmasını öneriyoruz. 2019 yılı bütçesi bu Meclise geldiği zaman toplam bütçenin yüzde 8’i kadar bir bütçe açığını öngörüydünüz, 2019 yılının sonuna gelindiğinde bütçe açığı yüzde 17’ye çıktı.

Arkadaşlar, yol yakinken aklınızı başınıza alın. Vergiyi artıran iktidarların sonu küçük muhalefet partisine dönüşmektir. Bir kez daha söylüyorum: Haksız ve hukuksuz yere vergiyi artıran iktidarların sonu, yavru muhalefet bile değil, küçük muhalefet partisine dönüşmektir diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, buyurun, lütfen.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli basın, çok değerli bürokratlar, sivil toplum örgütlerinin başkanları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bundan iki ay önce Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kuruldu. O ajansa kaynak sağlamak amacıyla Türkiye'deki bütün otel, motel ve küçük pansiyonlardan cironun binde 75'i alınarak o tanıtım ajansına aktarıldı. Yani o dönem hatta Genel Kurula gelmeden önce yüzde 1'di ama... Bir otelin, yani Erzurum'daki, Tunceli'deki, Elâzığ'daki küçük bir otelin dahi cirosunun yüzde 1'iyken 0,75'e düşürdünüz ve bu otelcilerden bana göre bir haraç istediniz ve yasalastırdınız.

O yetmiyormuş gibi, şimdi de bütün otelcilerden yüzde 2 “şehir vergisi” adı altında vergi istiyorsunuz. Demin AKP milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Bu, bütün dünyada uygulanan bir sistem.” Bu vergi sistemi “şehir vergisi” diye geçiyor, bazı Avrupa ülkelerinde geçiyor, Alman bu şehir vergisi otel, motel hangi ilçedeyseniz, hangi şehirdeyse o ilçenin veya o şehrin belediyesine aktarılıyor. Yani sizin gibi bu vergiyi alıp da hazineye aktarmıyorlar, o bölgenin belediyesine aktarılıyor.

Şimdi, Aydın Milletvekili olarak, turizmci olarak ben bir soru sormak istiyorum: Sayın Turizm Bakanı da... 2020'nin odaları satıldı, bunun içinde her şey dâhil sistemi var. Otelci ona göre 2020 planlamasını yaptı, fiyatını çıkardı ve acentelerle anlaşma sağladı, şu an otellerin yüzde 60'ı, yüzde 70'i, yüzde 80'i hatta bazılarının satılmıştır.

Peki, siz şu an 2020'de otelciden yüzde 1 vergi istiyorsunuz. Zaten o otelcinin o gelen müşteriye yüzde 1 uygulama şansı yok. Yani ben Avrupa'dan veya İstanbul'dan, Ankara'dan Didim'e geleceğim, daha önce seyahatimi almışım örnek diyelim her şey dâhil sistemde haftalık 1.000 lira, sonra gideceğim oraya otelci bana diyecek ki: “Ekstra 200 lira daha vereceksin çünkü devlet benden bu parayı istiyor.” Gelen turist veya gelen müşterinin o parayı verme şahsı var mı sizce? Değerli arkadaşlar, bir şey yaparken gerçekten doğru yapmak lazım. On yedi yıldan beri bu iktidar mevcut fabrikaları sattı AVM kurdu. Üreten bir Türkiye'yi tüketen bir hâle getirdiniz. Ya, bırakın bari gerçekten... Ben turizm yatırımı yapan bütün iş adamlarına ve şehir içinde otel yapan bütün iş adamlarına teşekkür ediyorum. Onların sayesinde devlet desteği olmadan 200 milyar civarında bir yatırımları var. Biz bütün hazineyi boşalttık, kamu kuruluşlarının hepsini sattık, hazine arazilerini sattık, şu an bir şey kalmadı. Şahısların, iş adamlarının yaptığı yatırıma göz dikiyoruz ve haraç kesiyoruz.

Değerli arkadaşlar, eğer siz gerçekten samimiyseniz buna şöyle bir çözüm yolu bulalım: Madem konaklama vergisini alacaksınız vatandaştan veya gelen müşteriden alacaksanız bu yüzde 2 gerçekten büyük bir oran arkadaşlar. Yüzde 1 yani yurt dışına gittiğinde adam geceliğine 2 euro, 3 euro veriyor. Şimdi sen gelen müşteriye haftalık yüzde 2 uygulama yaparsan o müşteriyi de kaçırsınız. Zaten yanlış politikalarımız yüzünden, dikkatinizi çekiyorum, 2003 yılında İspanya'yla Türkiye'deki ciro oranı eşitti turizm açısından ama şu an 2019, İspanya 100 milyar dolara ulaştı arkadaşlar, 100 milyar dolardan bahsediyorum. İnanın ki bizdeki beş yıldızlı, üç yıldızlı otellerimiz İspanya'ya on çeker, kalite olarak da on çekiyor ama bizim yanlış politikalarımızdan dolayı biz şu an 32-33 milyar dolardayız. Şunu düşünelim: Biz turist açısından sayı olarak dünyada 7'nci sıradayız, gelir anlamında 14'üncü sıradayız arkadaşlar. Peki, Turizm Bakanına soruyorum, bu meslekten gelen bir bakanımıza soruyorum: Neden

acaba? Bunu araştırmış mı acaba? Yani bana “nitelikli” dediği, yani onu Turizm Bakanı söylediği için, söylüyorum “nitelikli” değil de ekonomik durumu iyi olan turisti buraya çekemiyoruz, sorun burada. Çünkü buraya gelen bir turist, yani günlük sana yüzde 2’yi veren bir turisti maalesef biz Türkiye’ye getiremiyoruz da. Sebebi ne? Biz hepimiz seyahat ettiğimizde, bir ülkeye gittiğimizde ilk önce mal ve can güvenliğimizin olması lazım arkadaşlar. Eğer dışarıya bu algıyı yanlış anlatılmışsa, bu algı oluşturulmamışsa, bağımsız yargı yoksa, can ve mal güvenliği yoksa, bir ülkenin milletvekili dahi olsa onun mal ve can güvenliği yoksa yurt dışındaki nitelikli turisti buraya getirme şansınız yok, o nitelikli turiste belki yüzde 2 koymayabilir ama öyle bir müşteri de yok. Şimdi, Tunceli’nin Nazimiye ilçesinde bir tane küçük otel var 10 odalı. Bu adam sadece yazın iş yapıyor. Bu adamın cirosunun zaten 0,70’ini Turizm Bakanı haraç olarak istiyor, yetmemiş gibi şimdi bu kanunla da yüzde 2’sini alacaksınız. Hiçbir otel sahibi yüzde 2’yi müşteriye ilave olarak ödeme yaptırmaz, hepimiz bunu biliyoruz. Bu, sonuçta işletmecinin cebinden çıkacak olan bir paradır arkadaşlar. Bu nedenle bizim doğru şeyleri takip etmemiz lazım.

Şimdi burada bir madde daha koymuşuz, Cumhurbaşkanına yetki veriyorsunuz, yarın hazine de boşalınca, ihtiyaç olduğu zaman ben bu vergiyi yüzde 1 değil, yüzde 2’de değil, yüzde 6’ya çıkarırım; çıkarma yetkisini veriyorsunuz. Hiçbir zaman çıkan vergide indirim olmamıştır, hep yükselmiştir. Burada diyor ki: “Cumhurbaşkanına yetki veriyoruz, bu yüzde 2’yi de Cumhurbaşkanı 3 kat artırabilir.” O da yüzde 6’lara geliyor. Yani örnek diyelim, ben hesap yapıyorum, 30 milyar dolar turizm geliri var, yüzde 6’sını aldığımız zaman 1 milyar 800 milyon dolar ekstra da şahısların, yatırımcıların cebinden alıyoruz, devletin kasasına yatırıyoruz. O zaman gelin burada doğru şeyi yapalım. Demin Antalya milletvekilinin dediği gibi konuşalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlar mısınız?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Tamam Başkanım.

Bu gelen vergi de mevcut yerel yönetimlere aktarmak şartıyla, bu yerel yönetimlerde bu parayı alıp da işçi parası veya şu parası diye ödemek şartıyla değil, oraya “Altyapı ve çöp toplama merkezleri ve yol işlerinde kullanmak şartıyla bu parayı kullanabilir.” diye madde koyarak bu şekilde de turizmi geliştirebiliriz.

İkinci bir şey var. Daha önce de Turizm Bakanı bunu gündeme getirebilirdi. Mevcut sahil kenarında turizm yapan ilçelerde en büyük sorun ne arkadaşlar, biliyor musunuz? Millî Emlak Genel Müdürünün bunu duymasını istiyorum. 50 veya 100 metrelik yerin günübirlik kullanım alanları, oradaki ilçe belediye başkanlarına bir an önce bu Millî Emlaka ait yerlerin bedelsiz olarak ilçe belediyelerine devretmemiz lazım çünkü oranın yollarını yaparken maalesef izin almak zorundasın, ben şahidim ki Kuşadası’nda beş yıl önce müracaat edilmiş, beş yıldan beri bir sürü Millî Emlak Genel Müdürü cevap bile vermiyor. Yani turisti getiriyorsun, iyi güzel reklam yapıyorsun, topluyorsun otelcilerde parayı, e, sonra ne olacak? Turistin geldiği ilçede yol yok, bisiklet yolu yok, sahil olduğu gibi Millî Emlaka ait, Millî Emlak da olduğu gibi yandaşlarına veya mafya usulüyle gelmiş orayı işgal etmiş. Belediye başkanları sahilde yol bile yapamıyor arkadaşlar.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İlk önce bu sorunları muhakkak gündeme getirip bu sorunları çözmemiz lazım.

Bu vesileyle herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Yarın sabah 10.30'da maddeleri görüşeceğiz.

Şu anda maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, burada o kadar laf söyledik, teklif sahibi görüşlerini söylesin ki...

BAŞKAN – Eyvallah.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yarın maddelerde söyleriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama teklifin tümüne dair sözlerini duyalım, yarın ona göre hazırlanırız.

BAŞKAN – Evet, söz istiyor musunuz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Beş dakika bir değerlendirme yapayım.

BAŞKAN – Lütfen, buyurunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli heyet üyeleri, öncelikle yapmış olduğunuz her türlü eleştiri, önerilerden dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Bazı eleştirilerde tabii çelişkiye düşülmedi değil, Sayın Hamzaçebi Üstadım bile bunun bir dolaylı vergi olduğunu söyledi ama diğer arkadaşımız ve kendisi daha sonra bunların işverenin cebinden çıkacağını yani bir yerde dolaysız vergi olacağını dile getirdiler. Yani bir dolaylı, bir dolaysız... Aslında hepsi bunlar dolaysız vergiler, yani biraz zorlama oldu. Ona bakarsanız gelir ve kurumlar da kazanç üzerinden ödeniyor, neticede bir maliyet unsuru diye hesaplanır. O da vatandaşa dolaylı gibi gelebilir ama değil yani bunlar...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Konaklama vergisi dolaysız vergi midir?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Konaklama vergisi dolaysız vergi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Katma değer vergisi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Katma değer vergisi dolaylı vergi tabii.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Niye? Bir mal veya hizmetin satışı üzerinden yüzde 10...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama ısrarla işverenin cebinden çıkacağını söylüyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama sonuçta öyle diyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bak şimdi, konaklama vergisi, geceleme ücretinin yüzde 1'i oranında bir vergi alıyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tamam, kişilerden alınırsa dolaylı vergi ama siz diyorsunuz ki: “Onu kişiden alması gerekirken işverenin sırtına kalıyor.”

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben demedim öyle.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yo, siz de dediniz önerinizde, arkadaş da dedi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gelir ve kazanç üzerinden vergi alınırsa...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir saniye, bir yanlış anlaşılma olmasın...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, söylediğim şudur: Konaklama vergisi bu şekli itibarıyla bir dolaylı vergidir ama işin fiiliyatında bu dolaylı vergi küçük işletmelerde “küçük işletmeler” diyorum, bakın, büyüklerini kastetmiyorum, aile işletmelerinde işverenin, otel sahibinin üzerinde kalacaktır. Nasıl kalacaktır? Pansiyon gecelik ücreti 100 lira değil mi? Ne diyecek? Fatura kes, ver, 101 lira. “Ne 1 lirası?” diyecek o vatandaş. “Tamam, peki, 100 lira.” Olay budur bakın.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – O zaman ne oldu? O zaman dolaysız vergi oldu, direkt onun sırtına kaldı demektedir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Olur mu efendim, bakın, KDV’de pazarlık yapılırca, fiyatlar inince KDV ödenmiyor mu devlete? 1 lira yine ödenecek devlete ama faturayı ona göre düzenleyecek ama işverenin cebinden çıkacak bu.

BAŞKAN – Evet, Sayın Demiröz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – İşverenin cebinden çıkınca o zaman dolaysız oluyor.

Değerli Başkanım, tabii, tek tek hepsine girmek çok zor, zamanımız da ilerledi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Torbayı siz getirdiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Şimdi, spor kulüpleriyle ilgili olan o stopaj maddesinin, iadenin kaldırılması teknik bir zorunluluk. Niye? Çünkü daha önceleri futbolcudan tevkifat yapılıyor, vergi dairesinde ödeniyor ve tekrar geri alınıp amatör kulüplerde veya amatör branşlarda kullanılıyordu. Şimdi, sporcu, eğer kendisi gelir vergisi beyanı verecekse, kendi aldığı ücretleri beyan ederken bu tevkifatın kendi gelir vergisi beyannamesinden mahsup edilerek farkını ödemesi gerekiyor; bu sefer iade edilecek bir rakam yok, hatta üstüne bir şeyler ödeyecek. Bundan dolayı teknik olarak artık, o maddenin işlevi yok yoksa kasıtlı olarak o 300 milyon civarındaki rakamın kaldırılması diye bir düşünce yok. Tabii ama bu konuda mevcut sözleşmelerden dolayı sıkıntı gelmesin diye -bu maddede herhâlde arkadaşlarımız da önerge vereceklerdir- hazırlık yaptık; inşallah, sözleşmeler bitene kadar eski sistemle devam edilecek, herkes sözleşme bitene kadar eski sistemle devam edecek.

Tabii, KDV’de tahakkuk ve tahsilat oranında çok büyük açık olduğu söylendi. Orada aslında, iadenin ne olduğuna biraz bakmak lazım. Maliye son zamanlarda KDV iadelerini aşırı derecede hızlandırdı ve taleplerin hemen hemen çoğunu karşıladı ve büyük miktarda da iade var. Yani ondan dolayı “Şu kadar tahakkuk oluyor, 100 milyar; 30 milyar alıyoruz.” denilmemesi lazım, aradaki farkın ne kadarının iade olduğuna bakmak lazım. Onda da rakamlar var ama şu anda tek tek onlara girmek istemem.

Bazı şeylerde Cumhurbaşkanımıza yetkiler verildiği söyleniyor ama birkaç şeyde yetkisi yok, değerli konutta falan yetkisi yok.

Konaklama vergisinde arkadaşların önerileri var, dinlendi. Sizin de önerilerinizin bir kısmını dikkate alarak bunun, nispi orandan maktu orana, çeşitli otel sınıflarına göre veya kalınacak otellerin beş yıldız, dört yıldız, üç yıldız, ne ise ona göre maktu bir hâle getirilmesi öngörüler arasında. İnşallah, maddelerde önergeyle -sektör de aynı talepte bulundu- maktu hâle getirilmesi öngörüyoruz.

Değerlemede, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği diye bir birlik kurduk, onun personeli var, hepsi gayrimenkul değerlendirme uzmanı; yetki almış, yıllarca bu işi yapanlardan oluşan belgeli olan insanlar var, gayrimenkul değerlendirme uzmanları. Bu hem Tapu ve Kadastro bünyesinde var hem de kamuya yakın şirketlerin veyahut da... Onlar artık hizmet satın almayla bunu başlattılar, belli bir

bölümü yapıldı yani bu “Değerli konuttaki değerlendirmeler sıfırdan başlayacak, belediyeler de yardımcı olsun.” değil; onlar, bu değerlendirmeler inşallah, yılbaşına kadar tamamlanacak; öncelikle 5 milyonun üzerindeki konutların ki bunların yüzde 80’i İstanbul’da, geriye kalan kısmı Ankara’da, İzmir’de ve diğer yerlerde var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün konutlar değerlemeye mi tabi tutulacak?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır hayır, öncelikle yüksek olanlar. Belediyelerde değerler var, onların üzerinden bir defa, belli miktarda alınıp bir daha değerlemeye gidiliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5 milyonluk ev 500 bin lira görünüyor tapuda.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani onlar bilfiil bakacaklar. Değerleme uzmanlarının şu anda, Türkiye çapında on yıldan fazla değerledikleri bir portföyleri var, bilgileri var. Ona göre yararlanılacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bütün konutları değerlendirecek.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yeri geldiğinde, bence zaten... Benim, beş on yıl öncesinden beri -Maliye Bakanına istihdamım- hem tapu harçlarının alınması hem emlak beyannamesi hem değer artış kazançlarında daha iyi vergi almamız için mutlak surette değerlendirme uzmanlarının değerlendirme yapması ve gerçek değer üzerinden tapu harçlarının alınmasına yönelik önerim vardı. Burada, keşke o değerlendirme uzmanlarının bedelini tapu harcından da mahsup etsek, gene önemli değil; devlet kazanır. Değer artış kazancı var, beş yıl içerisinde konut, gayrimenkuller...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama satılmadığı sürece değerlendirilmeyecek.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Değer artış kazancı zaten beş yıllık şeylerde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, satılmadığı sürece değerlendirme olmayacak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Demiröz, vergi matrahını bir değerlendirme uzmanı belirleyemez. Bakın, ilgili maddede konuşacağım, bu çok yanlış bir şey.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kanunla Tapu ve Kadastroya yetki verildi ama.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Değerleme şirketinin belirlediği değeri esas alarak, Vergi Usul Kanunu’ndaki takdir komisyonları değer belirleyebilir ama bir değerlendirme uzmanı, özel sektör kuruluşu, kanunla...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama onu Tapu ve Kadastro onaylayacak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu asla olmaz bir şey.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tabu ve Kadastro Genel Müdürlüğü onun değerlemesini dikkate alacak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ben Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne sordum, “Hangi mevzuata göre belirleyeceksiniz?” dedim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “Daha yönetmeliği çalışıyoruz.” dedi.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama yasa çıktı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ortada bir mevzuat yok.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Var o konuda.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Değerleme şekilleri...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yetki aldılar, biliyorum ben.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, yönetmelik yok.

Bakın, Sayın Demiröz, beni bilirsiniz, böyle bir şeyi söylerken dikkatli söylerim, çalışıp öyle söylerim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Mutlaka.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir özel sektör kuruluşu vergi matrahını belirleyemez. Emlak vergisinde nasıldır? Bütün arsa metrekare değerlerini takdir komisyonu belirler, takdir komisyonu kararları ilan edilir; bu karara karşı da yargı yolu daima açıktır. Burada, hem bir değerlendirme şirketine matrahı belirletiyorsunuz hem de yargı yolunu kapatıyorsunuz. Bu çok yanlış, yapmayın.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bakın, onu Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü onaylıyor tekrar, kendi komisyonundan da faydalanarak.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, olur mu öyle şey?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yetki aldı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü.

BAŞKAN – Evet...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Her neyse...

Yargı yolu da kapalı değil, yargıya gidilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “Kesindir.” diyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ondan sonrasında gene gider, yürütmeyi durdurma alır, şimdi de var, gider.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “Kesindir.” demişsiniz. Arkadaşlar, “Kesin.” demişsiniz, yapmayın yani.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şimdi, ben on yıl Belediye Başkanlığı yaptım, 2 defa değerlendirme yapıldı. Burada benden önce... Tabii, o kişiden kişiye değişiyor, Belediye Başkanı o mahalledekileri sevmiyorsa o fiyat değişiyor. O değerlendirme uzmanı, o iş yanlış. Yani sokağın altı ile ön tarafıyla çok çok şeyler değişiyor, katbekat değişiyor. Yani buna itiraz eden de olmuyor.

Bana kalırsa -SPK lisanslı, zaten değerlendirme uzmanlarının hepsi SPK lisanslı- beş yılda bir bütün belediyeler ihale yapsın, SPK lisanslı uzmanlar tarafından değerlendirme yapılsın, emlak vergileri de ona göre alınsın, satışlarda da tapu harçları ona göre alınsın.

BAŞKAN – Maddede bunu tartışacağız efendim, şimdi bunu uzatmayalım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çoğu belediye maaş ödeyemiyor. Türkiye’den haberiniz yok mu sizin?

BAŞKAN – Evet, Sayın Demiröz, lütfen tamamlayalım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Onun dışında, tabii, tek tek buraya yazdım ama böyle hepsini izah edersem...

BAŞKAN – Maddelerde açıklarsınız.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani tabii, Sayın Şener gibi siyaseten veyahut da sloganik bazı konuşmalar yapanlar da oldu. Üzmedi değil, “Yanlış.” dediği yerler de var, ilgisi olmayan şeyler de var; keşke burada olsaydı, aynı şeyi kendisine söyleyecektim. “Türkiye’de her şey kötü, her şey kötü.” Bugün, ihracatımız, efendim, geldiğimiz noktalar, dış ticaret açığının kapanması, bunlar... Türkiye’ye

dış müdahale olmadığını iddia eden var mı? Biz diyoruz diyoruz, kimse inanmıyor ama birileri çıkıp te okyanus ötesinden dediği zaman “A, gerçekten müdahale varmış.” diyebiliyorsunuz. Yani bunu hepimiz yaşadık. Onun için...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Oraları, okyanus ötesini biz bilmeyiz; onları siz bilirsiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır, biz bilmeyiz yani Amerika çıkıp “Yaptım.” dediği zaman “Eyvallah.” Yıllardır, kaç aydır bu söyleniyor, o nedenle dış müdahaleler olduğunu da herkes biliyor. Türkiye inşallah, kendi iradesiyle, sizlerin de desteğiyle, bu milli ve yerli duruşumuzla, Büyük Millet Meclisinin dirayetiyle ayakları üzerinde kalacak; hem Orta Doğu’da gerekli hakları kazanacak hem de inşallah, önümüzdeki yıl ekonomide büyük bir canlılık yaşayacağımızı ümit ediyorum.

Bu da hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Demiröz.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; yarın sabah 10.30’da toplanmak üzere 5’inci Toplantısını kapatıyorum.

İyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 20.19

